

РЕФЕРЕНТНА ПОНУДА

ЗА ПРИСТУП ИЗДВОЈЕНОЈ ЛОКАЛНОЈ ПЕТЉИ

У Бањалуци, септембар 2012. године.

САДРЖАЈ

1. УВОД

1.1 ОПШТЕ НАПОМЕНЕ	8
1.2 ВАЖЕЊЕ RUO ДОКУМЕНТА.....	8
1.3 ДЕФИНИЦИЈЕ ПОЈМОВА И СКРАЋЕНИЦА	9

2. УСЛУГЕ ПРИСТУПА ИЗДВОЈЕНОЈ ЛОКАЛНОЈ ПЕТЉИ

2.1 ВРСТЕ УСЛУГА	13
2.1.1 Опис услуга приступа издвојеној локалној петљи.....	13
2.1.2 Потпуни приступ издвојеној локалној петљи	13
2.1.3 Заједнички приступ издвојеној локалној петљи	14
2.2 ТЕХНИЧКИ АСПЕКТ УСЛУГА ПРИСТУПА	16
2.2.1 Елементи мреже и фреквентни опсег	16
2.2.2 Топологија приступне мреже Телекома Српске	16
2.2.3 Технички параметри опреме	19
2.2.3.1 Упредена метална парица.....	19
2.2.3.2 Телекомуникациони каблови	20
2.2.3.3 <i>xDSL</i> опрема.....	22
2.2.4 Препоруке и стандарди за уређаје	22
2.2.4.1 Сигнали говорног опсега	22
2.2.4.2 Пренос малим брзинама	23
2.2.4.3 <i>SHDSL</i>	23
2.2.4.4 <i>ADSL</i> преко <i>PSTN</i>	23
2.2.4.5 <i>ADSL</i> преко <i>ISDN</i>	24
2.2.4.6 Дјелитељи.....	24
2.2.5 Ограничења приступа локалној петљи	24
2.2.6 Подјела одговорности за опрему	25
2.3 АДМИНИСТРАТИВНЕ ПРОЦЕДУРЕ.....	27
2.3.1 Процедура подношења захтјева за претходни приступ информацијама – предзахтјев	27
2.3.2 Процедура подношења захтјева за приступ издвојеној локалној петљи, поступак преговарања и склапање уговора о приступу издвојеној локалној петљи	28
2.3.2.1 Подношење захтјева за приступ издвојеној локалној петљи.....	28
2.3.2.2 Испитивање захтјева за приступ издвојеној локалној петљи	29
2.3.2.3 Поступак преговарања и склапања Уговора о приступу издвојеној локалној петљи	29
2.3.3 Процедура за издвајање појединачне локалне петље.....	30

3. УСЛУГА КОЛОКАЦИЈЕ

3.1 ОПИС УСЛУГЕ.....	32
3.2 ФИЗИЧКА КОЛОКАЦИЈА.....	32

3.2.1	Опис услуге.....	32
3.2.2	Физичка колокација у посебној просторији код заједничког приступа издвојеној локалној петљи.....	33
3.2.2.1	Општи услови	33
3.2.2.2	Технички услови	35
3.2.2.3	Главни раздјелник	36
3.2.2.4	Дјелитељ.....	36
3.2.2.5	Посредни кабл	36
3.2.2.6	Посредни раздјелник.....	37
3.2.2.7	Спојни кабл.....	37
3.2.2.8	Обрачун трошкова.....	37
3.2.3	Физичка колокација у вањском кабинету код заједничког приступа издвојеној локалној петљи.....	38
3.2.3.1	Општи услови	38
3.2.3.2	Технички услови	39
3.2.4	Физичка колокација у посебној просторији код потпуног приступа издвојеној локалној петљи.....	40
3.2.4.1	Општи услови	40
3.2.4.2	Технички услови	40
3.2.4.3	Главни раздјелник	40
3.2.4.4	Посредни кабл	40
3.2.4.5	Посредни раздјелник.....	41
3.2.4.6	Спојни кабл.....	41
3.2.4.7	Обрачун трошкова.....	41
3.2.5	Физичка колокација у вањском кабинету код потпуног приступа издвојеној локалној петљи.....	42
3.2.5.1	Општи услови	42
3.2.5.2	Технички услови	42
3.3	УДАЉЕНА КОЛОКАЦИЈА.....	43
3.3.1	Удаљена колокација код заједничког приступа издвојеној локалној петљи	43
3.3.1.1	Опис услуге.....	43
3.3.1.2	Главни раздјелник	45
3.3.1.3	Дјелитељ.....	46
3.3.1.4	Посредни кабл	46
3.3.1.5	Посредни раздјелник.....	47
3.3.1.6	Спојни кабл.....	47
3.3.1.7	Обрачун трошкова.....	47
3.3.2	Удаљена колокација код потпуног приступа издвојеној локалној петљи	47
3.3.2.1	Опис услуге.....	47
3.3.2.2	Главни раздјелник	47
3.3.2.3	Посредни кабл	48
3.3.2.4	Посредни раздјелник.....	49
3.4	ВИРТУЕЛНА КОЛОКАЦИЈА.....	49
3.5	ПРАВИЛА КОРИШЋЕЊА КОЛОКАЦИЈСКОГ ПРОСТОРА У СЛУЧАЈУ ФИЗИЧКЕ КОЛОКАЦИЈЕ.....	49
3.5.1	Коришћење и одржавање колокацијског простора.....	49
3.5.2	Приступ колокацијским објектима.....	50

3.5.3 Услуга праћења	51
3.5.4 Контрола физичког приступа.....	52
3.6 АДМИНИСТРАТИВНЕ ПРОЦЕДУРЕ.....	52
3.6.1 Процедура подношења захтјева за колокацију	52
3.6.2 Разматрање захтјева и састављање понуде за колокацију	54
3.6.3 Одбијање захтјева за колокацију	55
3.6.4 Прихватање понуде за пружање колокацијских услуга	56
3.6.5 Успостављање колокације.....	57
3.6.6 Раскидање уговора о колокацији	58
3.6.6.1 Раскид од стране Оператора корисника.....	58
3.6.6.2 Раскид од стране Телекома Српске	58
3.6.6.3 Раскид због неплаћања предрачуна за успостављање колокације	59
4. УСЛУГА ПРИСТУПА ИНФОРМАЦИОНИМ СИСТЕМИМА	
4.1 ОПШТЕ ОДРЕДБЕ	60
4.2 РЕЗЕРВИСАЊЕ УСЛУГА	60
4.3 НАРУЧИВАЊЕ УСЛУГА.....	61
4.4 ПРИЈАВА КВАРОВА	61
4.5 НАПЛАТА	61
5. ПОСТУПЦИ ПЛАНИРАЊА	
5.1 ОПШТИ УСЛОВИ	62
5.2 ПЛАНИРАНИ КАПАЦИТЕТИ	62
5.3 РЕЗЕРВАЦИЈА.....	63
5.4 ПЛАНИРАЊЕ КОЛОКАЦИЈЕ	63
5.4.1 Поступак планирања	63
5.4.2 Садржај података о планирању.....	64
5.5 ПЛАНИРАЊЕ ЛОКАЛНИХ ПЕТЉИ ЗА ПОТПУНИ ПРИСТУП	64
5.5.1 Поступак планирања	64
5.5.2 Садржај података о планирању.....	65
5.6 ПЛАНИРАЊЕ ЛОКАЛНИХ ПЕТЉИ ЗА ЗАЈЕДНИЧКИ ПРИСТУП.....	65
5.6.1 Поступак планирања	65
5.6.2 Садржај података о планирању.....	66
6. ПРИЈАВА И ОТКЛАЊАЊЕ КВАРА	
6.1 ОПШТЕ ОДРЕДБЕ	67
6.2 ПОСТУПАК.....	67

6.3 ОТКЛАЊАЊЕ КВАРА НА ЛОКАЛНОЈ ПЕТЉИ	68
6.4 НЕОСНОВАН ЗАХТЈЕВ ЗА ОТКЛАЊАЊЕ КВАРА.....	69
6.5 ОТКЛАЊАЊЕ КВАРА ПОСРЕДНИХ КАБЛОВА	69
6.6 ОТКЛАЊАЊЕ КВАРА КОД СПОЈНИХ КАБЛОВА.....	70
6.7 ОТКЛАЊАЊЕ КВАРА КОД НАПАЈАЊА ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ.....	70
7. ЦИЈЕНЕ УСЛУГА, ОБРАЧУН И ФАКТУРИСАЊЕ	
7.1 ЦИЈЕНЕ УСЛУГА.....	71
7.2 ОБРАЧУН, ФАКТУРИСАЊЕ И ПЛАЋАЊЕ.....	71
7.3 ИЗМЈЕНА ЦИЈЕНА	71
7.4 ИНСТРУМЕНТИ ОСИГУРАЊА ПЛАЋАЊА.....	71
8. ПРИЛОЗИ	
8.1 ЗАХТЈЕВИ И ИЗЈАВЕ.....	73
8.1.1 Формулар захтјева за претходни приступ информацијама.....	73
8.1.2 Формулар изјаве о повјерљивости.....	75
8.1.3 Формулар захтјева за приступ издвојеној локалној петљи	78
8.1.4 Формулар захтјева за издвајање појединачне локалне петље	79
8.1.5 Формулар захтјева за колокацију	81
8.1.6 Формулар захтјева за отклањање квара	83
8.1.7 Формулар изјаве крајњег корисника о намјери склапања уговора са Оператором корисником уз задржавање уговора о претплатничком односу са Телекомом Српске	84
8.1.8 Формулар изјаве крајњег корисника о намјери склапања уговора са Оператором корисником уз раскидање уговора о претплатничком односу са Телекомом Српске	85
8.2 ЦЕНОВНИК	86
8.2.1 Услуга приступа издвојеној локалној петљи.....	86
8.2.1.1 Претходни захтјев - предзахтјев	86
8.2.1.2 Стављање на располагање и прикључење	86
8.2.1.3 Мјесечна накнада	86
8.2.1.4 Отказивање и искључење	87
8.2.1.5 Повлачење захтјева	87
8.2.1.6 Прелазак са заједничког на потпуни приступ	87
8.2.2 Остале услуге повезане са услугом приступа издвојеној локалној петљи	87
8.2.2.1 Наплате према утрошеном времену и материјалу	87
8.2.2.2 Стављање на располагање и прикључење	88
8.2.3 Услуга колокације.....	88
8.2.3.1 Уопштено	88

8.2.3.2 Израда понуде.....	88
8.2.3.3 Припрема и стављање на располагање колокацијског простора	88
8.2.3.4 Мјесечна накнада за закуп и одржавање колокацијског простора	89
8.2.3.5 Напајање електричном енергијом.....	89
8.2.3.6 Трошкови набавке и монтаже опреме и уређаја	89
8.2.3.7 Накнада за приступ колокацијском простору	89
8.2.3.8 Накнада за управљање уговором о колокацији.....	90
8.2.3.9 Враћање у пријашње стање	90
8.3 НАКНАДЕ У СЛУЧАЈУ КАШЊЕЊА С ИСПОРУКОМ УСЛУГА	91
8.3.1 Уопштено	91
8.3.2 Накнаде за кашњење у испоруци појединачне упредене металне парице.....	91
8.3.3 Накнаде за кашњење у реализацији колокације.....	91
8.3.4 Накнаде за кашњење у испоруци проширења колокације.....	91
8.3.5 Накнаде за кашњење у отклањању кварова.....	92
8.3.6 Накнаде за накнадна одбијања претходно прихваћених захтјева	92
8.4 ЛОКАЦИЈЕ ГЛАВНИХ РАЗДЈЕЛНИКА.....	93
8.5 СПИСАК ЛОКАЛНИХ ЦЕНТРАЛА И УДАЉЕНИХ ПРЕТПЛАТНИЧКИХ СТЕПЕНА	96

1. УВОД

1.1 ОПШТЕ НАПОМЕНЕ

Референтном понудом за приступ издвојеној локалној петљи (у даљем тексту: RUO документ) регулишу се садржај и услови приступа издвојеној локалној петљи који „Телекомуникације РС“ АД Бања Лука (у даљем тексту: Телеком Српске) нуде носиоцу Дозволе за пружање фиксних јавних телефонских услуга и/или Дозволе за пружање интернет услуга (у даљем тексту: Оператор корисник), издате од стране Регулаторне агенције за комуникације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Агенција).

Појмови из RUO документа се тумаче у складу са Законом о комуникацијама, Правилном о приступу издвојеној локалној петљи и другим прописима који су на снази.

Приступ издвојеној локалној петљи који пружа Телеком Српске, а који је описан у овом RUO документу, обухвата сљедеће услуге:

а. Услуга приступа издвојеној локалној петљи/потпетљи у приступној мрежи Телекома Српске:

- потпуни приступ издвојеној локалној петљи/потпетљи,
- заједнички приступ издвојеној локалној петљи/потпетљи.

б. Услуга колокације:

- физичка колокација (унутрашња и вањска),
- удаљена колокација,
- виртуелна колокација.

в. Услуге приступа информационим системима

Телеком Српске у потпуности задржава власништво над својом приступном мрежом, као и над опремом и мрежним елементима који припадају Телекому Српске а које је Телеком Српске инсталирао за потребе пружања услуга Оператору кориснику.

Телеком Српске није одговоран за садржај комуникација који се преноси путем издвојене локалне петље, као ни за квалитет услуга које Оператор корисник пружа крајњем кориснику путем издвојене локалне петље Телекома Српске.

Имајући у виду да је Правило о преносивости телефонских бројева ступило на снагу, у случају када Оператор корисник за истог крајњег корисника поднесе и захтјев за издвајање појединачне локалне петље и захтјев за пренос телефонског броја, Телеком Српске ће, у сарадњи са Оператором корисником и даваоцем броја, временски ускладити датуме реализације обе услуге, водећи рачуна о роковима и за једну и за другу услугу.

На новоизграђене приступне мреже не примјењује се услуга приступа издвојеној локалној петљи у периоду од 2 године од датума пуштања тих капацитета у саобраћај.

1.2 ВАЖЕЊЕ RUO ДОКУМЕНТА

RUO документ ће се објавити у писаној и електронској форми у складу са Правилном о приступу издвојеној локалној петљи, а ступиће на снагу и примјењиваће се у складу са Законом о комуникацијама и усвојеном Политиком сектора телекомуникација БиХ за период 2008-2012. године.

1.3 ДЕФИНИЦИЈЕ ПОЈМОВА И СКРАЋЕНИЦА

Дефиниције наведене у RUO документу се односе само на RUO документ и немају утицаја на дефиниције које су садржане у мјеродавним прописима.

У овом RUO документу одређене ријечи и појмови имају сљедеће значење:

<i>ADSL (Asymmetrical Digital Subscriber Line)</i>	асиметрична дигитална претплатничка линија са различитим брзинама преноса од корисника и према кориснику;
Агенција	Регулаторна агенција за комуникације Босне и Херцеговине која је успостављена и функционише на основу Закона о комуникацијама („Службени гласник“ број 31/03, 75/06);
Активна (заузета) упредена метална парица	упредена метална парица од мрежне завршне тачке на страни крајњег корисника до главног раздјелника локалне централе или удаљеног претплатничког степена Телекома Српске по којој је терминална опрема крајњег корисника спојена на телекомуникациону мрежу Телекома Српске;
<i>ETSI (European Telecommunication Standards Institute)</i>	Европски институт за стандардизацију из области телекомуникација;
Физичка колокација	колокацијска услуга при којој се опрема Оператора корисника смјешта у просторију главног раздјелника Телекома Српске, у посебну просторију у објекту Телекома Српске гдје се налази главни раздјелник или у вањским кабинетима у непосредној близини објекта Телекома Српске;
Главни раздјелник (<i>Main Distribution Frame – MDF</i>)	мјесто гдје завршавају локалне петље које долазе вањским каблом и спајају се на претплатнички степен локалне централе Телекома Српске;
Говорни сервис	<i>POTS</i> или <i>ISDN</i> сервис којег Телеком Српске нуди крајњем кориснику преко заједничког приступа;
Именовани оператор	оператор фиксне јавне телефонске мреже који је од стране Агенције именован оператором телекомуникација који има значајну тржишну снагу на тржишту услуга фиксне јавне телефонске мреже;
Интегритет мреже	скуп техничких захтјева за поступак, рад и измјене у телекомуникационој мрежи, у сврху осигурања несметане употребе међусобно повезаних телекомуникационих мрежа, као и приступа тим мрежама те интегритета података похрањених у телекомуникационој мрежи;
<i>ISDN (Integrated Services Digital Network)</i>	дигитална мрежа интегрисаних услуга;
<i>ITU (International Telecommunications Union)</i>	међународна унија за телекомуникације;

Издвајање (<i>Unbundling</i>)	стављање на располагање елемената мреже и припадајућих капацитета, опреме, функција или услуга другом оператору и/или даваоцу услуга у сврху пружања електронских комуникационих услуга. Овим се омогућава неком оператору и/или даваоцу услуга да наручи мрежне елементе по избору, плаћајући само за капацитете или функције који су му потребни. Ово не значи промјену власништва над капацитетима и опремом, којима се омогућава приступ;
Изводни ормарић (<i>Distribution box</i>)	мјесто у близини крајњег корисника гдје завршавају упредене металне парице једног кабла, одакле се врши дистрибуција парица према крајњим корисницима;
Кабловски раздјелник	мјесто преспајања примарних и секундарних каблова у флексибилној приступној мрежи;
Колокација	пружање услуге изнајмљивања физичког простора, са потребном инфраструктуром, за смјештај и прикључивање одговарајуће опреме Оператора корисника у сврху кориштења услуге приступа издвојеној локалној петљи коју пружа Телеком Српске;
Колокацијски простор	простор који се додјељује Оператору кориснику за смјештај опреме;
Колокацијска соба	намјенска просторија у објекту Телекома Српске коју је Телеком Српске одредио за смјештај опреме Оператора корисника у складу са условима овог RUO документа;
Крајњи корисник (претплатник)	крајњи корисник чија је терминална опрема директно спојена на приступну мрежу Телекома Српске;
Локална петља (<i>Local Loop</i>)	метални жичани вод (упредена метална парица) који повезује мрежну завршну тачку на локацији крајњег корисника услуге (претплатника) са прикључком на главном раздјелнику локалне централе или удаљеног претплатничког степена или на неком еквивалентном дијелу фиксне јавне телефонске мреже (<i>ITU-T</i> Препорука <i>G.101</i> и <i>P.10</i>); Појмови "претплатничка петља" и "претплатничка линија" односе се на локалну петљу;
Локална приступна мрежа	(или краће: приступна мрежа) кабловска мрежа изведена у технологији каблова са металним упреденим парицама, која служи за повезивање крајњих корисника (претплатника) на главни раздјелник припадајуће локалне централе;
Локална потпетља	дио локалне петље који повезује мрежну прикључну тачку на локацији претплатника са сабирном тачком (тачком концентрације) или специфицираном посредном приступном тачком у фиксној јавној телефонској мрежи;
Мрежна завршна тачка (<i>Network Termination Point – NTP</i>)	мјесто на којем се спајају локалне петље и кућна инсталација претплатника или физичка тачка спајања у којој се пружа приступ кориснику на јавну телекомуникациону мрежу;

Оперативна резерва	одређени број упредених металних парица у сваком појединачном приступном каблу Телекома Српске које служе за отклањање кварова и рјешавање других оперативних проблема и које нису на располагању за услуге приступа издвојеној локалној петљи;
Оператор корисник	оператор који је овлаштен да пружа телекомуникационе услуге и који задовољава услове за приступ издвојеној локалној петљи;
Посредни кабл	кабл од упредених металних парица који повезује главни раздјелник и посредни раздјелник. Зависно од врсте колокације може бити унутрашњи (физичка и виртуелна колокација) и вањски (удаљена колокација);
Посредни раздјелник (<i>Hand-over Distribution Frame – HDF</i>)	раздјелник који се налази на тачки колокације и који је посредним каблом спојен на главни раздјелник Телекома Српске и преко којег Оператор корисник остварује услуге приступа издвојеној локалној петљи;
Потпуни приступ издвојеној локалној петљи	пружање услуге приступа издвојеној локалној петљи или потпетљи Телекома Српске, при чему се Оператору кориснику омогућава кориштење пуног фреквентног опсега упредене металне парице;
Пратећи капацитети	капацитети који су везани за приступ издвојеној локалној петљи, а којима је неопходан приступ Оператора корисника да би пружао услуге на конкурентској и правичној основи, а нарочито укључују колокацију, спојне каблове и приступ одговарајућим информационим системима;
Примарни кабл	вишепарични бакарни кабл положен од главног раздјелника до мјеста гранања, до изводног ормарића или кабловског раздјелника, зависно од топологије приступне мреже;
Приступ издвојеној локалној петљи	услуга пружања потпуног или заједничког приступа локалној петљи Телекома Српске, при чему нема промјена власништва над локалном петљом;
Просторија главног раздјелника	просторија у којој је смјештен главни раздјелник, гдје завршавају упредене металне парице од крајњих корисника;
Прво окно	окно смјештено у близини објекта Телекома Српске које пружа приступ отвору цијеви које завршавају у објектима Телекома Српске и погодно је за приступ колокацији путем спојног кабла;
Разводни кабл	бакарни кабл положен од изводног ормарића до крајњег корисника;
Референтна понуда (<i>Reference Unbundling Offer-RUO</i>)	важећа понуда Телекома Српске за услугу приступа издвојеној локалној петљи, укључујући услугу колокације и услугу приступа информационим системима;
Секундарни кабл	бакарни кабл мањег капацитета од примарног; у

	флексибилној мрежи повезује кабловски раздјелник са изводним ормарићем;
<i>SHDSL (Symmetric High-Speed Digital Subscriber Line)</i>	дигитална претплатничка линија за симетрични пренос већим брзинама;
Слободна упредена метална парица	упредена метална парица која је спојена на главни раздјелник и на мрежну завршну тачку на локацији крајњег корисника и не припада оперативној резерви и није резервисана за друге телекомуникационе услуге;
Спојни кабл	кабл који повезује посредни раздјелник на страни Оператора корисника и телекомуникациону опрему Оператора корисника. Може бити вањски и унутрашњи;
Тачка разграничења	додирна тачка која дефинише границе одговорности Телекома Српске и Оператора корисника;
Удаљена колокација	колокацијска услуга при којој се опрема Оператора корисника смјешта изван зграде у којој се налази централа Телекома Српске, при чему се на одговарајући начин повезује раздјелник Оператора корисника који се налази на удаљеној локацији са главним раздјелником припадајуће локалне централе Телекома Српске;
Удаљени претплатнички степен	дио комутационог система који служи за прихват телекомуникационог саобраћаја претплатника, а повезан је на припадајућу локалну централу;
Виртуелна колокација	колокацијска услуга која представља алтернативу физичкој колокацији, при којој се опрема Оператора корисника смјешта у простор Телекома Српске, а ту опрему инсталише, одржава и њоме управља Телеком Српске без допуштања приступа Оператору кориснику;
Заједнички приступ локалној петљи	пружање услуге приступа локалној петљи или потпетљи Телекома Српске Оператору кориснику, при чему се Оператору кориснику омогућава да користи неговорни дио фреквентног опсега упредене бакарне парице док Телеком Српске наставља да користи локалну петљу за пружање говорне телефонске услуге;

2. УСЛУГЕ ПРИСТУПА ИЗДВОЈЕНОЈ ЛОКАЛНОЈ ПЕТЉИ

2.1 ВРСТЕ УСЛУГА

Овим RUO документом дефинишу се услови и начин приступа издвојеној локалној петљи Телекома Српске чиме се омогућује Оператору кориснику пружање телекомуникацијских услуга крајњем кориснику користећи упредену металну парицу и пратеће капацитета Телекома Српске.

Услуге које Телеком Српске нуди и које су описане у RUO документу за приступ издвојеној локалној петљи обухватају:

- услуге приступа издвојеној локалној петљи/потпетљи у приступној мрежи Телекома Српске,
- колокацијске услуге,
- услуге приступа информационим системима и базама података.

2.1.1 Опис услуга приступа издвојеној локалној петљи

Телеком Српске ће омогућити услугу приступа издвојеној локалној петљи Оператору кориснику у складу са роковима и условима из овог RUO документа.

Услуга приступа издвојеној локалној петљи Телекома Српске подразумијева пружање телекомуникационих услуга крајњим корисницима од стране Оператора корисника при чему Телеком Српске обезбјеђује Оператору кориснику упредену металну парицу до крајњег корисника.

Телеком Српске ће за потребе услуге приступа обезбиједити упредену металну парицу у случајевима:

- када је крајњи корисник спојен на телекомуникациону мрежу Телекома Српске
- када је на локацији крајњег корисника доступна слободна метална парица Телекома Српске која подржава телекомуникационе услуге компатибилне са услугама које пружа Телеком Српске
- када је са услугом приступа издвојеној локалној петљи затражена и услуга за колокацију.

Услуге приступа издвојеној локалној петљи Телекома Српске могу бити:

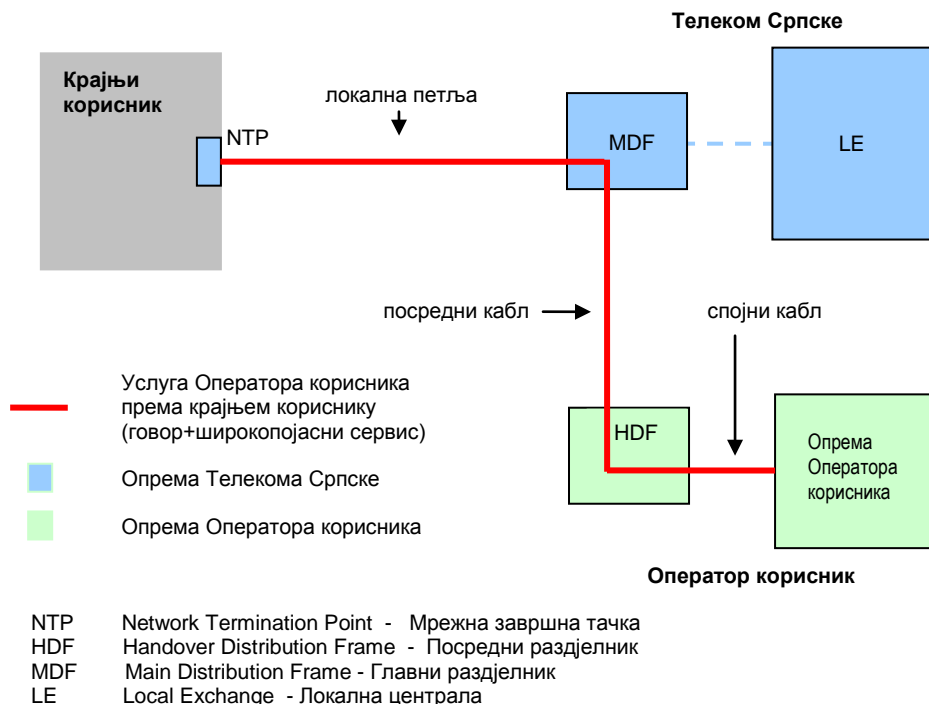
- потпуни приступ издвојеној локалној петљи и
- заједнички приступ издвојеној локалној петљи.

2.1.2 Потпуни приступ издвојеној локалној петљи

Потпуни приступ издвојеној локалној петљи значи пружање Оператору кориснику приступ локалној петљи Телекома Српске у циљу коришћења цијелог фреквентног опсега упредене металне парице (Слика 1).

Телеком Српске ће омогућити потпуни приступ упреденој металној парици расположивој на припадајућем главном раздјелнику Телекома Српске у сљедећим случајевима:

- ако између крајњег корисника, укључујући и мрежну завршну тачку, и главног раздјелника Телекома Српске постоји упредена метална парица,
- ако претплатничка линија није привремено искључена из мреже Телекома Српске,
- ако крајњи корисник поднесе захтјев за раскид уговора за пружањем услуга са Телекомом Српске,
- ако Оператор корисник поднесе захтјев Телекому Српске за потпуни приступ издвојеној локалној петљи и потврду о пружању дуга крајњег корисника према Телекому Српске,
- ако по упреденој металној парици не раде системи за вишеструко искориштење парице.

Слика 1: Потпуни приступ издвојеној локалној петљи Телекома Српске

Телеком Српске није дужан проширивати своју приступну мрежу нити инсталирати систем вишеструке искористивости парице у сврху пружања услуге приступа.

За услуге потпуног приступа издвојеној локалној петљи, Телеком Српске неће стављати на располагање Оператору кориснику своју преносну и комутациону опрему.

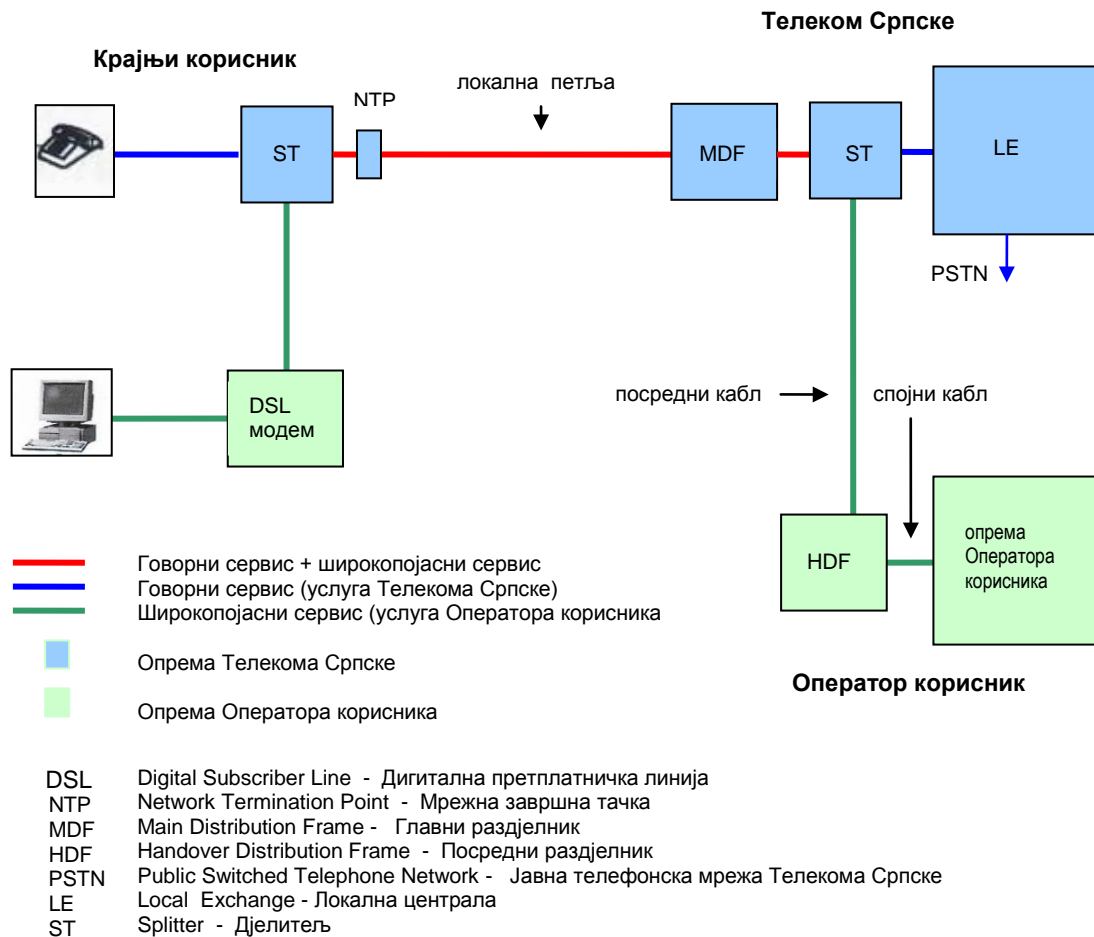
Оперативна резерва се неће користити за услуге приступа издвојеној локалној петљи у складу са поглављем ТЕХНИЧКИ ПАРАМЕТРИ ОПРЕМЕ (Табела 4).

2.1.3 Заједнички приступ издвојеној локалној петљи

Заједнички приступ издвојеној локалној петљи је пружање услуге приступа издвојеној локалној петљи Телекома Српске којим се Оператору кориснику омогућује употреба фреквентног опсега изнад говорног опсега за пружање широкопојасних услуга корисницима, док говорни опсег и даље користи Телеком Српске за пружање услуга говора истим крајњим корисницима (Слика 2).

Овај RUO документ нуди двије врсте заједничког приступа локалној петљи зависно од природе постојеће сигнала и то:

- заједнички приступ за *ADSL* преко *PSTN-a*,
- заједнички приступ за *ADSL* преко *ISDN-a*.

Слика 2: Заједнички приступ издвојеној локалној петљи Телекома Српске

Телеком Српске ће омогућити заједнички приступ локалној петљи у приступној мрежи Телекома Српске под условима наведеним у овој понуди и то у сљедећим случајевима:

- ако између крајњег корисника (мрежне завршне тачке) и главног раздјелника Телекома Српске постоји упредена метална парица која омогућује велике брзине преноса,
- ако је упредена метална парица у употреби без уређаја за вишеструко искориштење парице за говорну услугу,
- ако корисничка линија није привремено искључена из мреже Телекома Српске,
- ако Оператор корисник поднесе захтјев Телекому Српске за заједнички приступ издвојеној локалној петљи и потврду о преузимању дуга крајњег корисника према Телекому Српске

У случају заједничког приступа издвојеној локалној петљи мјесто спајања/раздвајања нискофреквентног сигнала (фреквентни опсег за пружање услуга од стране Телекома Српске) и високофреквентног спектра (фреквентни опсег за пружање услуга од

стране Оператора корисника) су два дјелитеља од којих је један на страни крајњег корисника а други на страни главног раздјелника Телекома Српске.

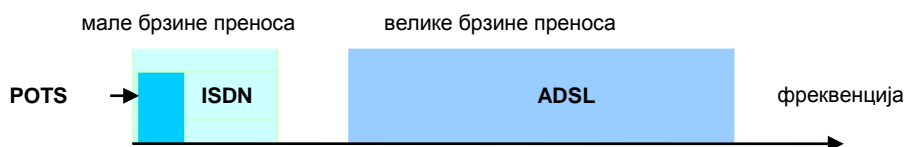
2.2 ТЕХНИЧКИ АСПЕКТ УСЛУГА ПРИСТУПА

2.2.1 Елементи мреже и фреквентни опсег

Услуга приступа издвојеној локалној петљи/потпетљи Телекома Српске је услуга пружања телекомуникационих услуга крајњим корисницима од стране Оператора корисника, при чему Оператор корисник користи издвојене елементе приступне мреже до крајњег корисника коју му је на располагање ставио Телеком Српске, под условима и на начин дефинисан у овом RUO документу.

Издвојени елементи мреже који се стављају на располагање Оператору кориснику су упредене металне парице које повезују главни раздјелник Телекома Српске са крајњим прикључним тачкама на страни претплатника.

Фреквентни опсег упредене бакарне парице дијели се на опсег за мале брзине преноса и велике брзине преноса (Слика 3).

Слика 3: Фреквентни опсег за мале и велике брзине

2.2.2 Топологија приступне мреже Телекома Српске

Приступна мрежа Телекома Српске је телекомуникациона мрежа која спаја појединачне крајње кориснике фиксне мреже са главним раздјелником припадајуће локалне централе или удаљеног претплатничког степена. Као физичка веза између крајњег корисника и главног раздјелника служи упредена метална парица.

Тачка додир приступне мреже Телекома Српске на страни крајњег корисника са кућном инсталацијом је мрежна завршна тачка. Ова тачка може бити у изводном ормарићу у стамбеним зградама и великим пословним објектима или у завршним разводним кутијама на објектима индивидуалне стамбене изградње. Каблови од мрежне завршне тачке на страни крајњих корисника до корисничких уређаја су у власништву власника објекта и он преузима пуну одговорност за њихово одржавање и евентуално проширење.

Веза између главног раздјелника локалне централе или издвојеног претплатничког степена и крајње прикључне тачке на страни корисника представља издвојену локалну петљу.

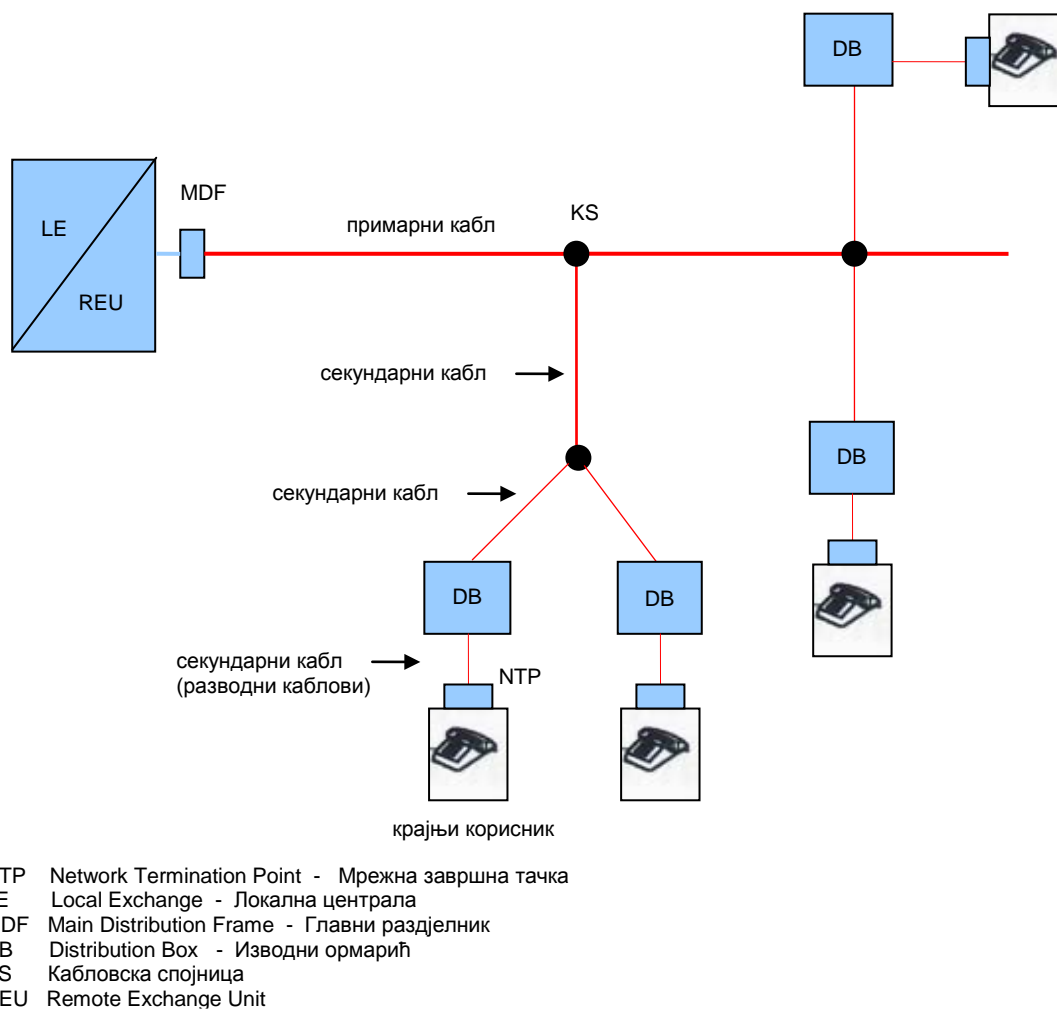
Приступна мрежа Телекома Српске базирана је на бакарним кабловима са два типа изолације проводника и то:

- са ваздушно-папирном изолацијом и
- са пластичном изолацијом.

У табели 1 назначено је неколико карактеристичних параметара приступне мреже Телекома Српске.

		Урбано подручје	Субурбано подручје	Рурално подручје
Примарни каблови	дужина (m)	50-2000	50-3000	100-500
	капацитет	400-1200	400-1200	50-300
	начин град.	кабл. канализ.	кабл. канализ.	дир. у земљу
Секундарни каблови	дужина	50-300	100-500	500-1000
	капацитет	10-200	10-100	10-300
	начин град.	кабл. канализ.	дир. у земљу	дир. у земљу
Разводни каблови	дужина	~ 50	~ 200	~ 500
	начин град.	директно у земљу или самоносива		

Табела 1: Параметри приступне мреже

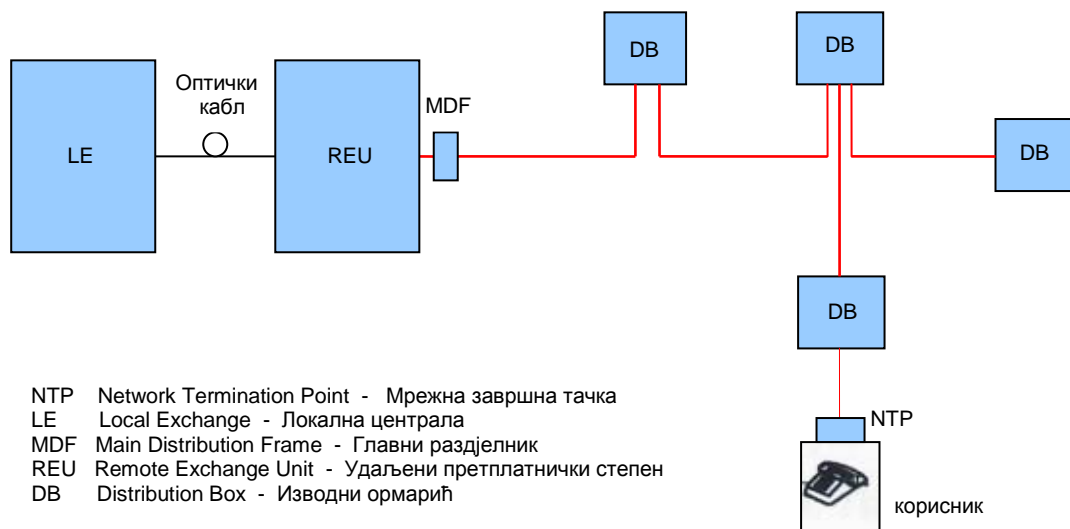

Слика 4: Топологија круте мреже у урбаним и субурбаним подручјима

У приступној мрежи Телекома Српске заступљена су два модела приступних мрежа зависно од подручја које покривају и то:

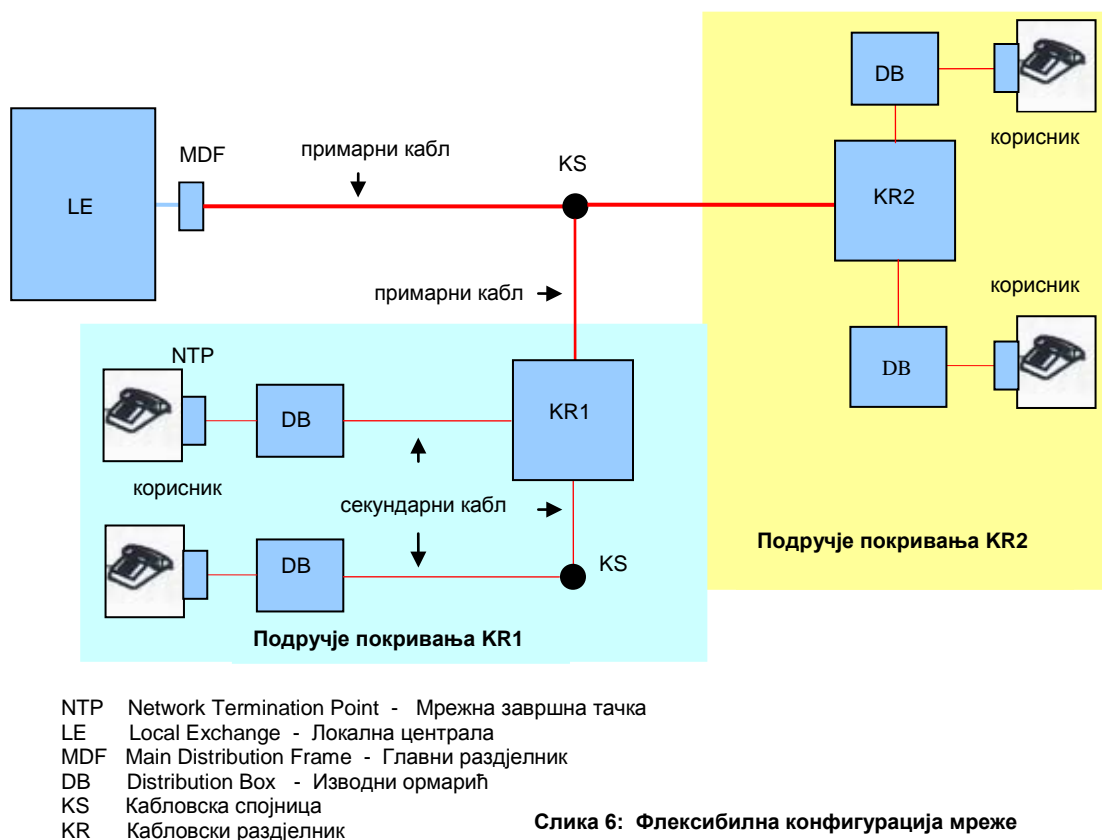
- крута мрежа (Слика 4 и 5) и
- флексибилна мрежа (Слика 6).

У урбаним подручјима примарни каблови приступне мреже су великог капацитета до 1200 парица. Највећим дијелом ови каблови увучени су у кабловску кнализацију од ПВЦ цијеви. Топологија ове мреже приказана је на Слици 4.

Слика 5: Топологија круте мреже у руралним подручјима

У руралним подручјима капацитети каблова су мањи (обично до 200 парица) са наставцима у изводним ормарићима (Слика 5).

Флексибилна мрежа заступљена је у дијеловима урбаног подручја, првенствено у већим градовима (Слика 6).

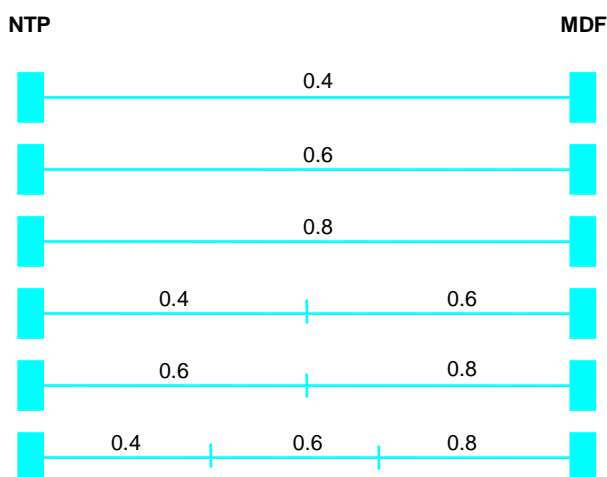
У кабловском раздјелнику врши се преспајање парица примарних и секундарних каблова у зависности од потреба на терену.

У приступној мрежи Телекома Српске егзистира и разводна мрежа са самоносивим кабловима. Овај сегмент приступне мреже је доста застарио и технички параметри упредене металне парице могу бити лимитирајући фактор за пружање услуга приступа издвојеној локалној петљи.

2.2.3 Технички параметри опреме

2.2.3.1 Упредена метална парица

Упредена метална парица је физички вод који повезује крајњу прикључну тачку телекомуникационе мреже на страни крајњег претплатника са прикључном тачком на главном раздјелнику локалне централе или удаљеног претплатничког степена. Упредене металне парице су пречника проводника 0.4 mm, 0.6 mm и 0.8 mm.

Слика 7: Пречник проводника парица

У самој локалној петљи заступљене су комбинације пречника проводника парица према Слици 7.

Дужина локалне петље (упредене металне парице) од главног раздјелника до крајњег претплатника варира зависно од подручја покривања одређених локалних мрежа. У табели 2 дате су просјечне дужине локалних петљи у приступној мрежи Телекома Српске.

Локална мрежа радне јединице	Удаљеност од <i>MDF-a</i> (m)
Мркоњић Град	2 163
Бања Лука	1 816
Приједор	1 712
Добој	1 831
Брчко	1 789
Бијељина	1 844
Зворник	1 775
Источно Сарајево	873
Фоча	1 708
Требиње	1 078

Табела 2: Просјечна дужина локалне петље

Оперативна резерва је одређен број упредених металних парица у појединачном каблу коришћеном у приступној мрежи Телекома Српске намијењених за отклањање кварова и одржавање као и за рјешавање других оперативних проблема.

Оперативна резерва се не користи за пружање услуге приступа издвојеној локалној петљи. Број парица за оперативну резерву у зависности од капацитета кабла дат је у табели 3.

Капацитет кабла (укупан број упредених металних парица)	Оперативна резерва (број упредених металних парица)
2	1
6	2
10	3
10 до 50	25 %
50 до 100	25 %
100 до 500	20 %
500 до 1200	15 %

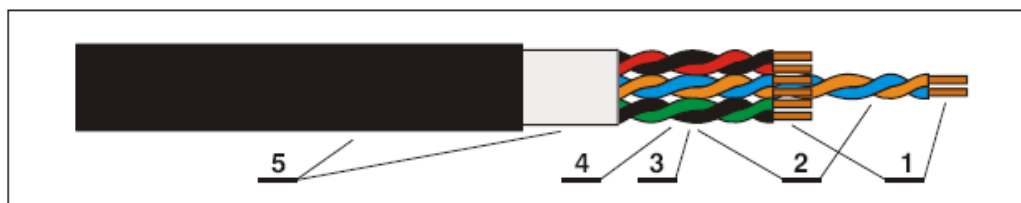
Табела 3: Оперативна резерва

2.2.3.2 Телекомуникациони каблови

а) Претплатнички каблови

Постојећи каблови су телекомуникациони каблови са упреденим металним парицама са изолацијом проводника од пјенастог полиетилена или ваздушно-папирном изолацијом. Каблови који се примјењују у мрежи Телекома Српске чине примарни, секундарни и разводни (дистрибутивни) који се полажу директно у земљу, увлаче у кабловску канализацију или вјешају на стубове (самоносива мрежа).

Примарни каблови су каблови од главног раздјелника до *KR-a* у флексибилним мрежама или од главног раздјелника до изводних ормарића у крутом облику мјесне мреже.

Слика 8: Конструкција кабла

У функцији су и каблови старији од двадесет пет година са ваздушно-папирном изолацијом проводника и оловним плаштем са челичном арматуром. Од *KR-a* и изводних ормарића до крајњег претплатника су секундарни каблови. Каблови имају сљедећу конструкцију:

- бакарни проводници,
- изолација проводника од пјенастог полиетилена или ваздушно-папирна изолација за старије каблове,
- проводници упредени у парице поужене у основне јединице,

- језгро кабла слојно или концентрично, испуњено масом или без масе,
- плашт од полиетилена или слојевити од алуминијумске траке и полиетилена.

Конструкција типичног кабла кориштеног у приступној мрежи Телекома Српске приказана је на слици 8 гдје су:

- 1 – бакарни проводник (упредена метална парица),
- 2 – изолација,
- 3 – елементи поужавања,
- 4 – језгро кабла,
- 5 – плашт.

Електричне карактеристике кабла (упредене металне парице) са изолацијом проводника од пјенастог полиетилена дате су у табели 4.

Карактеристика	Јединица мјере	Пресјек бакарног проводника (mm)		
		0.4	0.6	0.8
максимални отпор петље	Ohm/km	300	130	73.2
средња вриједност отпора	Ohm/km	290	126	72
отпор изолације	Mohm/km	5 000	5 000	5 000
радни капацитет за 100% вриј	nF/km	<38	<42	<42
радни капацитет за 80% вриј	nF/km	-	<38	<38
капацитивна спрега K1	pF/300m	<400	<400	<400
диелектр чврстоћа пров-пров	V/2 min	500/700	500/700	500/700
диелектр чврстоћа пров-плашт	V/2 min	2000/2800	2000/2800	2000/2800
слабљење на 800 Hz	mN/km	150	05	80
преслушање до $f=1MHz$	dB	> 40		

Табела 4: Електричне карактеристике каблова

Отпор изолације између било којег проводника и свих осталих проводника и омотача спојених заједно не смије имати вриједност мању од 5000 Mohm/km мјерено при истосмјерном напону од 500 V у трајању од једне минуте.

Карактеристична импеданса сваке парице у фреквентном опсегу од 1 MHz до 30 MHz мора бити $135 \text{ ohm} \pm 15\%$

Електричне карактеристике каблова са ваздушно-папирном изолацијом проводника су лошије од горе наведених.

б) Посредни каблови

Мјесто конекције примарних претплатничких каблова приступне мреже и каблова локалне централе је главни раздјелник у просторијама Телекома Српске. Приступ Оператора корисника локалној петљи Телекома Српске реализовати ће се на главном раздјелнику преко унутрашњих или вањских посредних каблова Оператора корисника, зависно од врсте колокације.

Унутрашњи посредни каблови се користе за повезивање главног раздјелника Телекома Српске и посредног раздјелника Оператора корисника у случају физичке колокације када се колокацијски простор налази у згради у којој је смјештен и главни раздјелник Телекома Српске.

Вањски посредни каблови повезују главни раздјелник Телекома Српске са посредним раздјелником Оператора корисника у случају удаљене колокације када се колокацијски простор налази ван објекта Телекома Српске.

Детаљнија објашњења у вези са унутрашњим и вањским посредним кабловима дата су у поглављу УСЛУГЕ КОЛОКАЦИЈЕ.

в) Спојни каблови

Спојни каблови су каблови који повезују посредни раздјелник на страни Оператора корисника и телекомуникациону опрему Оператора корисника. Као и посредни каблови и спојни каблови могу бити вањски и унутрашњи зависно од смјештаја посредног раздјелника и телекомуникационе опреме Оператора корисника.

2.2.3.3 xDSL опрема

а) На страни крајњег корисника

Фреквентни дјелитељ на страни крајњег корисника са *RJ11* конектором одваја нискофреквентне сигнале (*POTS* и *ISDN*) од високофреквентних сигнала (*ADSL*).

Фреквентни дјелитељ се састоји само од пасивних компоненти. Омогућава раздвајање нискофреквентних од високофреквентних сигнала када крајњи корисник има *POTS* приступну линију, те пропушта сигнале од 16 *KHz* потребне за вршење обрачуна. Фреквентни дјелитељ осигурава и *U* интерфејс за *ISDN* крајње кориснике.

б) На страни Телекома Српске

Фреквентни дјелитељ који раздваја *POTS* и *ISDN* сигнале од високофреквентних сигнала (*ADSL*) монтира се на главни раздјелник. Дјелитељ садржи основну заштиту од пренапона и прекомјерне струје. Састоји се од пасивних компоненти.

Тренутно се у функцији у мрежи Телекома Српске налазе *ADSL*, *ADSL2+* и *SHDSL* модеми са брзинама преноса датим у табели 5.

Стандард	Максимална брзина пријема	Максимална брзина предаје
<i>G.lite</i>	1.5 Mb/s	512 kb/s
<i>G.dmt</i>	8 Mb/s	896 kb/s
<i>ADSL2</i>	8 Mb/s	896 kb/s
<i>ADSL2+</i>	24 Mb/s	1.2 Mb/s

Табела 5: Брзине преноса xDSL модема

2.2.4 Препоруке и стандарди за уређаје

2.2.4.1 Сигнали говорног опсега

Ови сигнали од корисничких уређаја (као што су телефонски апарати, модеми за говор, факс апарати, итд.) базирани су на *ETSI TR 101 830-1 V1.3.1* стандарду према табели 6.

Параметар	Препорука
фреквентни опсег	30 Hz до 3400 Hz
напон	ETSI TR 101 830-1 тачка 8.1.1
peak амплитуде	ETSI TR 101 830-1 тачка 8.1.2
напон NF сигнала	ETSI TR 101 830-1 тачка 8.1.3
несиметрија у односу на земљу	ETSI TR 101 830-1 тачка 8.1.4
напајање	ETSI TR 101 830-1 тачка 8.1.5
карактеристична импеданса	ETSI TR 101 830-1 тачка 8.1.6
сигнал звоњења	ETSI TR 101 830-1 тачка 8.1.7

Табела 6: ETSI стандарди за корисничке уређаје

2.2.4.2 Пренос малим брзинама

Препоруке дате у табели 7 односе се на сигнале које генеришу дигитални преносни уређаји базирани на *2B1Q line coding* до 160 kb/s укључујући *ISDN* и изнајмљене линије 64 kb/s и 128 kb/s.

Параметар	Препорука
укупна снага сигнала	ETSI TR 101 830-1 тачка 9.1.1
peak амплитуде	ETSI TR 101 830-1 тачка 9.1.2
напон NF сигнала	ETSI TR 101 830-1 тачка 9.1.3
несиметрија у односу на земљу	ETSI TR 101 830-1 тачка 9.1.4
напајање	ETSI TR 101 830-1 тачка 8.1.5

Табела 7: ETSI препоруке за дигиталне преносне уређаје

2.2.4.3 SHDSL

Сигнали генерисани у *SHDSL* модемима требају бити у складу са *ITU-T G.991.2 AnnexB*.

2.2.4.4 ADSL преко POTS-a

Препоруке се односе на сигнале генерисане у *ADSL* уређају. Ови сигнали дијеле исту бакарну парицу са *PSTN* сигнаlima. Базирани су на *ETSI TS 101 388*, *ANSI T1.413* и *ITU-T G.992.1(ADSL)*, *G.992.3 (ADSL2)* и *G.992.5 (ADSL2+)* и морају бити у складу са табелом 8.

Параметар	Препорука
укупна снага сигнала (<i>downstream only</i>)	ETSI TR 101 830-1 тачка 11.2.1
укупна снага сигнала (<i>upstream only</i>)	ETSI TR 101 830-1 тачка 11.2.2
peak амплитуде	ETSI TR 101 830-1 тачка 11.2.3
снага NF сигнала (<i>downstream only</i>)	ETSI TR 101 830-1 тачка 11.2.4
снага NF сигнала (<i>upstream only</i>)	ETSI TR 101 830-1 тачка 11.2.5
несиметрија у односу на земљу (<i>upstream & downstream</i>)	ETSI TR 101 830-1 тачка 11.2.6

Табела 8: ETSI стандарди за ADSL уређаје преко POTS-a

2.2.4.5 ADSL преко ISDN-а

Препоруке се односе на сигнале генерисане у *ADSL* уређају. Ови сигнали дијеле исту бакарну парицу са *ISDN* сигнаlima. Базирани су на *ETSI 101 388*, и *ITU-T G.992.1(ADSL)*, *G.992.3 (ADSL2)* и *G.992.5 (ADSL2+)* и морају бити у складу са табелом 9.

Параметар	Препорука
укупна снага сигнала (<i>downstream only</i>)	<i>ETSI TR 101 830-1</i> тачка 11.4.1
укупна снага сигнала (<i>upstream only</i>)	<i>ETSI TR 101 830-1</i> тачка 11.4.2
<i>peak</i> амплитуде	<i>ETSI TR 101 830-1</i> тачка 11.4.3
снага <i>NF</i> сигнала (<i>downstream only</i>)	<i>ETSI TR 101 830-1</i> тачка 11.4.4
снага <i>NF</i> сигнала (<i>upstream only</i>)	<i>ETSI TR 101 830-1</i> тачка 11.4.5
несиметрија у односу на земљу (<i>upstream & downstream</i>)	<i>ETSI TR 101 830-1</i> тачка 11.4.6

Табела 9: *ETSI* стандарди за *ADSL* уређаје преко *ISDN-а*

2.2.4.6 Дјелитељ

Дјелитељ врши раздвајање високо-фреквентних сигнала од ниско-фреквентних према препоруци *ITU-T G992.1* додаток *B*.

Електричне карактеристике дјелитеља морају бити у складу са *ETSI TS 101 952.1.3*. Дјелитељ садржи као свој интегрални дио основну заштиту од пренапона и прекомјерних струја у складу са *ITU-T K20*.

2.2.5 Ограничења приступа локалној петљи

Телеком Српске обезбјеђује приступ издвојеној локалној петљи само за крајње кориснике који су спојени на приступну мрежу Телекома Српске или за кориснике на чијим локацијама постоји слободна метална упредена парица која не чини оперативну резерву.

Телеком Српске ће омогућити потпуни приступ издвојеној локалној петљи у следећим случајевима:

- ако између крајњег корисника и главног раздјелника Телекома Српске постоји упредена метална парица,
- ако по упреденој металној парици не раде системи за вишеструко искориштење парице.

Технички аспект ограничења приступа локалној петљи у приступној мрежи Телекома Српске односи се на могућност појаве разних сметњи као што су појава пренапона на упреденој металној парици, могућност међусобног електромагнетног утицаја опреме и уређаја који раде по упреденим металним парикама истог кабла, као и компатибилност опреме која ради или ће радити у приступној мрежи. При свему овоме квалитет постојећих сервиса мора бити загарантован као и заштита постојећих система.

Преслушавање између парица у каблу може бити узрок узајамној интерференцији између различитих система и сметњи при њиховом раду. Могући број широкопојасних

система који раде по истом каблу зависи од врсте (разноликости) система и карактеристика самога кабла и не би требао пријећи износ од 10% у односу на укупан број парица. Телеком Српске ће обавијестити Операторе кориснике када број широкопојасних система достигне 10% од капацитета кабла као и о могућим проблемима у раду ако се повећава њихов број. Телеком Српске ће наставити и даље инсталирати ове системе све док квалитет услуга буде прихватљив.

Номинална вриједност основног напона на упреденој бакарној парици износи 48V и 90V за ISDN прикључак.

Наизмјенични напон на парицама за потребе сигнализације не смије прећи вриједност од 75V.

Високо-напонска опрема за напајање, енергетски каблови или каблови електровуче могу узроковати појаву индукованог напона на металним парицама. Вриједности индукованог напона између упредене металне парице и уземљења не смију пријећи слjedeће вриједности:

- 60 V за дуготрајан утицај и
- 430 V за краткотрајни утицај (мањи од 500 ms).

Због могућности електростатичког пражњења, Оператор корисник је дужан предузети властите превентивне мјере у циљу заштите своје опреме и опреме крајњег корисника као и спречавање појаве пренапона на локалним петљама проузрокованих од стране опреме Оператора корисника.

За услуге приступа издвојеној локалној петљи а на основу захтјева Оператора корисника, Телеком Српске није дужан:

- проширити,
- измијенити,
- надоградити или,
- модернизовати своје приступне мреже.

За услугу приступа издвојеној локалној петљи Телеком Српске неће инвестирати додатна средства у мрежу нити нарушити цјеловитост и функционалност своје мреже.

Оператор корисник не смије искључити или промијенити намјену било којег уређаја за ускопојасни пренос без потврде крајњег корисника.

Ако било који сегмент опреме Оператора корисника омета постојећи ускопојасни сервис крајњем кориснику, Телеком Српске ће ставити ван погона опрему Оператора корисника и о томе истог обавијестити.

Оперативна резерва како је дефинисана у овом RUO документу не користи се за услуге приступа издвојеној локалној петљи.

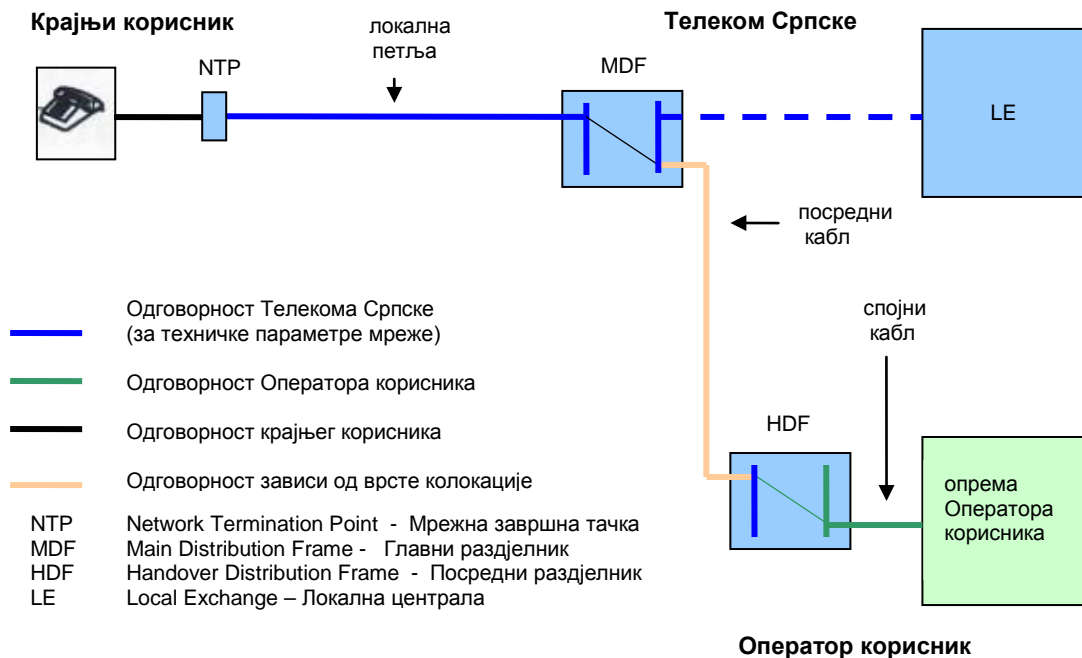
2.2.6 Подјела одговорности за опрему

Одговорност Телекома Српске односи се на техничке параметре приступне мреже од мрежне завршне тачке на страни крајњег корисника до главног раздјелника.

Кућна инсталација од опреме крајњег корисника до мрежне завршне тачке је у надлежности и одговорности крајњег корисника односно власника објекта.

Одговорност Оператора корисника односи се на опрему Оператора корисника и спојне каблове од посредног раздјелника до своје опреме као и за комплетну услугу према крајњем кориснику.

Подјела одговорности код издвојене локалне петље дата је на слици 9 и 10.

Слика 9: Подјела одговорности код потпуног приступа

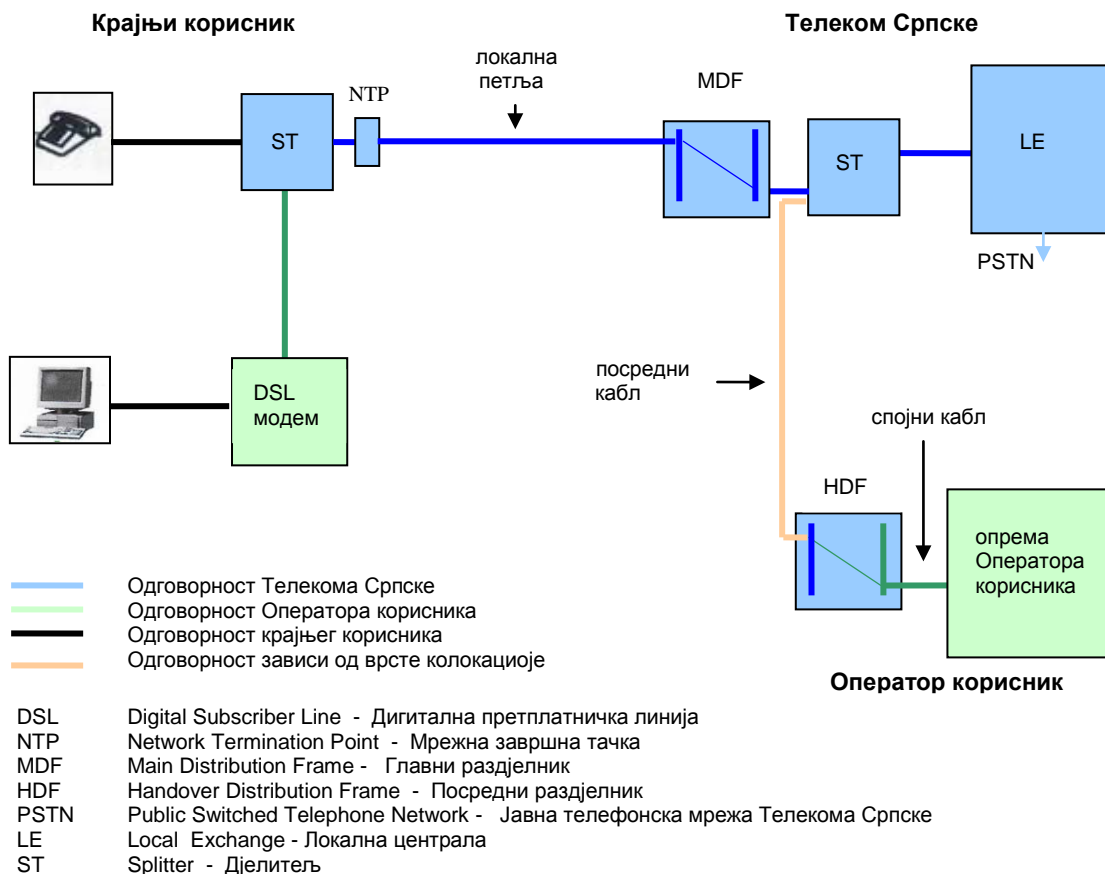
Одговорности и надлежности за набавку, монтажу и одржавање опреме дефинисане су у поглављима: УСЛУГЕ КОЛОКАЦИЈЕ и ПРИЈАВА И ОТКЛАЊАЊЕ КВАРА.

Телеком Српске може привремено обуставити пружање услуга приступа издвојеној локалној петљи у циљу поправке, одржавања или унапређења било којег од телекомуникационих система или уређаја. Кад је год то могуће, Телеком Српске ће писмено обавијестити Оператора корисника о наведеним намјерама и поново ставити на располагање локалну петљу одмах након завршених радњи.

Телеком Српске има право захтијевати од Оператора корисника искључење уређаја или било које дијела уређаја који би могао проузроковати штету на страни главног раздјелника или на уређајима Телекома Српске. Телеком Српске ће одмах обавијестити Оператора корисника о околностима које су довеле до искључења уређаја. Ако Оператор корисник не искључи уређаје у разумном року након обавијести, Телеком Српске има право да то сам уради.

Телеком Српске није одговоран за било какав губитак, хаварију или штету насталу искључењем горе наведених уређаја Оператора корисника или за било какав прекид телекомуникационих услуга које пружа Оператор корисник користећи ове уређаје без обзира да ли је штета проузрокована случајно или немаром током искључења.

У случају искључења у складу са горе наведеним, Оператор корисник неће укључити уређаје док се не отклоне разлози искључења.

Слика 10: Подјела одговорности код заједничког приступа

2.3 АДМИНИСТРАТИВНЕ ПРОЦЕДУРЕ

2.3.1 Процедура подношења захтјева за претходни приступ информацијама - предзахтјев

Оператор корисник има право затражити претходни приступ информацијама (предзахтјев) како би сазнао техничке информације о приступној мрежи и простору за колокацију које су неопходне за дефинисање захтјева за приступ издвојеној локалној петљи.

На основу општих информација о приступној мрежи и локацијама главних раздјелника, које су дате у Референтној понуди за приступ издвојеној локалној петљи:

- Списак локалних централа и удаљених претплатничких степена са адресама (Прилог 8.5),
- Листу локација главних раздјелника (Прилог 8.4).

Оператор корисник може тражити сљедеће детаљне информације:

- Податке о географској покривености по поједином главном раздјелнику Телекома Српске, у облику географских карата или попису граничних улица подручја које је покривено појединим главним раздјелником Телекома Српске,
- Број претплатника прикључених на одговарајући главни раздјелник.

Предзахтјев поднесен ради добијања информација подноси се на обрасцу који се налази у прилогу Референтне понуде. Информације које се прибављају предзахтјевом представљају пословну тајну и обавеза је подносиоца предзахтјева да заштити интегритет истих, те претходно мора потписати изјаву о повјерљивости, дату у прилогу Референтне понуде.

Предзахтјев се доставља путем препоручене поште са повратницом, или лично на протокол Телекома Српске на адресу дату у прилогу Референтне понуде.

Уз предзахтјев је потребно доставити сљедеће документе:

- Овјерену копију важеће дозволе коју је издала Агенција,
- Овјерену копију рјешења о регистрацији,
- Изјаву о повјерљивости, потписану и овјерену печатом (форма изјаве дата је у прилогу Референтне понуде).

Под важећом дозволом коју је издала Агенција сматра се Дозвола за пружање фиксних јавних телефонских услуга или Дозвола за пружање интернет услуга.

Захтјев за претходни приступ информацијама, заједно са пратећом документацијом, доставља се путем препоручене поште са повратницом, или лично на главни протокол Телекома Српске.

Телеком Српске ће у року од (петнаест) 15 дана од пријема уредног предзахтјева у писаној форми доставити Оператору кориснику тражене информације.

На захтјев Оператора корисника, Телеком Српске ће у року од седам (7) дана од дана пријема одговора на предзахтјев, уз претходни договор, омогућити и физички увид у колокацијски простор.

У случају да предзахтјев није потпун, Телеком Српске ће писменим путем обавијестити Оператора корисника о свим недостацима и затражити од њега да допуни предзахтјев у року од седам (7) дана од дана пријема обавијести.

Уколико Оператор корисник, у наведеном року не достави допуњен предзахтјев, Телеком Српске ће писмено обавијестити Оператора корисника да одбија пружити приступ траженим информацијама. Оператор корисник може по пријему такве обавијести поднијети притужбу Агенцији у складу са чланом 45. Закона о комуникацијама БиХ.

2.3.2 Процедура подношења захтјева за приступ издвојеној локалној петљи, поступак преговарања и склапање уговора о приступу издвојеној локалној петљи

2.3.2.1 Подношење захтјева за приступ издвојеној локалној петљи

У сврху започињања преговора о услузи приступа издвојеној локалној петљи, Оператор корисник Телекому Српске подноси захтјев за приступ издвојеној локалној петљи према обрасцу из прилога Референтне понуде.

Уз захтјев је потребно доставити сљедеће документе (уколико их Оператор корисник није раније доставио уз предзахтјев и уколико стање није промијењено):

- Овјерену копију важеће дозволе коју је издала Агенција,
- Овјерену копију Рјешења о регистрацији,
- Увјерење надлежног суда да се против подносиоца захтјева не води стечајни поступак,
- Изјаву о повјерљивости, потписану и овјерену печатом.

Захтјев за приступ издвојеној локалној петљи, заједно са пратећом документацијом, доставља се путем препоручене поште с повратницом, или лично на главни протокол Телекома Српске.

2.3.2.2 Испитивање захтјева за приступ издвојеној локалној петљи

По пријему захтјева за приступ издвојеној локалној петљи, Телеком Српске ће покренути поступак испитивања захтјева.

Уколико поднесени захтјев садржи неки од формалних недостатака који онемогућавају разматрање, Телеком Српске ће Оператора корисника писмено обавијестити о свим недостацима и затражити од подносиоца захтјева допуну захтјева, у року од најдуже петнаест (15) дана од дана пријема обавијести.

Уколико Оператор корисник не поступи по захтјеву Телекома Српске и не достави допуњен захтјев у наведеном року, Телеком Српске донијеће одлуку о одбијању започињања преговора. Оператор корисник може по пријему такве обавијести поднијети притужбу Агенцији у складу са чланом 45. Закона о комуникацијама БиХ.

2.3.2.3 Поступак преговарања и склапања Уговора о приступу издвојеној локалној петљи

Ако је захтјев за приступ издвојеној локалној петљи потпун, Телеком Српске ће о томе обавијестити подносиоца захтјева писменим путем, чиме се стичу услови за вођење преговора. Телеком Српске ће започети преговоре најкасније у року од петнаест (15) дана од дана када су испуњени услови за вођење преговора.

Преговори требају бити окончани у року од тридесет (30) дана од дана започињања.

У преговорима обје стране ће настојати постићи споразум о свим битним елементима приступа издвојеној локалној петљи.

Уколико је поступак преговора успјешно окончан и постигнута сагласна воља страна о свим битним питањима будућег уговора, Телеком Српске и Оператор корисник приступају закључењу Уговора о приступу издвојеној локалној петљи. Уговор се базира на условима дефинисаним у Референтној понуди и сачињава се према типском уговору који је саставни дио Референтне понуде.

На основу потписаног Уговора о приступу издвојеној локалној петљи, Оператор корисник стиче право на подношење захтјева за колокацијске услуге датог у Прилогу 8.1.5 ове Референтне понуде.

Уговор о приступу издвојеној локалној петљи се закључује са раскидним условом – који се састоји у томе да се, у роковима у складу са овом Референтном понудом, мора закључити бар један Уговор о колокацији између истих уговорних страна.

Телеком Српске ће, након потписивања Уговора о приступу издвојеној локалној петљи, копију истог доставити Агенцији.

Уколико стране у преговорима истеком рока од тридесет (30) дана или накнадно договореног дужег рока не постигну споразум и не потпишу уговор о приступу издвојеној локалној петљи, Телеком Српске ће донијети посебну одлуку о одбијању захтјева. Одлука о одбијању захтјева ће садржавати детаљно образложење разлога због којих је захтјев одбијен. Оператор корисник незадовољан одлуком може покренути поступак пред Агенцијом ради рјешавања притужбе у складу са чланом 45. Закона о комуникацијама БиХ.

Оператор корисник чији је захтјев основано одбијен, нема право поднијети нови захтјев за приступ издвојеној локалној петљи прије истека рока од 60 дана од дана доношења одлуке по његовом захтјеву.

2.3.3 Процедура за издвајање појединачне локалне петље

Да би остварио приступ појединачној локалној петљи, Оператор корисник након склопљених Уговора о приступу издвојеној локалној петљи и Уговора о колокацији, подноси Телекому Српске захтјев за издвајање појединачне локалне петље на посебном обрасцу који је саставни дио Референтне понуде.

Уз захтјев за издвајање појединачне локалне петље треба доставити и сљедеће:

- потписану изјаву претплатника о његовој намјери склапања уговора са Оператором корисником о пружању телекомуникацијских услуга за које је потребан приступ издвојеној локалној петљи са знаком о промјени или задржавању постојећег телефонског броја,
- у случају заједничког приступа локалној петљи, треба доставити потписану изјаву претплатника о задржавању важећег уговора о пружању телекомуникацијских услуга са Телекомом Српске,
- изјаву Оператора корисника о преузимању измирења дуга претплатника према Телекому Српске.

Захтјев са прилозима се доставља путем поште или лично на главни протокол Телекома Српске.

По пријему захтјева за издвајање појединачне локалне петље, Телеком Српске ће покренути поступак провјере захтјева.

Ако Телеком Српске утврди да заprimљени захтјев садржи неки од формалних недостатака који онемогућавају његово разматрање, Телеком Српске ће писменим путем позвати Оператора корисника да отклони све недостатке у року који неће бити дужи од седам (7) дана од дана пријема обавијести.

Уколико Оператор корисник, у наведеном року не достави допуњен захтјев, Телеком Српске ће писмено обавијестити Оператора корисника да одбија његов захтјев. Оператор корисник може по пријему такве обавијести поднијети притужбу Агенцији у складу са чланом 45. Закона о комуникацијама БиХ.

Оператор корисник може повући поднесени захтјев за издвајање појединачне локалне петље у року од пет (5) дана. Рок се рачуна од дана доставе писменог захтјева за издвајање појединачне локалне петље Телекому Српске.

Ако је примљени захтјев за издвајање појединачне локалне петље потпун, Телеком Српске ће испитати техничку могућност и реализовати захтјев најкасније у року од петнаест (15) дана од дана пријема захтјева.

Издвојена локална петља ће се пребацити на посредни раздјелник према договореном датуму и времену реализације услуге и према процедури прикључења.

Уколико Телеком Српске заприми захтјев крајњег корисника за престанком пружања услуга Телекома Српске, Телеком Српске ће о томе одмах обавијестити Оператора корисника у писаном облику. Уколико Оператор корисник има намјеру да настави без прекида да пружа своје услуге крајњем кориснику путем услуге приступа издвојеној локалној петљи Телекома Српске, Оператор корисник мора у року од осам (8) дана од пријема ове обавијести да затражи услугу потпуног приступа издвојеној локалној петљи за предметну металну парицу под условима који су предвиђени овом Референтном понудом. Уколико Оператор корисник не затражи услугу потпуног приступа у наведеном року, Телеком Српске ће отказати услугу приступа издвојеној локалној петљи за предметну металну парицу.

Ако појединачна упредена метална парица није стављена Оператору кориснику на располагање према договореним роковима, Оператор корисник може затражити исплату накнаде за кашњење према Прилогу 8.3 ове Референтне понуде.

Уколико не постоје технички услови за издвајање појединачне локалне петље дефинисани овом Референтном понудом, Телеком Српске ће одбити захтјев Оператора корисника и о томе ће га писмено обавијестити у року од петнаест (15) дана од дана пријема уредног захтјева. У образложењу ће се детаљно навести разлози одбијања захтјева. Оператор корисник може по пријему такве обавијести поднијети притужбу Агенцији у складу са чланом 45. Закона о комуникацијама БиХ.

3. УСЛУГА КОЛОКАЦИЈЕ

3.1 ОПИС УСЛУГЕ

Колокација је пружање услуга изнајмљивања физичког простора са потребном инфраструктуром за смјештај и прикључивање одговарајуће опреме Оператора корисника у сврху кориштења услуге приступа издвојеној локалној петљи Телекома Српске.

Захтјев Оператора корисника за услугом колокације је услов за приступ издвојеној локалној петљи Телекома Српске.

Телеком Српске обезбјеђује Оператору кориснику услугу колокације према садржају и условима овог RUO документа.

Телеком Српске нуди сљедеће врсте услуга колокације:

- физичка колокација,
- удаљена колокација,
- виртуелна колокација.

Пружање услуге колокације зависи од величине простора са којим располаже Телеком Српске. У случају да простор није у власништву Телекома Српске, за услуге колокације потребно је прибавити и сагласност власника објекта.

3.2 ФИЗИЧКА КОЛОКАЦИЈА

3.2.1 Опис услуге

Физичка колокација означава колокацијску услугу при којој се опрема Оператора корисника смјешта у просторију главног раздјелника Телекома Српске, у посебну просторију у објекту Телекома Српске гдје се налази главни раздјелник или у вањским кабинетима у непосредној близини објекта Телекома Српске.

Телеком Српске ће обезбиједити простор за услугу колокације који ће омогућити одговарајуће услове приликом монтаже, експлоатације и мјерења на уређајима Оператора корисника.

Сви уређаји и пратећа опрема који се смјештају у колокацијску просторију морају задовољити одговарајуће препоруке Међународне уније за телекомуникације (*ITU*) и стандарде Европског института за телекомуникације (*ETSI*).

Опрема различитих Оператора корисника може бити смјештена у различите просторије намијењене за колокацијске услуге, или у истој просторији, ако је простор за ове намјене ограничен. У случају заједничког дијелења просторије, трошкови се дијеле између оператора, у складу са овом понудом.

Телеком Српске нуди варијанте услуге физичке колокације како сlijеди:

- услуга колокације у посебној просторији у објекту Телекома Српске,
- услуга колокације у вањском кабинету на посједу Телекома Српске.

Телеком Српске ће понудити ону варијанту услуга колокације која је остварива, зависно од просторних ресурса са којима располаже на одређеној захтијеваној локацији, водећи рачуна о фактору сигурности и могућности раздвајања граница одговорности између Телекома Српске и Оператора корисника.

Осим рјешења која су дата у RUO документу, за повезивање опреме Оператора корисника у колокацијској просторији са телекомуникационом опремом Оператора корисника, Телеком Српске на захтјев Оператора корисника може понудити и друга рјешења на бази своје комерцијалне понуде

3.2.2 Физичка колокација у посебној просторији код заједничког приступа издвојеној локалној петљи

3.2.2.1 Општи услови

Телеком Српске ће одредити посебну просторију за услуге физичке колокације за смјештај посредног раздјелника и опреме Оператора корисника.

Опрема Оператора корисника која се смјешта у просторију за колокацију може бити:

- опрема за пренос,
- *DSLAM*,
- *xDSL* тест модеми,
- опрема за управљање системима,
- уређаји за напајање, конвертори напона, сухе батерије и посредни раздјелник.

У просторију за колокацију се не може смјестити опрема за комутацију Оператора корисника и друга опрема на коју се могу везати *POTS* и *ISDN* претплатници.

Телеком Српске има право да уз претходну најаву обави преглед инсталисане опреме, укључујући и провјеру техничке документације. Ако Оператор корисник не посједује техничку документацију исту треба наручити од произвођача опреме.

У просторији за колокацију Оператор корисник не смије да складишти и држи запаљиви или експлозивни материјал. За било какву штету насталу због овог материјала, Оператор корисник сноси пуну одговорност.

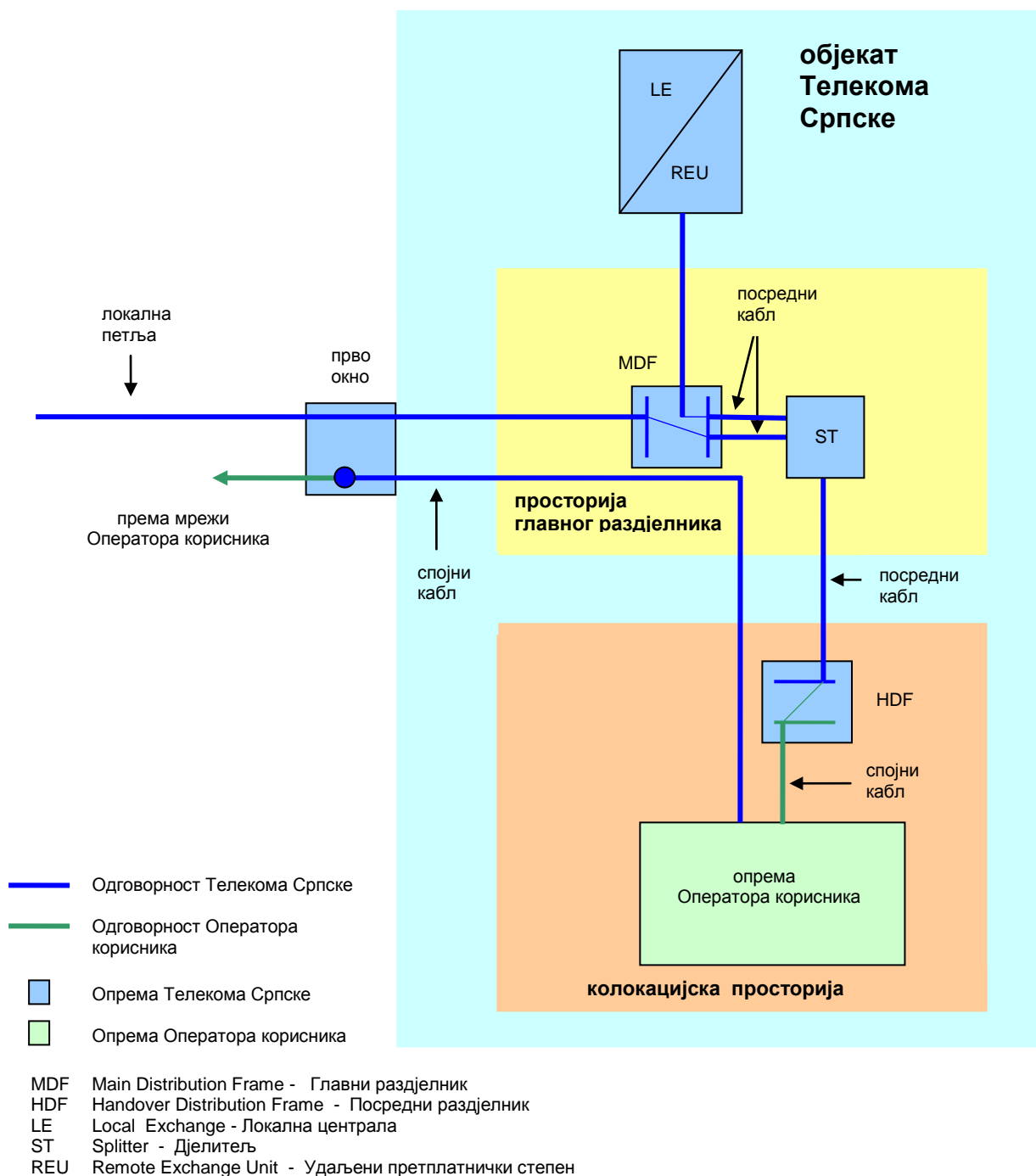
Улаз у просторију за колокацију може бити заједнички или одвојен од улаза у објекат Телекома Српске.

Приказ физичке колокације у посебној просторији у случају заједничког приступа дат је на слици 11.

Величина колокацијског простора потребног за услуге приступа издвојеној локалној петљи Телекома Српске зависи од капацитета посредних каблова који ће бити кориштени, као и од тога са колико простора на одређеној локацији према конкретном захтјеву Оператора корисника, располаже Телеком Српске. У табели 10 дата је максимална величина простора за колокацију коју може захтијевати Оператор корисник у односу на капацитет посредних каблова.

Зависно од могућности Телекома Српске, а према конкретном захтјеву Оператора корисника, Телеком Српске нуди двије врсте просторија за физичку колокацију:

- просторија за колокацију са заједничким улазом и
- просторија за колокацију са посебним улазом.

Слика 11. Физичка колокација у посебној просторији код заједничког приступа

Оператор корисник мора задовољити све грађевинске стандарде и препоруке, као и прописе о заштити од пожара и сигурносне прописе, у складу са политиком Телекома Српске везано за ову област. Непридржавање и непоштовање прописа и стандарда од

стране Оператора корисника ослобађа Телеком Српске одговорности по питању кашњења у пружању услуга и отклањању кварова а који су узроковани управо због непоштовања ових прописа.

посредни каблови (број парица)	максимални простор за колокацију (m ²)
< 200	2
400	3
600	4
800	5
1000	6
>1000	8

Табела 10: Максимална величина простора за колокацију

Оператор корисник не може вршити било какве грађевинске промјене у просторији за колокацију. Ови радови су у искључивој надлежности Телекома Српске.

Телеком Српске, у случају потребе, може да измјести просторију за колокацију, о чему ће обавијестити Оператора корисника најмање три (3) мјесеца од планираног почетка радова. Трошкове измјештања сноси Телеком Српске.

У случају заједничког кориштења исте просторије од стране више Оператора корисника, трошкови се дијеле према условима овог RUO документа. За сваког појединачног Оператора корисника се обиљежава припадајући простор. Обиљежавање простора је у надлежности Телекома Српске.

Оператор корисник не може пренијети права кориштења простора за колокацију трећој страни.

3.2.2.2 Технички услови

Телеком Српске ће обезбиједити одговарајуће напајање 220 V AC. У случају нестанка напајања са јавне мреже, Телеком Српске ће обезбиједити напајање са агрегата, на локацијама на којима постоје агрегати. Телеком Српске није дужан обезбиједити 48 V DC.

У просторији за колокацију ће бити обезбијеђена адекватна расвјета у складу са техничким нормама за ову област.

Трошкови материјала и радова за горње двије ставке иду на терет Оператора корисника.

Контрола утрошка електричне енергије ће се вршити преко контролног бројила смјештеног у колокацијској просторији. Трошкове набавке и монтаже контролног бројила сноси Оператор корисник.

Оператор корисник је одговоран за набавку, монтажу и одржавање свих енергетских каблова за напајање и уземљење, као и помоћних уређаја од тачке развода 220 V AC до својих уређаја.

Енергетске инсталације и опрема за нисконапонски развод Оператора корисника морају задовољити одговарајуће стандарде из ове области. Техничка документација ове опреме треба бити предочена Телекому Српске.

Сва опрема и уређаји Оператора корисника требају бити везани на главно уземљење. Мјесто уземљења обезбјеђује Телеком Српске.

Просторија за колокацију треба бити снабђевена са уређајима за ватродојаву и опремом за гашење пожара, у складу са важећом политиком Телекома Српске за овај сектор. Трошкове опремања сноси Оператор корисник.

Телеком Српске ће омогућити оптималне услове за рад уређаја Оператора корисника у колокацијској просторији, што подразумева и потребне климатске услове. Трошкове уградње и одржавања опреме за климатизацију сnose Оператори корисници, пропорционално снази дисипације властитих уређаја.

3.2.2.3 Главни раздјелник

Главни раздјелник Телекома Српске је мјесто гдје завршавају локалне петље које долазе од крајњих претплатника, слободне упредене металне парице и оперативна резерва. То је мјесто гдје ће се извршити преспајање опреме Оператора корисника (преко дјелитеља Телекома Српске) на локалну петљу.

Сви инсталациони радови на главном раздјелнику су у искључивој надлежности и одговорности Телекома Српске. Материјал и радови изведени на главном раздјелнику, потребни за давање услуге приступа издвојеној локалној петљи, иду на терет Оператора корисника.

3.2.2.4 Дјелитељ

Дјелитељ врши раздвајање или комбинацију фреквентних опсега (високофреквентног и говорног опсега), у циљу преноса оба опсега кроз исту упредену металну парицу.

Веза локалне петље која завршава на главном раздјелнику и дјелитеља ће се остварити преко унутрашњих посредних каблова.

Дјелитељи који се користе за заједнички приступ издвојеној локалној петљи, у случају физичке колокације, ће бити монтирани у просторији главног раздјелника у посебном раму, или на самом главном раздјелнику, зависно од конкретног случаја.

Набавка дјелитеља и инсталациони радови на монтажи и повезивању су у надлежности Телекома Српске. Трошкови везани за набавку материјала и радове иду на терет Оператора корисника.

3.2.2.5 Посредни кабл

Посредни кабл означава кабл од упредених металних парица који повезује главни раздјелник Телекома Српске са посредним раздјелником. Зависно од врсте колокације посредни кабл може бити унутрашњи и вањски.

Код физичке колокације при заједничком приступу се користе унутрашњи посредни каблови који повезују главни раздјелник са дјелитељима и посредним раздјелником, који се налази у одвојеној просторији од просторије главног раздјелника.

У случају да крајњи корисник откаже говорну услугу коју је пружао Телеком Српске и ту услугу затражи од Оператора корисника, раскида се веза ка локалној централи Телекома Српске и преко посредних каблова просљеђује на посредни раздјелник Оператора корисника.

Унутрашњи посредни каблови су капацитета минимално 100 парица са опсегом повећања од по 100 парица. Пресјек проводника ових каблова је 0.4 mm или 0.5 mm. Број посредних каблова ограничен је на два.

За полагање ових каблова у објекту ће се користити постојеће кабловске каналице на зиду, или у поду. Нове трасе полагања ће бити пројектоване и обезбијеђене од стране Телекома Српске, тамо гдје овај начин није доступан. Трошкове припремних и монтажних радова сноси Оператор корисник.

Набавка и монтажа посредних каблова са завршним реглетама на страни посредног раздјелника је обавеза и одговорност Телекома Српске. Трошкови иду на терет Оператора корисника.

3.2.2.6 Посредни раздјелник

Телеком Српске ће испоручити и монтирати посредни раздјелник. Трошкови испоруке и монтаже иду на терет Оператора корисника.

3.2.2.7 Спојни кабл

Спојни кабл означава кабл који повезује посредни раздјелник у колокацијској просторији Оператора корисника и телекомуникациону опрему Оператора корисника.

У случају заједничког приступа код физичке колокације се користе унутрашњи и вањски спојни каблови.

Унутрашњи спојни каблови се полажу од посредног раздјелника у колокацијској просторији до првог окна. Прелазак са унутрашњих на вањске спојне каблове се врши у првом окну. Радове на полагању спојних каблова до првог окна и израду наставка врши Телеком Српске, а трошкови иду на терет Оператора корисника.

Набавку, монтажу и одржавање вањских спојних каблова врши Оператор корисник. Изградња вањских спојних каблова од првог окна до локације гдје је смјештена опрема Оператора корисника искључиво је у надлежности Оператора корисника.

3.2.2.8 Обрачун трошкова

Обрачун трошкова које сноси Оператор корисник ће бити у складу са ЦЈЕНОВНИКОМ.

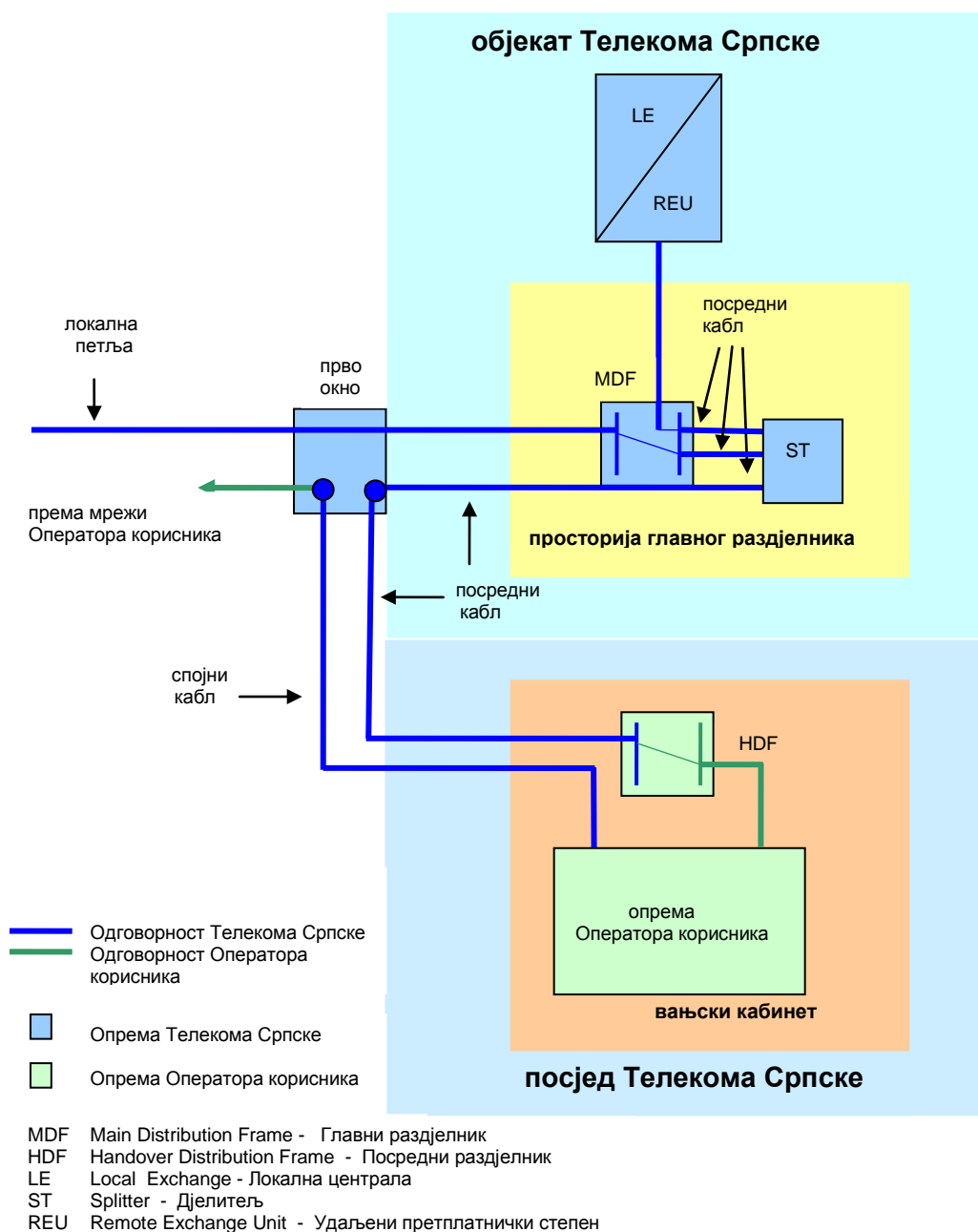
3.2.3 Физичка колокација у вањском кабинету код заједничког приступа издвојеној локалној петљи

3.2.3.1 Општи услови

Телеком Српске, као могућу варијанту услуге колокације, нуди колокацијски простор на своме земљишту (у непосредној близини објекта гдје је смјештен главни раздјелник) за смјештај вањских кабинета које Оператор корисник може користити за приступ издвојеној локалној петљи.

У вањски кабинет се не може смјестити опрема за комутацију Оператора корисника и друга опрема на коју се могу узети *POTS* и *ISDN* претплатници.

Телеком Српске има право да, уз претходну најаву, обави преглед инсталисане опреме, укључујући и провјеру техничке документације. Ако Оператор корисник не посједује техничку документацију, исту треба наручити од произвођача опреме.

Слика 12. Физичка колокација у вањском кабинету код заједничког приступа

Телеком Српске ће дати сагласност на изглед вањског кабинета. Површина је дефинисана у табели 10 поглавља 3.2.2.1.

Положај вањског кабинета у односу на остале објекте треба бити у складу са грађевинским нормама, тако да не ствара проблеме приликом приступа или одржавања.

Набавку и инсталацију вањског кабинета врши Оператор корисник из властитих средстава.

Телеком Српске ће у понуди за конкретну колокацију пружити детаљније информације о величини простора који је доступан.

Кабинет треба бити снабђевен са уређајима за ватродојаву и опремом за гашење пожара, у складу са важећом политиком Телекома Српске за овај сектор. Трошкове опремања сноси Оператор корисник.

За смјештај и даље кориштење властитог вањског кабинета на конкретној локацији, Оператор корисник је дужан прибавити све потребне дозволе и сагласности. Када Оператор корисник откаже локацију, дужан је исту довести у првобитно стање на властити трошак.

Телекома Српске ће обезбиједити постављање унутрашњег посредног кабла од просторије главног раздјелника до вањског кабинета и спојног кабла од вањског кабинета до првог окна, а трошкове набавке и постављања каблова ће сносити Оператор корисник.

Приказ физичке колокације у вањском кабинету на посједу Телекома Српске дат је на слици 12.

3.2.3.2 Технички услови

Телеком Српске ће Оператору кориснику обезбиједити мрежно напајање 220 V, 50 Hz. Све трошкове, укључујући материјал и радове сноси Оператор корисник.

Телеком Српске није дужан обезбиједити 48 VDC.

Оператор корисник је одговоран за набавку, монтажу и одржавање свих енергетских каблова за напајање и уземљење, као и помоћних уређаја од тачке развода 220 V AC до својих уређаја.

Дјелитељи који се користе за заједнички приступ издвојеној локалној петљи, у случају физичке колокације у вањском кабинету, биће монтирани у просторији главног раздјелника у посебном раму, или на самом главном раздјелнику, зависно од конкретног случаја.

Веза локалне петље која завршава на главном раздјелнику и дјелитеља ће се остварити преко унутрашњих посредних каблова.

Набавка дјелитеља и инсталациони радови на монтажи и повезивању су у надлежности Телекома Српске. Трошкови везани за набавку материјала и радове иду на терет Оператора корисника.

Код физичке колокације у вањским кабинетима при заједничком приступу се користе посредни каблови који повезују главни раздјелник са дјелитељима и посредним раздјелником, који се налази у вањском кабинету. Унутрашњи посредни каблови се

користе од главног раздјелника Телекома Српске до првог окна, а од првог окна до посредног раздјелника у вањском кабинету Оператора корисника се користе вањски посредни каблови. Пресјек проводника ових каблова је 0.4 mm или 0.5 mm. Набавку и монтажу посредних каблова са припадајућим реглетама, као и израду наставка у првом окну, ће обезбиједити Телеком Српске, а сви трошкови иду на терет Оператора корисника.

Набавку и инсталацију телекомуникационе опреме у вањском кабинету, укључујући посредни раздјелник и спојне каблове ће извршити Оператор корисник уз надзор Телекома Српске.

Оператор корисник мора самостално обезбиједити уземљење и Телекому Српске доставити адекватну документацију везано за тестна мјерења извршена од стране овлаштене установе.

Обрачун трошкова ће бити у складу са ЦЕНОВНИКОМ.

3.2.4 Физичка колокација у посебној просторији код потпуног приступа издвојеној локалној петљи

3.2.4.1 Општи услови

За овај вид услуге колокације важе исти општи услови као и код физичке колокације у посебној просторији у објекту Телекома Српске код заједничког приступа, поглавље 3.2.2.1.

3.2.4.2 Технички услови

Технички услови су исти као код физичке колокације у посебној просторији у објекту Телекома Српске код заједничког приступа, поглавље 3.2.2.2.

Приказ физичке колокације у посебној просторији у објекту Телекома Српске дат је на слици 13.

3.2.4.3 Главни раздјелник

Главни раздјелник Телекома Српске је мјесто гдје завршавају локалне петље које долазе од крајњих претплатника, слободне упредене металне парице и оперативна резерва. То је мјесто гдје ће се извршити преспајање опреме Оператора корисника на локалну петљу.

Сви инсталациони радови на главном раздјелнику су у искључивој надлежности и одговорности Телекома Српске. Материјал и радови изведени на главном раздјелнику, потребни за давање услуге приступа издвојеној локалној петљи, иду на терет Оператора корисника.

3.2.4.4 Посредни кабл

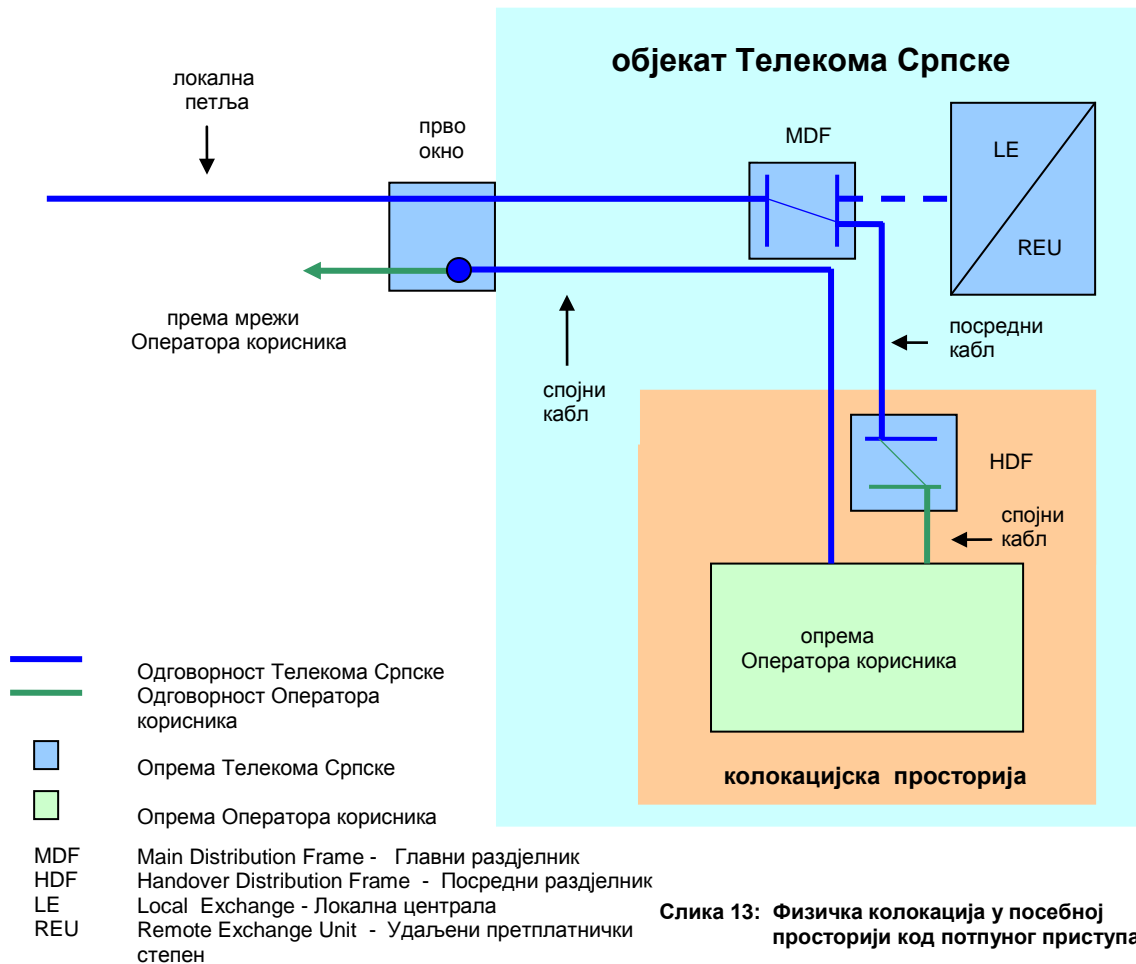
Код физичке колокације при потпуном приступу се користе унутрашњи посредни каблови који повезују главни раздјелник Телекома Српске са посредним раздјелником Оператора корисника, који се налази у одвојеној просторији од просторије главног раздјелника.

Унутрашњи посредни каблови су капацитета минимално 100 парица са опсегом повећања од по 100 парица. Пресјек проводника ових каблова је 0.4 mm или 0.5 mm. Број спојних каблова ограничен је на два.

За полагање ових каблова ће се користити постојеће кабловске каналице на зиду или у поду. Нове трасе полагања ће бити пројектоване и обезбијеђене од стране

Телекома Српске, тамо гдје овај начин није доступан. Трошкове припремних и монтажних радова сноси Оператор корисник.

Набавка и монтажа посредних каблова са завршним реглетама на страни главног раздјелника и посредног раздјелника је обавеза и одговорност Телекома Српске. Трошкови иду на терет Оператора корисника.

3.2.4.5 Посредни раздјелник

Телеком Српске ће испоручити и монтирати посредни раздјелник. Трошкови испоруке и монтаже иду на терет Оператора корисника и биће обухваћени у трошковима за посредне каблове.

3.2.4.6 Спојни кабл

Као код физичке колокације у посебној просторији у објекту Телекома Српске код заједничког приступа, поглавље 3.2.2.7.

3.2.4.7 Обрачун трошкова

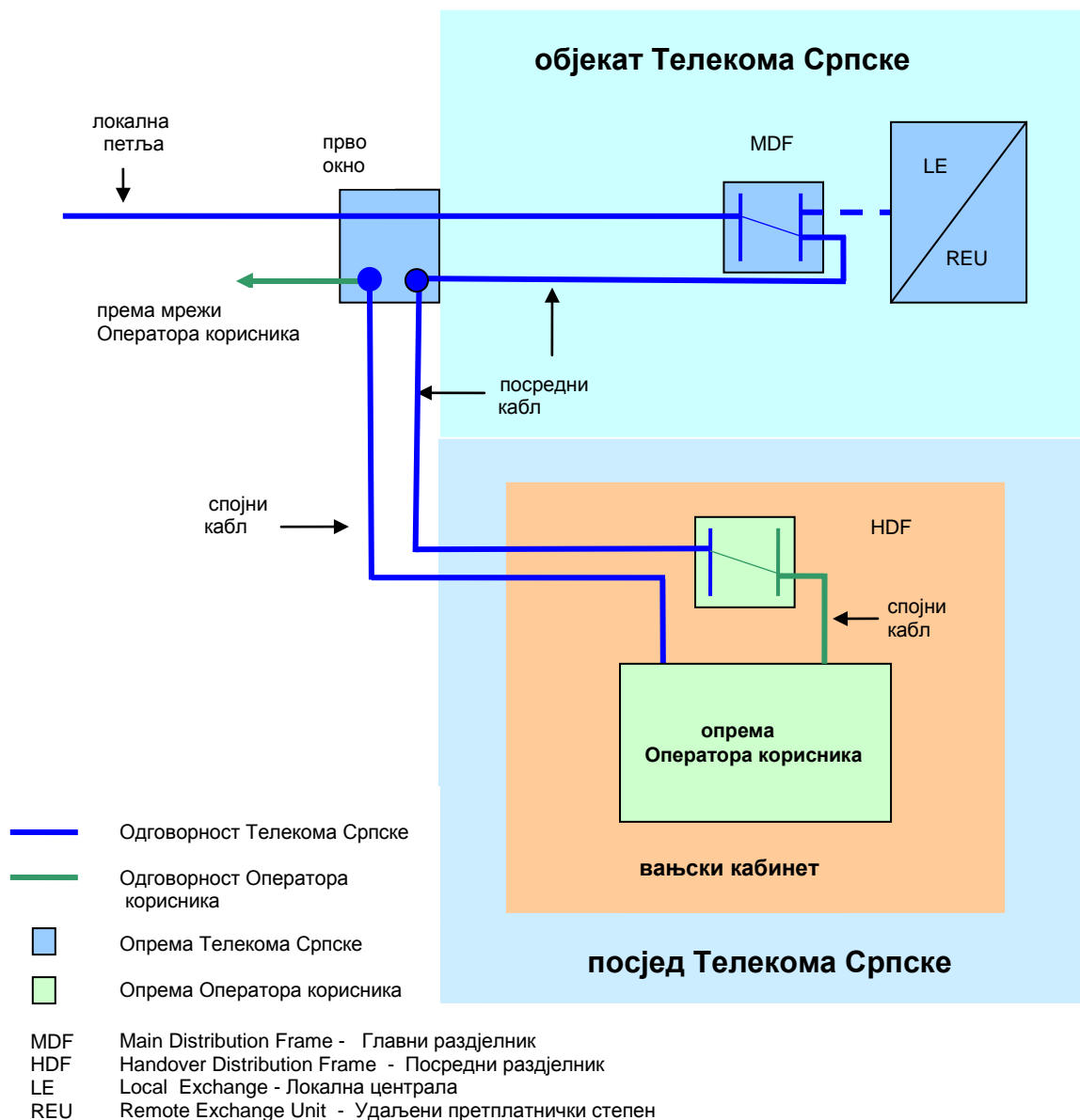
Обрачун трошкова које сноси Оператор корисник ће бити у складу са ЦЕНОВНИКОМ.

3.2.5 Физичка колокација у вањском кабинету код потпуног приступа издвојеној локалној петљи

3.2.5.1 Општи услови

За овај вид услуге колокације важе исти општи услови као код физичке колокације у вањском кабинету код заједничког приступа, поглавље 3.2.3.1.

Приказ физичке колокације у вањском кабинету на посједу Телекома Српске дат је на слици 14.

Слика 14: Физичка колокација у вањском кабинету код потпуног приступа

3.2.5.2 Технички услови

Телеком Српске ће Оператору кориснику обезбиједити мрежно напајање 220 V, 50 Hz. Све трошкове, укључујући материјал и радове сноси Оператор корисник.

Телеком Српске није дужан обезбиједити 48 VDC.

Оператор корисник је одговоран за набавку, монтажу и одржавање свих енергетских каблова за напајање и уземљење, као и помоћних уређаја, од тачке развода 220 V AC до својих уређаја.

Код физичке колокације у вањским кабинетима при потпуном приступу се користе унутрашњи посредни каблови који повезују главни раздјелник Телекома Српске са посредним раздјелником, који се налази у вањском кабинету Оператора корисника.

Унутрашњи посредни каблови се користе од главног раздјелника до првог окна, а од првог окна до посредног раздјелника у вањском кабинету се користе вањски посредни каблови.

Набавку и монтажу посредних каблова са припадајућим реглетама као и израду наставка у првом окну извршиће Телеком Српске, а сви трошкови иду на терет Оператора корисника у складу са ЦЈЕНОВНИКОМ.

Набавку и инсталацију телекомуникационе опреме у вањском кабинету, укључујући посредни раздјелник и спојне каблове, обезбиједиће Оператор корисник.

Оператор корисник мора самостално обезбиједити уземљење и Телекому Српске доставити адекватну документацију везано за тестна мјерења извршена од стране овлаштене установе.

3.3 УДАЉЕНА КОЛОКАЦИЈА

3.3.1 Удаљена колокација код заједничког приступа издвојеној локалној петљи

3.3.1.1 Опис услуге

Удаљена колокација означава колокацијску услугу при којој се опрема Оператора корисника смјешта у просторију изван објекта Телекома Српске.

Опрема Оператора корисника је повезана са главним раздјелником Телекома Српске, на начин дефинисан у овом RUO документу.

Физичка веза између удаљене колокације Оператора корисника и главног раздјелника Телекома Српске ће бити реализована преко унутрашњих и вањских посредних каблова.

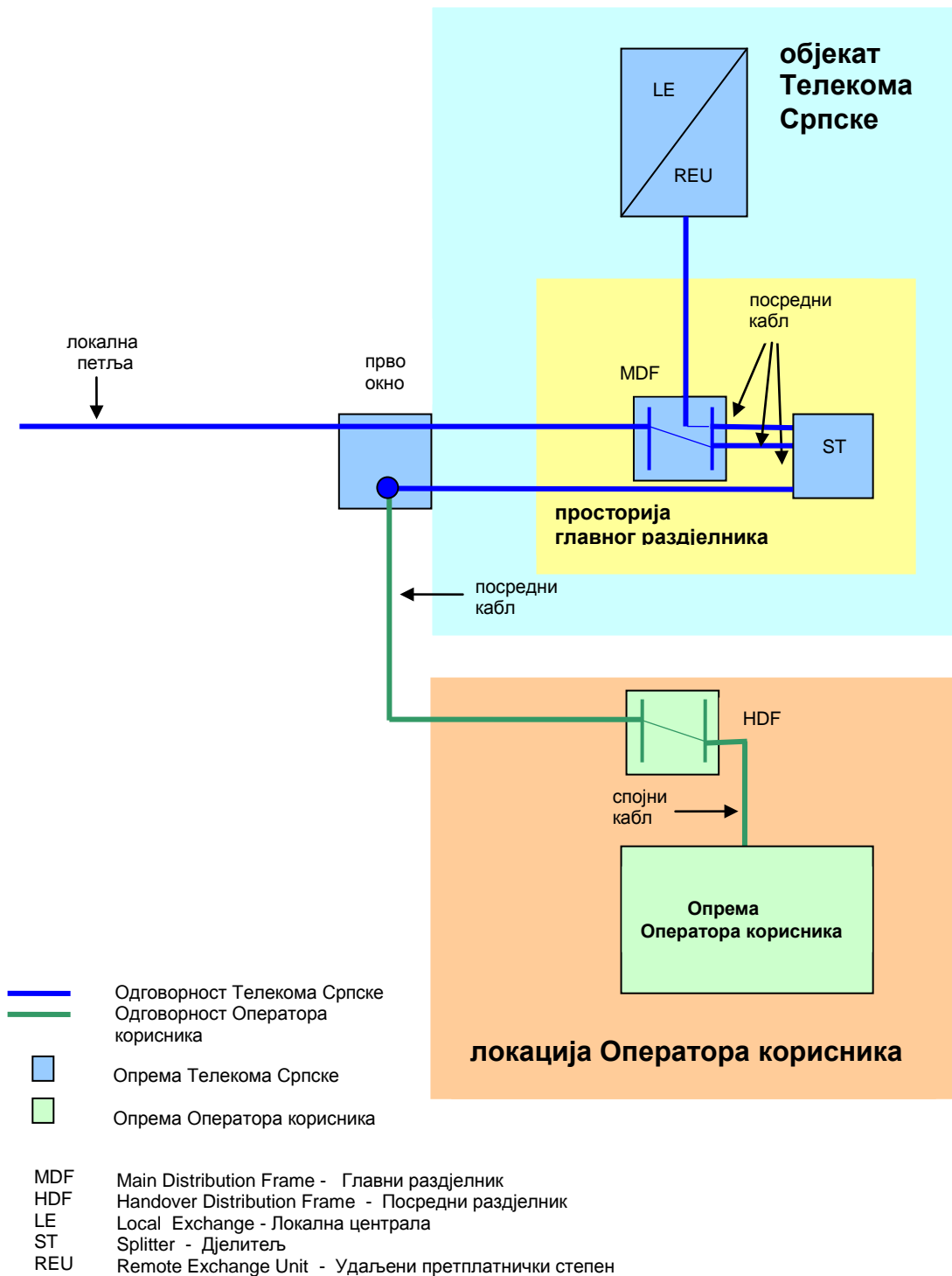
Удаљеност локације Оператора корисника од главног раздјелника Телекома Српске ограничена је квалитетом услуге која се гарантује овим RUO документом и не би требала прелазити вриједност већу од 300 m.

Удаљеност локације ће бити предмет разматрања између Телекома Српске и Оператора корисника за сваки конкретан случај.

Уколико Оператор корисник затражи да реализује колокацију на удаљености већој од 300 метара, Телеком Српске неће бити одговоран за квалитет услуга које ће Оператор корисник пружати путем издвојене локалне петље.

Сви уређаји и пратећа опрема који се смјештају у колокацијску просторију морају задовољити одговарајуће домаће и међународне стандарде (*ETSI* стандарде и *ITU* препоруке).

Све фазе монтаже и инсталације опреме требају задовољити релевантне домаће и међународне стандарде и праксе из ове области и бити у складу са условима из ове понуде.

Слика 15. Удаљена колокација код заједничког приступа

Оператор корисник је дужан прибавити све потребне дозволе и сагласности за објект на удаљеној локацији.

Приказ удаљене колокације код заједничког приступа дат је на слици 15.

3.3.1.2 Главни раздјелник

Главни раздјелник Телекома Српске је мјесто гдје завршавају локалне петље које долазе од крајњих претплатника, слободне упредене металне парице и оперативна

резерва. То је мјесто гдје ће се извршити преспајање опреме Оператора корисника (преко дјелитеља Телекома Српске) на локалну петљу.

Сви инсталациони радови на главном раздјелнику, везани за услугу приступа издвојеној локалној петљи, су у искључивој надлежности и одговорности Телекома Српске. Трошкови иду на терет Оператора корисника.

3.3.1.3 Дјелитељ

Дјелитељ врши раздвајање или комбинацију фреквентних опсега (високофреквентног и говорног опсега), у циљу преноса оба опсега кроз исту упредену металну парицу.

Веза локалне петље која завршава на главном раздјелнику и дјелитеља ће се остварити преко унутрашњих посредних каблова.

Повезивање дјелитеља и посредног раздјелника на удаљеној локацији Оператора корисника ће се реализовати посредством унутрашњих и вањских посредних каблова.

Дјелитељи који се користе за заједнички приступ издвојеној локалној петљи, у случају удаљене колокације, ће бити монтирани у просторији главног раздјелника у посебном раму, или на самом главном раздјелнику, зависно од конкретног случаја.

Набавка дјелитеља и инсталациони радови на монтажи и повезивању су у надлежности Телекома Српске. Трошкови набавке материјала и радови иду на терет Оператора корисника.

3.3.1.4 Посредни кабл

Посредни кабл означава кабл од упредених металних парица који повезује главни раздјелник Телекома Српске са дјелитељима и даље са посредним раздјелником Оператора корисника.

Повезивање дјелитеља и посредног раздјелника на удаљеној локацији Оператора корисника ће се реализовати посредством унутрашњих и вањских посредних каблова. Прелазак са унутрашњих на вањске посредне каблове ће се извршити у првом окну код објекта Телекома Српске.

Набавка и полагање унутрашњих посредних каблова са реглетама и израда наставка у првом окну је у надлежности Телекома Српске (трошкови иду на терет Оператора корисника), док вањске посредне каблове, са припадајућим реглетама, набавља и полаже Оператор корисник. Изградња вањских посредних каблова од првог окна до локације гдје је смјештена опрема Оператора корисника искључиво је у надлежности Оператора корисника.

У случају да крајњи корисник откаже говорну услугу коју је пружао Телеком Српске и ту услугу затражи од Оператора корисника, раскида се веза од дјелитеља ка локалној централи Телекома Српске и преко посредних каблова просљеђује на посредни раздјелник и даље ка уређајима Оператора корисника.

Унутрашњи и спољни посредни каблови су капацитета минимално 100 парица са опсегом повећања од по 100 парица. Пресјек проводника ових каблова је 0.4 mm или 0.5 mm. Број спојних каблова ограничен је на два.

За полагање ових каблова у просторијама Телекома Српске ће се користити постојеће кабловске каналице на зиду или у поду. Нове трасе полагања ће бити пројектоване и обезбијеђене од стране Телекома Српске, тамо гдје овај начин није доступан. Трошкове припремних и монтажних радова сноси Оператор корисник.

Удаљеност локације Оператора корисника од главног раздјелника Телекома Српске ограничена је квалитетом услуге која се гарантује овим RUO документом и не би требала прелазити удаљеност већу од 300 m. Удаљеност локације ће бити предмет разматрања између Телекома Српске и Оператора корисника за сваки конкретан случај.

Уколико Оператор корисник затражи да реализује колокацију на удаљености већој од 300 метара, Телеком Српске неће бити одговоран за квалитет услуга које ће Оператор корисник пружати путем издвојене локалне петље.

3.3.1.5 Посредни раздјелник

Набавка, монтажа и одржавање посредног раздјелника је у надлежности Оператора корисника.

3.3.1.6 Спојни кабл

Спојни кабл означава кабл који повезује посредни раздјелник у колокацијској просторији Оператора корисника и телекомуникациону опрему Оператора корисника. Набавку и монтажу спојних каблова са реглетама врши Оператор корисник.

3.3.1.7 Обрачун трошкова

Обрачун трошкова које сноси Оператор корисник ће бити у складу са ЦЕНОВНИКОМ.

3.3.2 Удаљена колокација код потпуног приступа издвојеној локалној петљи

3.3.2.1 Опис услуге

Код потпуног приступа издвојеној локалној петљи, Телеком Српске нуди колокацијску услугу на удаљеној локацији Оператора корисника, омогућавајући Оператору кориснику пружање говорних и широкопојасних сервиса крајњем кориснику.

Остали услови су исти као код услуге удаљене колокације код заједничког приступа, поглавље 3.3.1.1.

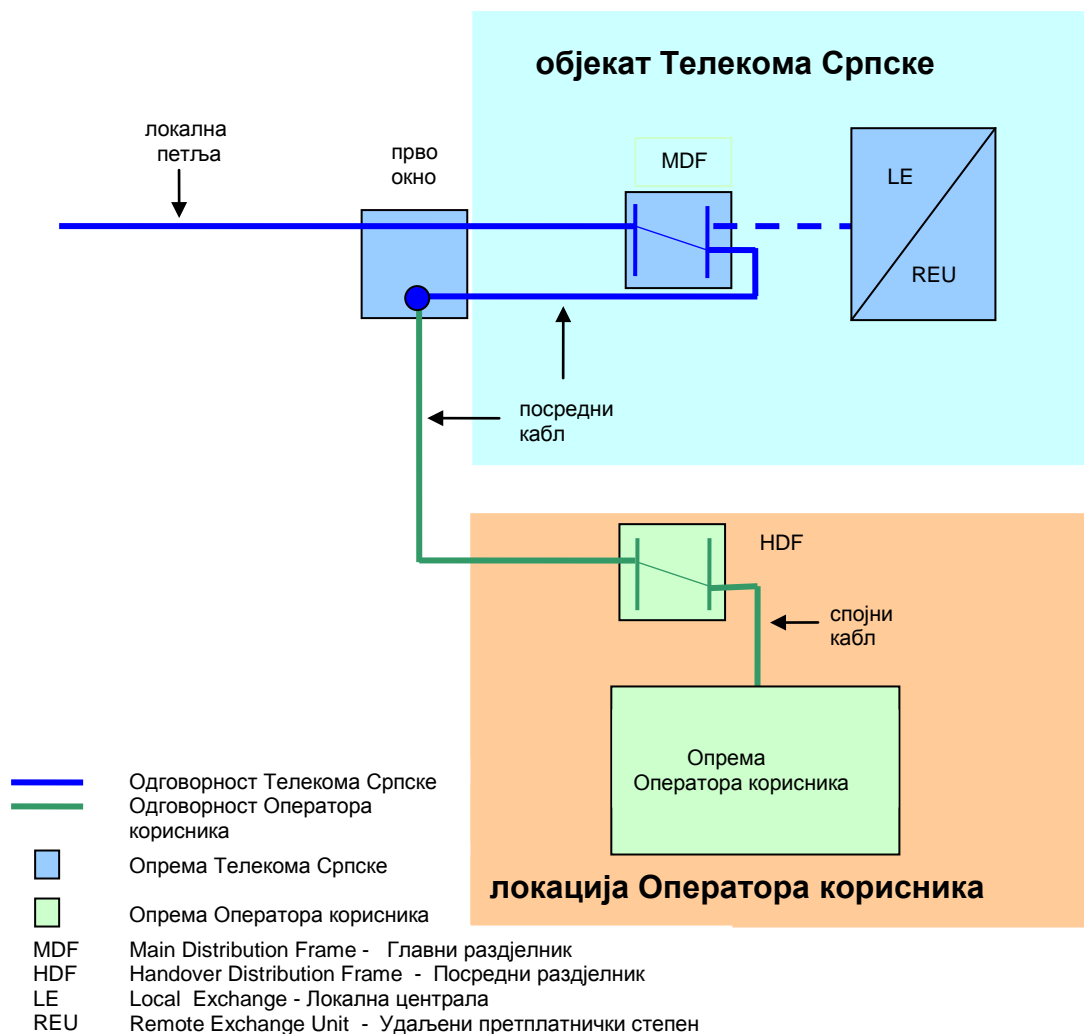
Приказ удаљене колокације код потпуног приступа дат је на слици 16.

3.3.2.2 Главни раздјелник

Главни раздјелник Телекома Српске је мјесто гдје завршавају локалне петље које долазе од крајњих претплатника, слободне упредене металне парице и оперативна

резерва. То је мјесто гдје ће се извршити преспајање опреме Оператора корисника на локалну петљу.

Сви инсталациони радови на главном раздјелнику, везани за услугу приступа издвојеној локалној петљи, су у искључивој надлежности и одговорности Телекома Српске. Трошкови иду на терет Оператора корисника сходно ЦЈЕНОВНИКУ.

Слика 16. Удаљена колокација код потпуног приступа

3.3.2.3 Посредни кабл

Повезивање главног раздјелника и посредног раздјелника на удаљеној локацији Оператора корисника ће се реализовати посредством унутрашњих и вањских посредних каблова. Прелазак са унутрашњих на вањске посредне каблове ће се извршити у првом окну код објекта Телекома Српске.

Набавка и полагање унутрашњих посредних каблова са реглетама и израда наставка у првом окну је у надлежности Телекома Српске (трошкови иду на терет Оператора корисника), док вањске посредне каблове, са припадајућим реглетама, набавља и полаже Оператор корисник. Изградња вањских посредних каблова од првог окна до локације гдје је смјештена опрема Оператора корисника искључиво је у надлежности Оператора корисника.

Унутрашњи и спољни посредни каблови су капацитета минимално 100 парица са опсегом повећања од по 100 парица. Пресјек проводника ових каблова је 0.4 mm или 0.5mm. Број спојних каблова ограничен је на два.

За полагање ових каблова у просторијама Телекома Српске ће се користити постојеће кабловске каналице на зиду или у поду.

Удаљеност локације Оператора корисника од главног раздјелника Телекома Српске ограничена је квалитетом услуге која се гарантује овим RUO документом и не би требала прелазити удаљеност већу од 300 m.

Уколико Оператор корисник затражи да реализује колокацију на удаљености већој од 300 метара, Телеком Српске неће бити одговоран за квалитет услуга које ће Оператор корисник пружати путем издвојене локалне петље.

3.3.2.4 Посредни раздјелник

Набавка, монтажа и одржавање посредног раздјелника је у надлежности Оператора корисника.

3.4 ВИРТУЕЛНА КОЛОКАЦИЈА

Виртуелна колокација означава колокацијску услугу која представља алтернативу физичкој колокацији, при којој се опрема Оператора корисника смјешта у простор Телекома Српске, а ту опрему инсталише, одржава и њоме управља Телеком Српске, без допуштања приступа Оператору кориснику.

Услов виртуелне колокације је да опрема Оператора корисника која се смјешта у колокацијски простор буде компатибилна или одговарајућа опреми коју за своје потребе Телеком Српске користи за сличне сврхе.

У случају захтјева за виртуелном колокацијом, Телеком Српске ће у понуди за колокацију навести и врсту опреме коју Оператор корисник може поставити, с обзиром на то да ће исту одржавати и надзирати Телеком Српске.

Оператор корисник сноси трошкове едукације особља Телекома Српске које ће радити на одржавању ове опреме. Опрему набавља Оператор корисник

Оператор корисник мора омогућити Телекому Српске резервне дијелове, тестну опрему и одговарајућу техничку документацију.

Остали услови који се односе на виртуелну колокацију су исти као код физичке колокације у објекту Телекома Српске, код заједничког и потпуног приступа издвојеној локалној петљи, поглавља 3.2.2 и 3.2.4.

3.5 ПРАВИЛА КОРИШЋЕЊА КОЛОКАЦИЈСКОГ ПРОСТОРА У СЛУЧАЈУ ФИЗИЧКЕ КОЛОКАЦИЈЕ

3.5.1 Коришћење и одржавање колокацијског простора

Колокацијски простор унутар објекта Телекома Српске, или у вањском кабинету који је постављен на земљишту Телекома Српске, се може користити само у сврху

приступа издвојеној локалној петљи. Оператор корисник нема право да уступи додијељени колокацијски простор на кориштење трећој страни.

Оператор корисник не смије вршити грађевинско-техничке захвате у колокацијском простору, изузев постављања каналица за вођење и постављање каблова, као и радове на монтажи и повезивању опреме Оператора корисника за које је потребно тражити писану сагласност Телекома Српске. У случају поправке и одржавања објекта, Телеком Српске ће благовремено обавијестити Оператора корисника о мјерама и термину вршења радова. Радови се, у правилу, врше без утицаја на опрему Оператора корисника.

Чишћење колокацијског простора је обавеза Телекома Српске и врши се под истим условима као и за властите просторије у којима је смјештена телекомуникациона опрема. Оператор корисник чишћење колокацијског простора плаћа у оквиру мјесечне накнаде за одржавање колокацијског простора.

Унутар простора за колокацију није дозвољено кориштење мобилног телефона са преносном снагом већом од 2 W. Такође, унутар колокацијског простора није дозвољено кориштење уређаја који нису предвиђени за инсталацију, одржавање и рад опреме издвојене локалне петље.

Оператор корисник је обавезан да поштује правила понашања, безбједносне мјере и прописе Телекома Српске при кориштењу колокацијског простора. Оператор корисник, као и Телеком Српске, су дужни информисати другу страну о евентуалним ризицима у случају кварова и штета које би могле угрозити техничку опрему, објекат и околину.

Оператор корисник не смије користити колокацијски простор, укључујући и околни простор, у власништву Телекома Српске у сврху оглашавања/рекламирања.

3.5.2 Приступ колокацијским објектима

Телеком Српске се обавезује да ће овлашћеним представницима Оператора корисника омогућити приступ колокацијским објектима и капацитетима у сврху монтаже, сервисирања уграђене опреме и слично, и то:

- Телеком Српске ће омогућити приступ колокацијској просторији уобичајено преко одвојеног улаза, или путем степеништа, односно кроз спратове. Оператор корисник ће начелно имати право приступа свом колокацијском простору у свако доба, али само уз пратњу службене особе Телекома Српске. Оператор неће имати приступ другим просторијама, просторима или опреми унутар зграде.

- Оператор корисник мора осигурати да овлашћено особље има одговарајуће идентификацијске документе и ознаке издате од стране Оператора корисника и да их носи на видљив начин кад улазе и остају у згради Телекома Српске. Телеком Српске задржава право контроле идентитета особља Оператора корисника.

- Оператор корисник мора доставити и редовно ажурирати листу свих својих овлашћених особа с правом приступа колокацијском простору Оператора корисника на локацији Телекома Српске, који мора садржавати за сваку особу на листи:

- име и презиме,
- број личне карте,

- број телефона,
- врста посла који обавља: техничар/инжењер, итд.

Телеком Српске ће Оператору кориснику послати потврду преко е-mail-а или факса којом прихвата листу овлашћених особа.

Телеком Српске ће омогућити Оператору кориснику редовне, ванредне и хитне посјете. Редовним посјетама се сматрају све посјете најављене три (3) радна дана унапријед. Ванредне посјете се најављују два (2) часа унапријед. Хитне посјете ће се омогућити Оператору кориснику у случајевима изазваним вишом силом (нпр. пожар, поплава, земљотрес и сл.) и то у року од један (1) час по обавјештењу Оператора корисника од стране Телекома Српске.

3.5.3 Услуга праћења

Оператор корисник мора унапријед најавити посјету свог овлашћеног особља Телекому Српске путем е-mail-а или факса, како би Телеком Српске обезбиједио услугу праћења. За вођење редовних и ванредних посјета Телеком Српске ће:

- додијелити е-mail адресу и број факса на који ће се слати захтјеви за редовне и ванредне посјете, као и телефонски број за најаву ванредних посјета,
- потврдити сваки захтјев за редовну посјету е-mail-ом или факсом у року од осам (8) радних часова, а на захтјев за ванредне посјете обавијестити оператора у року од два (2) часа,
- додијелити овлашћено особље Телекома Српске за праћење особља Оператора корисника током посјете.

Оператор корисник се обавезује да:

- додијели овлашћење за приступ свом колокацијском простору само запосленом особљу Оператора корисника и то за највише двије (2) особе Оператора корисника истовремено, за које је и Телеком Српске претходно дао сагласност,
- осигура да се особље Оператора корисника које приступи колокацијском простору Оператора корисника придржавају упутстава пратећег особља Телекома Српске,
- три (3) радна дана унапријед најави редовну посјету и термин посјете.

Оператор корисник ће се придржавати службених радних часова Телекома Српске за планирање својих посјета:

- за редовне посјете током службеног радног времена,
- за ванредне посјете у било које доба.

Оператор корисник је дужан да обавијести своје особље о сигурносним одредбама Телекома Српске и одговорностима свог особља да се придржава таквих одредби.

Телеком Српске ће, уз накнаду, осигурати могућност ванредних посјета Оператора корисника најкасније у року од четири (4) часа од захтјева за ванредну посјету у случају да се простор за колокацију дат на кориштење Оператору кориснику налази у објекту гдје је стално присутно особље Телекома Српске.

Уколико се простор за колокацију дат на кориштење Оператору кориснику налази у објекту гдје није присутно особље Телекома Српске, Оператору кориснику ће се омогућити приступ простору за колокацију у року од шест (6) часова од подношења захтјева.

Телеком Српске ће за ванредне посјете примјењивати различите висине накнада у зависности да ли се посјета реализује унутар или изван периода службеног радног времена.

3.5.4 Контрола физичког приступа

У циљу вођења уредне и потпуне документације за приступ колокацијским просторијама, Телеком Српске ће се бринути за одговарајуће складиштење података (дневник улазака, итд.). Све посјете морају бити регистроване биљежењем датума и времена уласка и изласка, исказнице и информације о пратећој служби Телекома Српске.

Телеком Српске ће услугом праћења осигурати да особље Оператора корисника прати именовани члан особља Телекома Српске током посјете и да напусти зграду кад је посао обављен.

Поред тога, подручја Телекома Српске ће бити заштићена од неовлашћеног приступа, тако што ће се:

- контролисати вјеродостојност и видљивост идентификацијских докумената, провјеравати подударности с писаним захтјевом (примљеним од особља Оператора корисника),
- допуштати само ограничено кретање по колокацијским просторијама са опремом Оператора корисника,
- давати претходне обавијести чувару или портиру о очекиваном особљу Оператора корисника којем треба пратња унутар зграде, те задржавати регистар посјетилаца Оператора корисника за раздобље од двије (2) године.

Такође, особљу Оператора корисника се изричито забрањује фотографисање и снимање током посјете, као и прикупљање информација о опреми Телекома Српске, услугама или корисницима, дотицање опреме Телекома Српске, као и било каква модификација софтвера Телекома Српске.

3.6 АДМИНИСТРАТИВНЕ ПРОЦЕДУРЕ

Телеком Српске Оператору кориснику пружа услуге колокације, тј. изнајмљивање физичког простора са посебном инфраструктуром за смјештај и прикључивање опреме Оператора корисника, а у сврху кориштења услуге приступа издвојеној локалној петљи.

3.6.1 Процедура подношења захтјева за колокацију

На основу склопљеног уговора о приступу издвојеној локалној петљи, Оператор корисник у писаном облику подноси захтјев за колокацију (образац захтјева за колокацију је саставни дио РУО документа и налази се у *Прилогу 8.1*).

Ако Оператор корисник не поднесе захтјев за колокацију у року од деведесет (90) дана од дана склапања уговора о приступу издвојеној локалној петљи, односно ако

Телеком Српске и Оператор корисник не могу постићи договор у року од шест (6) мјесеци од дана подношења захтјева, уговор о приступу издвојеној локалној петљи се аутоматски раскида, а средства осигурања (гаранције) се враћају.

Захтјев за колокацију садржи сљедеће:

- назив, адресу и ЈИБ подносиоца захтјева (Оператора корисника),
- податке о лицу овлашћеном за заступање (име и презиме, функција, адреса, телефон, факс, e-mail...),
- спецификацију услуге (нова колокација или проширење постојеће),
- локацију на којој се намјерава остварити колокација (према табели из *Прилога 8.4*),
- тражену врсту колокације за тражену локацију (физичка, удаљена или виртуелна),
- величину потребног простора за колокацију изражену у m^2 ,
- број металних парица које су неопходне за повезивање опреме Оператора корисника са главним раздјелником Телекома Српске у случају потпуног приступа,
- број металних парица које су неопходне за повезивање опреме Оператора корисника са главним раздјелником Телекома Српске у случају заједничког приступа,
- захтијевани капацитет посредног раздјелника (у корацима од 100 парица),
- тип и капацитет посредног кабла између главног раздјелника Телекома Српске и посредног раздјелника (број предвиђених металних парица у наредних годину дана),
- тип и капацитет спојног кабла између посредног раздјелника и телекомуникационе опреме Оператора корисника,
- тражени датум успостављања колокације,
- планирани почетак и завршетак грађевинских радова због израде наставка у првом окну,
- номинална/декларисана снага уређаја који Оператор корисник намјерава инсталирати,
- мјесто и датум подношења захтјева, потпис овлашћеног лица и печат.

Оператор корисник може поднијети захтјев за колокацију за једну или више локација на којима жели остварити колокацију.

Пружање колокацијских услуга зависи од расположивих просторних ресурса у објектима, односно на земљиштима Телекома Српске, а самим тим је условљена и врста колокације која се може понудити на траженој локацији.

За сваку појединачну локацију на којој жели остварити колокацију Оператор корисник подноси посебан захтјев за колокацију.

Захтјев за колокацију Оператор корисник доставља путем поште на сљедећу адресу:

ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈЕ РС а.д.

Организациона јединица: _____

Краља Петра I Карађорђевића 93

78000 Бања Лука

Република Српска, БиХ

Након што прими захтјев за колокацију, Телеком Српске ће у року од пет (5) радних дана обавијестити Оператора корисника о пријему истог, и то на контакт адресу која је дефинисана у уговору о приступу издвојеној локалној петљи.

Ако Оператор корисник жели да обиђе поједину локацију прије подношења захтјева за колокацију, а по основу поднесеног писаног захтјева, Телеком Српске ће омогућити обилазак у року од пет (5) радних дана од пријема захтјева. Трошкови посјете локација ће се обрачунавати на бази утрошеног времена према цјеновнику у *Прилогу 8.2* који је саставни дио овог RUO документа.

Оператор корисник подноси захтјев за колокацију и у случају када жели да прошири већ постојећу колокацију, с тим да на захтјеву за колокацију у спецификацији услуге назначи да се ради о проширењу колокације.

За сваку појединачну локацију на којој жели остварити проширење, Оператор корисник подноси нови захтјев и исти доставља поштом на горе наведену адресу.

Телеком Српске ће потврдити пријем захтјева у року од пет (5) радних дана од дана пријема захтјева на контакт адресу Оператора корисника дефинисану у уговору о приступу издвојеној локалној петљи.

3.6.2 Разматрање захтјева и састављање понуде за колокацију

Телеком Српске ће по пријему захтјева за колокацију и/или захтјева за проширење колокације без одлагања провјерити могућност колокације и/или проширења колокације на траженим локацијама и на тражене датуме. Телеком Српске ће додјелјивати расположиви колокацијски простор према сљедећем редослиједу приоритета:

- према датуму подношења захтјева за колокацију,
- за пресељење и проширење постојећих колокација.

У року од тридесет (30) дана од пријема захтјева (за колокацију или за проширење колокације), Телеком Српске ће Оператору кориснику доставити понуду за колокацију и/или проширење колокације у писаном облику уколико је тражена колокација и/или проширење колокације остварива, или писану обавијест у којој се наводи из којих разлога затражена колокација и/или проширење колокације на траженој локацији није могуће. Телеком Српске ће за сваку појединачну локацију направити посебне понуде које могу бити достављене Оператору кориснику у форми једног документа, а Оператор корисник је дужан доставити потврду о пријему понуде у року од пет (5) радних дана и то на контакт адресу дефинисану у уговору о приступу издвојеној локалној петљи.

У понуди за пружање колокацијских услуга Телеком Српске ће потврдити затражени датум пружања услуге Оператору кориснику или ће навести други датум реализације услуге уколико се колокација не може реализовати до траженог датума, уз навођење образложења.

Понуда за колокацију коју даје Телеком Српске садржи сљедеће елементе:

- назив и адресу Оператора корисника који подноси захтјев,
- локацију главног раздјелника гдје се тражи колокација,
- опште напомене о колокацији која се нуди,
- нацрт собе за колокацију, као и податке о локацији главног раздјелника,

- потребне грађевинске податке, нпр. носивост стропова,
- претпостављену максималну потрошњу електричне енергије,
- цијену мјесечног закупа по m²,
- процјену трошкова електричне енергије на мјесечном нивоу,
- процјену трошкова припреме колокацијског простора,
- трошкове израде техничких рјешења услуге колокације,
- износ финансијских инструмената обезбјеђења-банкарске гаранције,
- број наруџбе,
- остале елементе дефинисане у општим условима RUO документа,
- датум, потпис овлаштеног лица Телекома Српске и печат.

Ако током припреме колокацијског простора стварни трошкови припреме буду већи од оних предвиђених у понуди за колокацију, Телеком Српске ће о томе обавијестити Оператора корисника у писаној форми, уз навођење разлога за повећање трошкова.

Оператор корисник је дужан да у року од пет (5) радних дана од дана пријема обавијести о повећању трошкова да своју сагласност, а у супротном ће се сматрати да је Оператор корисник повукао наруџбу.

3.6.3 Одбијање захтјева за колокацију

У случају да на траженој локацији главног раздјелника није могуће остварити колокацију коју захтијева Оператор корисник, Телеком Српске ће одбити захтјев Оператора корисника, уз детаљно образложење свог поступка.

Телеком Српске ће одбити захтјев за физичку колокацију у сљедећим случајевима:

- ако на локацији Телекома Српске нема довољно простора за смјештај посредног раздјелника и опреме Оператора корисника,
- ако нема расположивих просторија које се могу преуредити у собе за колокацију;
- ако је постојећи расположиви простор на локацији Телекома Српске планиран за оправдану интерну употребу (нпр. проширење или надоградња мреже),
- ако нема простора за вањске кабинете на локацији Телекома Српске на којој је смјештен главни раздјелник,
- ако нису испуњени законски услови неопходни за физичку колокацију (нпр. власништво зграде, земљишта и сл.),
- ако колокација може довести у опасност општу сигурност по грађане и имовину или важне јавне интересе.

Телеком Српске ће одбити захтјев за виртуелну колокацију у сљедећим случајевима:

- ако Телеком Српске не посједује одговарајући простор на својој локацији гдје може обезбиједити инсталацију, одржавање и управљање опремом Оператора корисника,
- ако је постојећи расположиви простор на локацији Телекома Српске планиран за оправдану интерну употребу.

3.6.4 Прихватање понуде за пружање колокацијских услуга

Телеком Српске ће на основу захтјева за колокацију Оператору кориснику доставити одговарајућу понуду за колокацију у писаној форми. Оператор корисник је дужан да у року од шездесет (60) дана од дана пријема понуде обавијести Телеком Српске о прихватању понуде. У супротном сматраће се да Оператор корисник није прихватио понуду.

Ако је Оператор корисник тражио колокације за више локација, а самим тим је Телеком Српске сачинио више понуда, Оператор корисник може прихватити понуде за све или само неке локације.

Телеком Српске ће писаним путем потврдити пријем обавјештења о прихватању понуде у року од пет (5) радних дана од дана пријема обавјештења.

Телеком Српске ће Оператору кориснику обрачунати трошкове израде техничког рјешења услуге колокације у складу са ценовником који је саставни дио овог RUO документа и налази се у *Прилогу 8.2.2.1.*

Оператор корисник може измијенити захтјев за колокацију прије доставе понуде за колокацију од стране Телекома Српске. Промјена захтјева сматра се новим захтјевом, а сви трошкови Телекома Српске настали до тренутка измјене захтјева за колокацију обрачунаће се Оператору кориснику по основу утрошеног времена и материјала.

Након што прими понуду за колокацију, Оператор корисник може писаним путем затражити детаљније образложење наведене понуде. Телеком Српске ће Оператору кориснику послати тражено детаљно образложење понуде, укључујући и образложење трошкова колокације, и то у року од петнаест (15) радних дана од пријема захтјева за детаљно образложење. У овом случају, рок од шездесет (60) дана за одговор на понуду Телекома Српске почиње тећи од дана пријема детаљног образложења понуде.

Оператор корисник може одустати од захтјев за колокацију. У случају одустајања, Оператор корисник је дужан Телекому Српске платити трошкове израде техничког рјешења обрачунате на основу утрошеног времена и материјала, а у складу са ценовником из *Прилога 8.2.*

Када Телеком Српске прими обавијест о прихватању понуде, у року од највише тридесет (30) дана од дана пријема обавијести о прихватању, Телеком Српске и Оператор корисник ће потписати уговор о пружању колокацијских услуга, а на основу захтјева за колокацију и постигнутог споразума.

Телеком Српске и Оператор корисник ће закључити засебан уговор о пружању колокацијских услуга за сваку локацију.

Уговор о колокацији садржи све битне елементе, услове и рокове којима се уређују међусобни односи уговорних страна и базира се на условима дефинисаним у овом RUO документу. Уговор обавезно мора садржавати одредбе и надокнаде у случају кашњења пружања услуга. Како би осигурао извршење уговора, Телеком Српске са Оператором корисником може договорити давање одређених гаранција за испуњење уговора.

Телеком Српске ће у року од петнаест (15) радних дана од дана потписивања уговора Оператору кориснику издати предрачун за уговорене колокације, а рок за плаћање предрачуна износи петнаест (15) дана од дана пријема предрачуна.

Вријеме трајања колокације, за сваку локацију понаособ, не може бити краће од годину дана.

3.6.5 Успостављање колокације

Успостављање колокације зависи од врсте колокације – физичка, удаљена или виртуелна, али крајњи рок за успостављање колокације је деведесет (90) дана од пријема потврде о извршеном плаћању предрачуна од стране Оператора корисника.

Ако се ради о проширењу колокације, рок успостављања проширења колокације не може бити дужи од три (3) мјесеца од дана пријема обавијести од Оператора корисника за проширење колокације, уз услов да је Оператор корисник претходно извршио плаћања или обезбиједио банкарску гаранцију.

У случају да је за изградњу и опремање колокацијског простора неопходно обезбиједити грађевинску дозволу, рок за успостављање колокације почиње тећи од дана правоснажности грађевинске дозволе.

Ако Телеком Српске не успостави колокацију у горе наведеном року дужан је, уколико је одговоран за кашњење, Оператору кориснику исплатити накнаду за кашњење (према цјеновнику у *Прилогу 8.2*).

Успостављање колокације завршава се поступком примопредаје. Преузимање се спроводи најкасније на договорени датум почетка пружања услуге. Оператор корисник може тражити увид у извршене радове везане за колокацију, унутар зграде или ван ње, али само за оне дијелове зграде и/или некретнине гдје су вршени радови за колокацију.

Остали дијелови зграде и/или некретнине Телекома Српске нису доступни Оператору кориснику. Преузимање колокацијског простора се не може одбити због евентуалних недостатака који не утичу на функционалност колокацијског простора.

Примопредаја физичке колокације (унутрашње или вањске) обухвата:

- простор за колокацију (собу),
- посредни раздјелник који се налази на страни Телекома Српске (у случају физичке унутрашње колокације),
- прикључак за напајање, спојни кабл (увучен и положен), унутрашњи спојни кабл из правца колокације са вањским спојним каблом према локацији Оператора корисника (ако је то било регулисано уговором),
- предају кључева и овлашћење за приступ колокацији,
- потписан записник о примопредаји колокацијског простора и одговарајуће опреме, који су претходно саставили Телеком Српске и Оператор корисник.

3.6.6 Раскидање уговора о колокацији

3.6.6.1 Раскид од стране Оператора корисника

Оператор корисник може раскинути уговор о колокацији након истека временског периода од годину дана од дана закључења уговора о колокацији уз достављање писаног обавјештења о раскиду Телекому Српске. У овом случају раскидни рок је 3 мјесеца од дана достављања обавјештења о раскиду. Обавјештење о раскиду уговора о колокацији треба да садржи:

- назив и адресу Оператора корисника
- адресу локације главног раздјелника
- број уговора
- датум раскидања уговора о колокацији
- датум, потпис овлаштене особе и печат Оператора корисника.

Телеком Српске врши уклањање:

- спојних каблова између првог окна и колокацијског простора на локацији Телекома Српске;
- посредног кабла од главног раздјелника до посредног раздјелника (у случају физичке колокације),
- посредног кабла од главног раздјелника до првог окна у случају удаљене колокације.

Примопредаја колокацијског простора ће се извршити најкасније десет радних дана након раскида уговора о колокацији. До датума примопредаје Оператор корисник је дужан иселити своју опрему из колокацијског простора, као и најавити тачан датум примопредаје, писаним путем, најмање пет радних дана унапријед. Телекома Српске ће потврдити датум примопредаје у року од једног радног дана од дана запримања најаве о примопредаји. Телеком Српске и Оператор корисник састављају записник о примопредаји, а кључеви и овлашћење за приступ колокацијском простору се предају Телекому Српске.

Трошкове довођења простора у почетно стање сноси Оператор корисник.

У случају отказивања виртуелне колокације Телеком Српске ће Оператору кориснику обрачунати трошкове демонтажа његове опреме.

3.6.6.2 Раскид од стране Телекома Српске

Телеком Српске може раскинути уговор о пружању колокацијских услуга достављањем писаног обавјештења о раскиду Оператору кориснику у року од 3 мјесеца од дана достављања обавјештења о раскиду у случају да више није у обавези да нуди услуге колокације.

Ако Телекому Српске, у случају физичке колокације у посебној просторији у објекту Телекома Српске, колокацијски простор затреба за сопствене пословне сврхе и ако за то постоје оправдани разлози (нпр. уређење или реконструкција мреже), Телеком Српске има право да, уз претходно достављање образложења Оператору кориснику три мјесеца унапријед, раскине уговор о колокацији.

Саставни дио процедуре примопредаје јесте и састављање записника о примопредаји, као и предаја кључева и овлашћења за приступ колокацијском простору Телекому Српске.

Ако је отказ узрокован разлогом који не улази у подручје одговорности Телекома Српске (нпр. отказ закупа од стране власника простора), трошкове настале усљед отказивања сnose заједно Телеком Српске и Оператор корисник. У супротном, када Телеком Српске откаже колокацију из неког разлога који улази у домен његове одговорности (осим из разлога промјене структуре приступне мреже), онда Телеком Српске сноси све трошкове настале у вези тог поступка.

3.6.6.3 Раскид због неплаћања предрачуна за успостављање колокације

Ако Оператор корисник не измири трошкове предрачуна за успостављање колокације у прописаном року, Телеком Српске ће сматрати да је Оператор корисник одустао од свог захтјева за колокацију, а закључени уговор о пружању колокацијских услуга за ту локацију сматра се раскинутим истеком рока за плаћање предрачуна.

Телеком Српске ће Оператору кориснику доставити писано обавјештење о раскиду уговора о колокацији које мора садржавати све податке прописане тачком 3.6.6.1. Оператор корисник мора потврдити пријем обавјештења у раскиду уговора о колокацији и у року од три радна дана од дана пријема обавјештења дужан је уклонити спојни кабл.

У супротном, Телеком Српске ће то учинити без претходног питања и трошкове уклањања кабла ће обрачунати Оператору кориснику.

4. УСЛУГА ПРИСТУПА ИНФОРМАЦИОНИМ СИСТЕМИМА

4.1 ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

У циљу пружања техничке подршке процесима Оператора корисника, Телеком Српске ће понудити услугу приступа оперативним дијеловима ИТ система.

Оператор корисник је дужан поднијети захтјев за приступ ИТ систему подршке, након чега је Телеком Српске дужан омогућити приступ у року од 30 дана у складу са стандардима корпоративне сигурности Телекома Српске.

Телеком Српске нуди Оператору кориснику приступ ИТ систему подршке путем WEB интерфејса. На захтјев Оператора корисника за приступ ИТ систему подршке, Телеком Српске ће са Оператором корисником утврдити тражени дизајн, спецификације и захтјеве. Активирање услуге приступа ИТ систему подршке сноси Оператор корисник у облику једнократне накнаде. Оператор корисник плаћа Телекому Српске одговарајуће трошкове за развој и рад ИТ система подршке у облику мјесечне накнаде.

Услуга приступа ИТ систему биће предмет посебног уговора између Телекома Српске и Оператора корисника, којим ће се детаљно дефинисати сви услови пружања услуге.

Телеком Српске ће понудити Оператору кориснику приступ информационом систему под следећим условима:

- услуге приступа морају бити доступне и једнаке за све Операторе кориснике,
- Телеком Српске обезбјеђује доступност WEB портала у периоду од 08–16 часова сваким радним даном,
- у случају да WEB услуга није доступна, Телеком Српске пружа услуге Call центара за потребе пријаве кварова Оператора корисника,
- понуда је доступна свим Операторима корисницима под истим условима наплате.

Телеком Српске нуди оператору кориснику приступ ИТ систему подршке за:

- резервисање услуга,
- наручивање услуга,
- пријаве кварова,
- наплату.

Приступ ИТ систему подршке од стране Оператора корисника остварује се преко прилагођеног WEB интерфејса са одговарајућим сигурносним зашитама тако да само Оператор корисник има приступ својим подацима.

4.2 РЕЗЕРВИСАЊЕ УСЛУГА

Путем WEB интерфејса Оператор корисник је у могућности да изврши резервисање услуге приступа издвојеној локалној петљи и услуге колокације.

4.3 НАРУЧИВАЊЕ УСЛУГА

Путем WEB интерфејса Оператор корисник је у могућности да изврши наручивање услуге приступа издвојеној локалној петљи и услуге колокације. Оператору кориснику је омогућено праћење реализације поднесених захтјева. Оператору кориснику су доступни и мјесечни извјештаји о реализованим захтјевима.

4.4 ПРИЈАВА КВАРОВА

Путем WEB интерфејса Оператор корисник је у могућности да поднесе захтјев за отклањање квара на издвојеној локалној петљи. Оператору кориснику је омогућено праћење реализације поднесених захтјева за отклањање квара на издвојеној локалној петљи. Оператору кориснику је доступна и статистика на мјесечном нивоу која се односи на пријаву и отклањање кварова.

4.5 НАПЛАТА

Оператор корисник има путем WEB интерфејса приступ својим подацима који се односе на:

- мјесечне извјештаје за услуге пружене Оператору кориснику које се фактуришу,
- мјесечне извјештаје за услуге отклањања кварова,
- мјесечне извјештаје за услуге приступа издвојеној локалној петљи,
- мјесечне извјештаје за услугу колокације,
- мјесечне извјештаје за услугу приступа информационом систему Телекома Српске.

5. ПОСТУПЦИ ПЛАНИРАЊА

5.1 ОПШТИ УСЛОВИ

У циљу постизања оптималног начина кориштења услуга приступа издвојеној локалној петљи Оператор корисник и Телеком Српске су обавезни да међусобно сарађују у вези са планирањем капацитета и коришћењем услуга које су предмет ове Понуде. Телеком Српске димензионише своје системе и планира довољан број ресурса према предвиђањима које доставља Оператор корисник.

Телеком Српске очекује да Оператор корисник достави разумне и што је могуће прецизније планове у вези са колокацијским локацијама, бројем планираних локалних петљи за потпуни приступ и бројем планираних локалних петљи за заједнички приступ.

5.2 ПЛАНИРАНИ КАПАЦИТЕТИ

Оператор корисник је обавезан да достави Телекому Српске податке о планираним капацитетима прије подношења званичних захтјева, да би се ускладило вријеме испоруке услуге са захтјевима за услугу приступа издвојеној локалној петљи и услугама колокације.

Оператор корисник ће достављати податке о планираним капацитетима тако да омогући Телекому Српске довољно времена да квалитетно ријеши захтјев Оператора корисника. Због заштите пословних планова Оператора корисника, Телеком Српске ће достављене податке о планираним капацитетима користити само за интерно планирање.

Свако планирање поднесено од Оператора корисника ће се заједнички усаглашавати и сматраће се прихваћеним само ако је то потврђено и писаним путем од стране Телекома Српске.

Уколико Телеком Српске процијени да неће бити у могућности да реализује планиране капацитете, о томе ће обавијестити Оператора корисника и приступиће се поновном усаглашавању планова.

Уколико Телеком Српске потврди прихваћање планова Оператору кориснику за планирани период наруцбе који слиједи, сматра се да је Оператор корисник извршио резервацију капацитета.

Оператор корисник ће распоредити захтјеве за капацитетима на уједначен начин, како би се постигло уједначено радно оптерећење у периоду наруцбе. Број планираних локација за колокацију за један период наруцбе не може бити већи од пет (5) локација мјесечно, с тим да у једној мрежној групи не смије бити више од двије (2) локације мјесечно. Максималан број захтјева за издвајање појединачне локалне петље по главном раздјелнику по радном дану не смије да буде већи од 10.

Уколико Оператор корисник не достави планове према динамици и формату који су описани у овом члану, сматраће се да нема намјеру да наручи капацитете у раздобљу планирања које слиједи.

У сврху ефикасне припреме, Оператор корисник ће у писаном облику најавити Телекому Српске количину планираних захтјева за претходни приступ информацијама,

количину планираних прикључака по колокацијском простору и то првог радног дана у мјесецу за текући мјесец.

5.3 РЕЗЕРВАЦИЈА

Резервација локације и колокацијског простора, као и локалних петљи за потпуни и заједнички приступ, је потребна у циљу планирања људских и материјалних ресурса, због њиховог оптималног кориштења и не представља замјену за поступак који се проводи на основу званичног захтјева.

На основу података о планирању се не проводи детаљна провјера постојања могућности пружања колокацијских услуга на затраженој локацији и расположивости локалних петљи.

Телеком Српске ће припремити и водити податке о планираним капацитетима Оператора корисника у посебној листи, а подаци о резервацији капацитета ће се разматрати према датуму планираног подношења званичног захтјева (тзв. прелиминарна листа).

У случају ограниченог простора за колокацију, при одређивању редослиједа активности, Телеком Српске ће узети у обзир планиране датуме подношења званичних захтјева. Припрема понуде за колокацију ће започети након пријема званичног захтјева за колокацију.

Уколико Оператор корисник не поднесе званични захтјев за планирану локацију и колокацијски простор најкасније у року од 5 дана од планираног датума подношења званичног захтјева, резервација Оператора корисника за наведену локацију ће се сматрати отказаном и биће избрисана са прелиминарне листе.

Слично, ако Оператор корисник не поднесе званични захтјев за издвајање локалне петље најкасније у року од 5 дана од планираног датума подношења званичног захтјева, резервација Оператора корисника за наведену локалну петљу ће се сматрати отказаном и биће избрисана са прелиминарне листе.

За нову резервацију, Оператор корисник треба да достави нове податке о планирању за сљедећи период планирања.

Локације са прелиминарне листе за које је поднесен званични захтјев ће имати приоритет у редослиједу реализације колокацијских услуга, у односу на локације које нису наведене у прелиминарној листи.

План подношења званичних захтјева за колокацију се може утврдити на основу консултација између Оператора корисника и Телекома Српске.

5.4 ПЛАНИРАЊЕ КОЛОКАЦИЈЕ

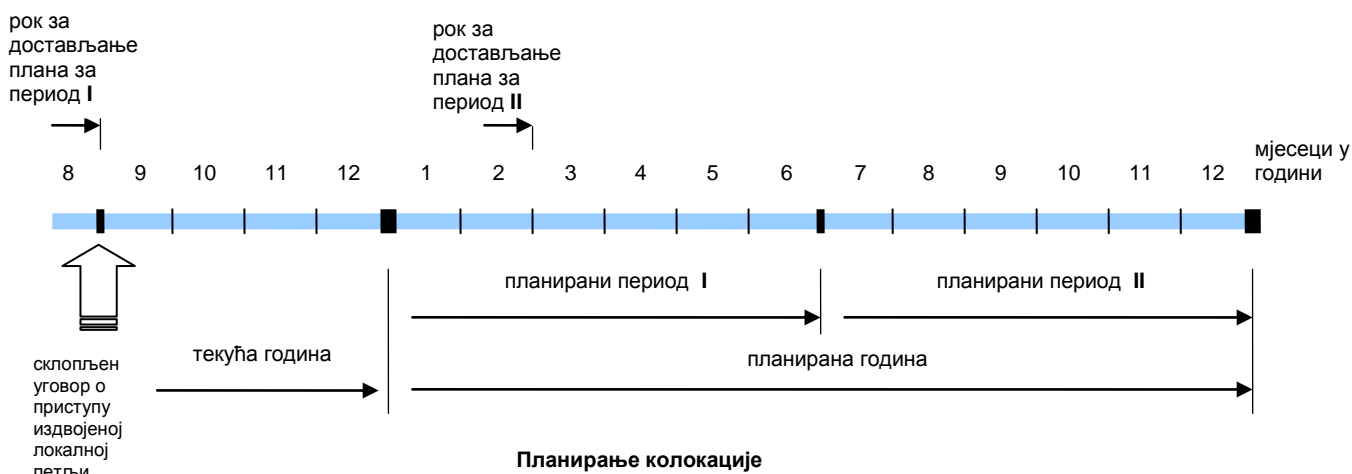
5.4.1 Поступак планирања

Први подаци о планираним капацитетима за услуге колокације се достављају Телекому Српске након склапања уговора о приступу издвојеној локалној петљи, а после тога сваких шест (6) мјесеци.

Оператор корисник ће четири (4) мјесеца прије подношења званичног захтјева за колокацију доставити податке о планираним локацијама колокација на период од дванаест (12) мјесеци за које планира поднијети званични захтјев.

Подаци о планирању ће се достављати према сљедећем распореду:

Рок за достављање планова	Планирани период наруџбе
До 31.08. текуће године	За 01.01-30.06. наредне године
До 28.02. наредне године	За 01.07-31.12. наредне године

5.4.2 Садржај података о планирању

Подаци о планираним капацитетима за услуге колокације треба да садрже сљедеће:

- податке о адреси локација главних раздјелника на којима Оператор корисник има намјеру затражити колокацију,
- датум планираног подношења званичног захтјева,
- датум планираног прикључења,
- друге податке потребне за оптимално кориштење услуга колокације (величина простора у m^2 , врста опреме итд.).

Остале појединости ће се прецизирати уговором о приступу издвојеној локалној петљи.

5.5 ПЛАНИРАЊЕ ЛОКАЛНИХ ПЕТЉИ ЗА ПОТПУНИ ПРИСТУП

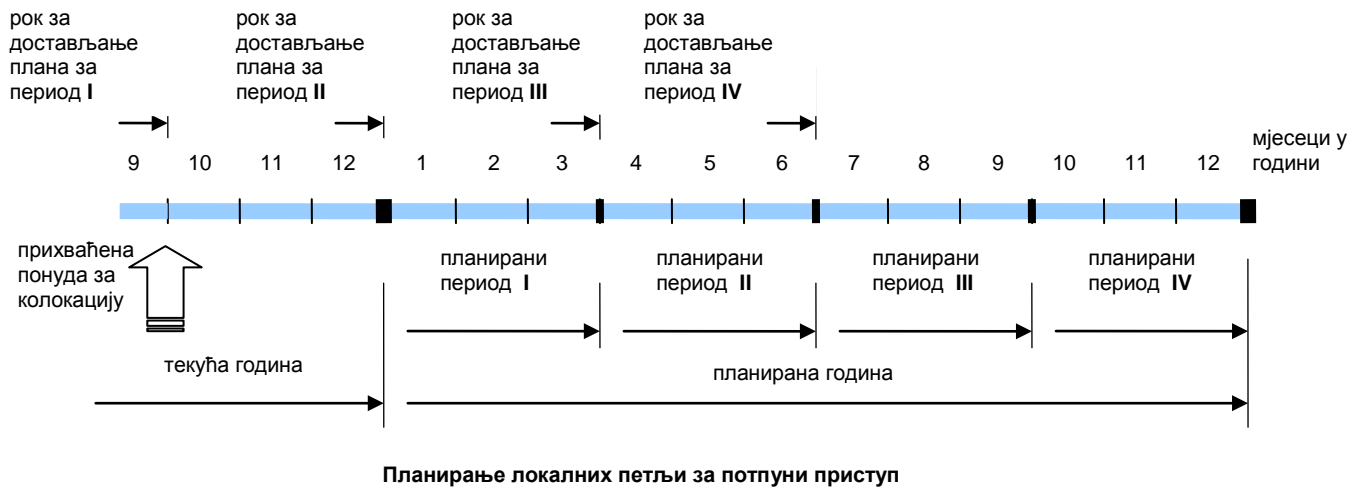
5.5.1 Поступак планирања

Оператор корисник је у обавези да Телекому Српске достави прве податке о броју планираних локалних петљи за потпуни приступ на прихваћеној локацији најкасније до дана прихватања понуде за колокацију.

Подаци о планирању ће се достављати према сљедећем распореду:

Рок за достављање планова	Планирани период наруџбе
До 30.09. текуће године	За 01.01-31.03. наредне године
До 31.12. текуће године	За 01.04-30.06. наредне године
До 31.03. наредне године	За 01.07-30.09. наредне године
До 30.06. наредне године	За 01.10-31.12. наредне године

Период планирања износи дванаест (12) мјесеци и доставља се квартално. Након првог периода наруџбе, планирање капацитета за ту локацију ће се временски усагласити са планирањем капацитета на другим затраженим локацијама, због утврђивања јединственог поступка планирања.

5.5.2 Садржај података о планирању

Подаци о планираним капацитетима треба да садрже сљедеће:

- планирани број локалних петљи за потпуни приступ за сваку уговорену локацију колокације,
- предвиђено проширење или податке о модернизацији опреме.

Остале појединости ће се прецизирати уговором о приступу издвојеној локалној петљи.

5.6 ПЛАНИРАЊЕ ЛОКАЛНИХ ПЕТЉИ ЗА ЗАЈЕДНИЧКИ ПРИСТУП

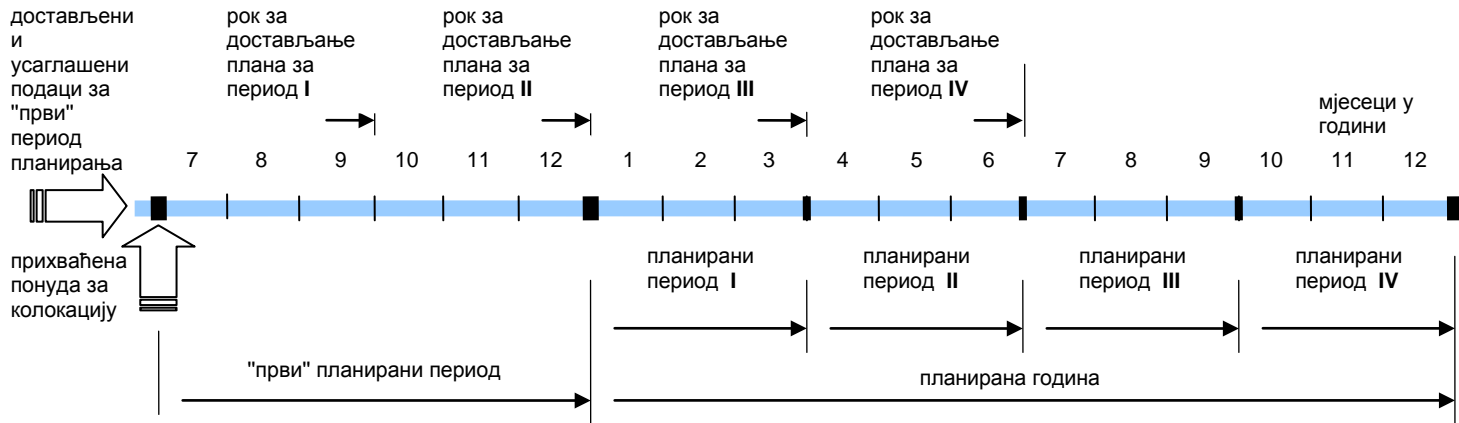
5.6.1 Поступак планирања

Оператор корисник је у обавези да Телекому Српске достави податке о броју планираних локалних петљи за заједнички приступ на прихваћеној локацији најкасније до дана прихватања понуде за колокацију.

Након што се усагласе "први" планирани подаци, свако сљедеће планирање ће се достављати према сљедећем распореду:

Рок за достављање планова	Планирани период наруџбе
До 30.09. текуће године	За 01.01-31.03. наредне године
До 31.12. текуће године	За 01.04-30.06. наредне године
До 31.03. наредне године	За 01.07-30.09. наредне године
До 30.06. наредне године	За 01.10-31.12. наредне године

За пружање услуге заједничког приступа издвојеној локалној петљи Оператор корисник ће за сваки колокацијски простор доставити "прве" планиране податке за првих шест (6) мјесеци. Телеком Српске ће на основу тих података на затраженој локацији припремити опрему потребну за пружање услуге заједничког приступа.

Планирање локалних петљи за заједнички приступ

5.6.2 Садржај података о планирању

Подаци о планираним капацитетима треба да садрже сљедеће:

- планирани број локалних петљи за заједнички приступ за сваку уговорену локацију колокације,
- предвиђену брзину преноса.

Остале појединости ће се прецизирати уговором о приступу издвојеној локалној петљи.

6. ПРИЈАВА И ОТКЛАЊАЊЕ КВАРА

6.1 ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Телеком Српске ће отклонити кварове на мрежи у зони своје одговорности, а трошкове отклањања квара сноси Телеком Српске. Подручја одговорности дефинисана су у поглављу УСЛУГЕ КОЛОКАЦИЈЕ.

Ако Оператор корисник затражи отклањање квара који се односе на дио мреже из подручја одговорности Оператора корисника, Оператор корисник сноси трошкове оправке.

6.2 ПОСТУПАК

У случају квара, Оператор корисник подноси захтјев за отклањање квара путем додијеленог телефонског броја, телефакса, *e-maila* или *WEB* апликације. Вријеме пријаве квара је од 0:00 до 24:00. У случају усмене пријаве, Оператор корисник мора потврдити пријаву квара писаним захтјевом.

Писани захтјев за отклањање квара мора садржавати сљедеће податке:

- контакт подаци Телекома Српске,
- контакт подаци Оператора корисника,
- број пријаве квара,
- локација главног раздјелника,
- име, адресу и телефонски број крајњег корисника,
- локација на којој се налази мрежна завршна тачка,
- опис квара,
- датум подношења захтјева и потпис овлаштеног лица Оператора корисника.

Вријеме, потребно за отклањање квара, почиње тећи након пријема писаног захтјева од стране Оператора корисника.

Отклањање квара врши се радним данима у времену од 08:00 до 20:00 и суботом од 08:00 до 16:00. У вријеме за отклањање квара неће се рачунати кашњење узроковано од стране Оператора корисника или крајњег корисника услуга.

Вријеме отклањања квара завршава се у тренутку када Телеком Српске поднесе извјештај о отклоњеном квару. Рок за отклањање квара износи четрдесет и осам (48) сати од тренутка пријаве квара.

У случају већих кварова као што је прекид кабла и слично рок за отклањање квара је до пет дана.

Телеком Српске ће путем телефакса, *e-maila* или *WEB* апликације обавијестити Оператора корисника о отклоњеном квару. Извјештај о отклоњеном квару ће садржавати сљедеће податке:

- назив Оператора корисника,
- телефонски број крајњег корисника,
- број захтјева за отклањање квара Оператора корисника,
- вријеме и датум писане пријаве квара,

- вријеме и датум отклањања квара,
- кратак опис квара и извршеног посла,
- датум и потпис овлаштеног лица Телекома Српске.

Ако Оператор корисник не потврди отклањање квара у року од једног сата након пријема информације о отклањању, Телеком Српске ће овај процес сматрати завршеним.

Ако крајњи корисник спречава приступ мрежној завршној тачки, Телеком Српске ће обавијестити Оператора корисника који је дужан прибавити потребне сагласности и дозволе за приступ.

У случају да је крајњи корисник одсутан у вријеме отклањања квара од стране Телекома Српске и да је у том случају онемогућен приступ мрежној завршној тачки, Телеком Српске ће оставити поруку крајњем кориснику у поштанском сандучету, обавјештавајући га да се јави контакту центру Телекома Српске ради договора око присуства. У овом случају не рачуна се вријеме кашњења у отклањању квара, а интервенција ће бити обустављена док крајњи корисник не ступи у контакт са Телекомом Српске.

6.3 ОТКЛАЊАЊЕ КВАРА НА ЛОКАЛНОЈ ПЕТЉИ

Ако Оператор корисник сматра да постоји квар на локалној петљи који спречава испоруку сервиса крајњем кориснику, Оператор корисник ће поднијети Телекому Српске писани захтјев за отклањање квара, према поглављу 6.2 овога дијела RUO документа.

Прије подношења захтјева за отклањање квара, Оператор корисник ће провјерити да ли је квар у подручју одговорности Телекома Српске.

Телеком Српске и Оператор корисник ће размијенити све информације у вези са кваром. Оператор корисник је дужан сарађивати са Телекомом Српске током отклањања квара. У случају да је Оператор корисник вршио мјерења на локалној петљи, дужан је иста доставити Телекому Српске, све у циљу бржег отклањања квара.

Оператор корисник је дужан искључити терминалне уређаје на страни крајњег корисника, као и одвајање уређаја Оператора корисника на страни посредног раздјелника, ако то захтијева Телеком Српске, у сврху тестирања локалне петље.

Одбијање Оператора корисника да ово уради ће онемогућити Телекому Српске да испита исправност локалне петље. У овом случају захтјев за отклањање квара ће се сматрати неоснован и неважећи. Захтјев за отклањање квара ће се смарати неоснованим и у случају ако Оператор корисник не достави Телекому Српске тражене податке о крајњем кориснику.

Оператор корисник је дужан упознати крајњег корисника о одговорности Оператора корисника у циљу спречавања злоупотреба кориштења услуге одржавања Телекома Српске.

Телеком Српске задржава право да контактира крајњег корисника, ако то захтијевају услови приликом отклањања квара на локалној петљи.

Телеком Српске неће прихватити захтјев крајњег корисника за отклањање квара у случају потпуног приступа издвојеној локалној петљи. Такође, Телеком Српске није дужан извјештавати Оператора корисника у случају када крајњи корисник пријави квар Телекому Српске.

Телеком Српске је одговоран за квалитет испоруке говорног сервиса код заједничког приступа издвојеној локалној петљи. У случају појаве сметње при испоруци овога сервиса, крајњи корисник ће квар пријавити Телекому Српске на већ уобичајен начин на који је до тада пријављивао сметње. Ако се ради о сметњи при испоруци широкопојасног сервиса, Телеком Српске неће прихватити пријаву квара од стране крајњег корисника.

Ако Оператор корисник одбије прихватити да је квар отклоњен у року од једног сата након пријема обавјештења о успјешно отклоњеном квару, Оператор корисник је дужан доставити Телекому Српске сљедеће информације:

- оправдани разлог зашто Оператор корисник вјерује да је локална петља неподесна за услуге приступа,
- да ли Оператор корисник вјерује или не да је локална петља у границама уговорених техничких параметара,
- све остале информације које Оператор корисник сматра да могу помоћи у увјеравању Телекома Српске да је сметња на локалној петљи.

Ако Оператор корисник пријави квар који се налази изван подручја одговорности Телекома Српске, Оператор корисник ће платити накнаду према ЦЈЕНОВНИКУ.

6.4 НЕОСНОВАН ЗАХТЈЕВ ЗА ОТКЛАЊАЊЕ КВАРА

Под неоснованим захтјевом за отклањање квара сматра се захтјев по коме је Телеком Српске вршио сва потребна мјерења у зони своје одговорности, и гдје резултат мјерења доказује да разлог прекида или деградације квалитета сервиса, којег Оператор корисник испоручује крајњем кориснику, није у подручју одговорности Телекома Српске.

У случају поправке гдје је локализован квар ван подручја одговорности Телекома Српске, или у случају неоснованог захтјева за поправку, Оператор корисник плаћа трошкове према ЦЈЕНОВНИКУ.

6.5 ОТКЛАЊАЊЕ КВАРА ПОСРЕДНИХ КАБЛОВА

Телеком Српске отклања кварове на посредним кабловима само унутар подручја одговорности Телекома Српске. Трошкове поправке у овом случају сноси Телеком Српске.

Ако је пријављен и отклоњен квар из подручја одговорности Оператора корисника, или ако је отклоњен квар на захтјев Оператора корисника, Оператор корисник се обавезује да надокнади трошкове утрошеног времена и материјала, у складу са ЦЈЕНОВНИКОМ.

Пријава и отклањање квара посредних каблова ће се вршити на начин дефинисан у поглављу 6.2 овога дијела RUO документа.

6.6 ОТКЛАЊАЊЕ КВАРА КОД СПОЈНИХ КАБЛОВА

Телеком Српске је одговоран за отклањање квара на спојним кабловима само у случају физичке колокације у посебној просторији Телекома Српске и то од колокацијске просторије до првог окна. У зони одговорности Телекома Српске, трошкове поправке спојних каблова сноси Телеком Српске.

Отклањање кварова на спојним кабловима у зони одговорности Оператора корисника и на његов захтјев, Телеком Српске наплаћује на основу утрошеног материјала и радова, према ЦЈЕНОВНИКУ.

6.7 ОТКЛАЊАЊЕ КВАРА КОД НАПАЈАЊА ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ

Телеком Српске врши отклањање кварова код напајања електричном енергијом у зони своје одговорности тј. до разводног ормарића у колокацијској просторији у објекту Телекома Српске.

Отклањање кварова на захтјев Оператора корисника у подручју његове одговорности, Телеком Српске ће наплатити према стварним трошковима, сходно ЦЈЕНОВНИКУ.

Поступак пријаве квара код напајања електричном енергијом исти је као у поглављу 6.2.

7. ЦИЈЕНЕ УСЛУГА, ОБРАЧУН И ФАКТУРИСАЊЕ

7.1 ЦИЈЕНЕ УСЛУГА

Цијене услуга које се пружају у складу са овим RUO документом наведене су у *Прилогу 8.2*. Све цијене су изражене у конвертибилним маркама (KM) без ПДВ-а.

7.2 ОБРАЧУН, ФАКТУРИСАЊЕ И ПЛАЋАЊЕ

Раздобље обрачуна и фактурисања јесте један календарски мјесец. Услуге се наплаћују мјесечно и то унапријед. Телеком Српске издаје мјесечни рачун за услуге које пружа Оператору кориснику до осмог (8) у мјесецу за текући мјесец. Датум доспијећа за издате рачуне је петнаест (15) дана након датума издавања рачуна. Плаћања се врше искључиво у конвертибилним маркама (KM), платним налогом за готовинску исплату или електронским трансфером директно на рачун Телекома Српске. За неблаговремено плаћање рачуна обрачунаваће се законска затезна камата и тражиће се наплата дуга у складу са овим RUO документом.

У случају да се накнадно установи неправилност неког од испостављених рачуна, савјештање стања ће се извршити путем књижне обавијести.

7.3 ИЗМЈЕНА ЦИЈЕНА

Телеком Српске задржава право измјене цијена услуга које пружа на основу овог RUO документа у складу са одредбама Закона о комуникацијама и другим примјењивим законима и прописима. Такође, уколико Агенција донесе одлуку која захтијева измјену цијена из RUO документа, Телеком Српске ће прилагодити своје цијене у складу са одлуком Агенције и писаним путем ће обавијестити Оператора корисника о измјени цијена, и то двадесет (20) дана прије почетка примјене нових цијена.

7.4 ИНСТРУМЕНТИ ОСИГУРАЊА ПЛАЋАЊА

У року од петнаест (15) дана од дана закључивања Уговора о приступу издвојеној локалној петљи, Оператор корисник је дужан Телекому Српске доставити један од сљедећих инструмената осигурања плаћања:

- банкарску гаранцију (издату од стране банке у БиХ),
- депозит на рачуну (такође при банци у БиХ) и
- одређен износ плаћен Телекому Српске унапријед (аванс).

Иницијални износ банкарске гаранције, депозита на рачуну или аванса утврдиће се у максималном износу 2,5 пута већем од очекиване укупне мјесечне фактуре која ће бити испостављена Оператору кориснику за услуге које му пружа Телеком Српске, а који се утврђује на основу планова које доставља Оператор корисник, с тим да се ови износи могу ревидирати свака три мјесеца, на основу стварног износа наплаћеног за услуге Телекома Српске које су предмет ове Референтне понуде. Уколико Телеком Српске затражи допуну износа једног од инструмената осигурања плаћања, Оператор корисник је дужан исти Телекому Српске доставити у року од петнаест (15) дана од дана пријема захтјева. Инструменти осигурања плаћања не ослобађају Оператора корисника од његове обавезе мјесечног плаћања износа рачуна који су доспјели за плаћање. Такође, ови инструменти не представљају одрицање права Телекома Српске

од његовог права да суспендује или откаже пружање услуга усљед неплаћања доспјелих рачуна.

Инструменти и износи осигурања плаћања одређени овим чланом детаљно ће бити регулисани Уговором о приступу издвојеној локалној петљи и обухватаће осигурања плаћања Оператора корисника према Телекому Српске за услуге које ће Телеком Српске пружати и према Уговору о приступу издвојеној локалној петљи и према Уговору о пружању колокацијских услуга.

У случају да Оператор корисник не измири своја доспјела дуговања на основу Уговора о приступу издвојеној локалној петљи и Уговора о пружању колокацијских услуга, примјењиваће се, у зависности од инструмента осигурања, сљедећи поступак:

- износ дуга подмирује се на основу гаранције; прије истека рока важења тренутне банкарске гаранције, Оператор корисник је дужан Телекому Српске доставити нову банкарску гаранцију,
- банка исплаћује Телекому Српске дужни износ из депозита на рачуну,
- износ дуговања подмирује се из аванса, тј. из износа који је унапријед плаћен Телекому Српске.

Телеком Српске може у свако доба активирати неки од финансијских инструмената обезбјеђења како би покрио износ који му дугује Оператор корисник, а који је доспио за плаћање. Уколико Телеком Српске активира банкарску гаранцију, Телеком Српске ће упутити захтјев Оператору кориснику да достави нову банкарску гаранцију у року од петнаест (15) дана од дана пријема захтјева, односно тражиће да се у том року уплати нови аванс/депозит, ако је претходно активиран као инструмент обезбјеђења.

Бања Лука, септембар 2012. године

ЗА ТЕЛЕКОМ СРПСКЕ

8. ПРИЛОЗИ

8.1 ЗАХТЈЕВИ

8.1.1 Формулар захтјева за претходни приступ информацијама

Број захтјева:.....

Попуњава Телеком Српске

ЗАХТЈЕВ ЗА ПРЕТХОДНИ ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА

- **Подаци о подносиоцу захтјева**

Назив подносиоца захтјева:.....

Улица и број:.....

Мјесто:.....

Поштански број:

ЈИБ:

- **Подаци о лицу овлашћеном за заступање**

Име и презиме:.....

Функција:.....

Улица и број:.....

Мјесто:.....

Телефон:.....

Факс:.....

E-mail:.....

- **Локација за коју се тражи приступ (насеље/улица)**

.....

- **Тражене информације о приступној мрежи**

Географска покривеност по поједином главном раздјелнику Телекома Српске, у облику географских карата или пописа граничних улица подручја које је покривено појединим главним раздјелником Телекома Српске

Број претплатника прикључених на одговарајући главни раздјелник

(Означити знаком "x" које се информације траже)

• **Тип колокације**

Физичка

Виртуелна

Удаљена:.....

(Улица и број, мјесто удаљеног колокацијског простора)

• **Прилози**

1. Овјерена копија Дозволе за пружање фиксних јавних телефонских услуга (Дозволе за пружање интернет услуга) Оператора корисника
2. Овјерена копија рјешења о регистрацији предузећа
3. Потписана и овјерена Изјава о повјерљивости

Мјесто и датум

М.П.

Потпис овлашћеног лица

8.1.2. Формулар изјаве о повјерљивости

Имајући у виду да, су Телекомуникације Републике Српске а.д. Бањалука, Краља Петра I Карађорђевића 93 (даље у тексту: Телеком Српске), оператор са значајном тржишном снагом у Босни и Херцеговини,

Имајући у виду да је _____ (даље у тексту: Оператор корисник) нови оператор и давањ телекомуникационих услуга у Босни и Херцеговини у складу са Дозволом за пружање фиксних јавних телефонских услуга (Дозволом за пружање интернет услуга) број _____ од _____ године и да Оператор корисник има намјеру пружања спектра телекомуникационих услуга;

Имајући у виду да, је Телеком Српске, као оператор са значајном тржишном снагом, власник фиксне телекомуникационе мреже и инфраструктуре, и да Оператор корисник има намјеру пружати своје услуге путем телекомуникационе мреже и инфраструктуре Телекома Српске у складу са Законом о комуникацијама и другим важећим прописима, те да ће у ту сврху Телеком Српске према обавезама из закона и других прописа, омогућити Оператору кориснику увид у детаљне информације о приступној мрежи Телекома Српске укључујући и попис бројева и адреса свих главних раздјелника расположивих у приступној мрежи Телеком Српске, те водити преговоре о закључењу Уговора о приступу издвојеној локалној петљи са Телекомом Српске према условима утврђеним у RUO документу Телекома Српске за приступ издвојеној локалној петљи (даље у тексту: Предмет Сарадње);

Имајући у виду да, ће Телеком Српске, за потребе сарадње, на основу ове Изјаве о условима заштите Повјерљивих података (даље у тексту: Изјава о повјерљивости) омогућити увид Оператору кориснику у одређену документацију и информације које се односе на Телеком Српске и његову телекомуникациону мрежу, а које Телеком Српске сматра повјерљивима;

Имајући у виду да, Оператор корисник прима на знање и прихваћа да Телеком Српске неће учинити доступним нити износити било које податке, осим ако Оператор корисник овом Изјавом о повјерљивости прихвати услове заштите Повјерљивих података,

Оператор корисник даје Телекому Српске следећу:

ИЗЈАВУ О ПОВЈЕРЉИВОСТИ

I

Оператор корисник је сагласан и прихваћа да ће током преговора са Телекомом Српске о Предмету Сарадње добити и стећи информације које су вриједне, повјерљиве, недоступне јавности и које припадају Телекому Српске.

II

Оператор корисник је сагласан и прихвата да израз “Повјерљиви подаци” који се користи у овој Изјави о повјерљивости, значи било које знање и информација коју Оператор корисник стекне или са којом буде упознат током сарадње са Телекомом Српске, а односе се на:

- све информације које се односе на Предмет Сарадње са Телекомом Српске,
- све друге информације или документе које Оператор корисник добије, са којима буде упознат или стекне од Телекома Српске или било ког службеника, запосленог или представника, а које имају везе са Телекомом Српске и/или његовим пословањем.

Такође, Повјерљивим подацима се сматрају и копије, дијелови и узорци докумената наведених у претходном ставу.

III

Информација се неће сматрати Повјерљивим податком ако јесте или постане доступна јавности, а да је није објавио Оператор корисник или његови запослени, или која није стечена од особе која, према ономе што Оператор корисник може разумно утврдити, има обавезу тајности према Телекому Српске.

IV

Изузев према изричитом овлашћењу или писаном упутству Телекома Српске или на основу законске или регулаторне обавезе, налога или захтјева издатог од стране надлежног суда или регулаторног, судског или управног тијела, Оператор корисник је сагласан и гарантује да, у било ком раздобљу током преговора везано за Предмет Сарадње, или у било које вријеме након тога, неће објавити, дати, проширити, добавити, или учинити приступачним такве Повјерљиве податке било коме ко није овлашћена особа Оператора корисника ангажована у сврху наведених преговора са Телекомом Српске.

Оператор корисник изјављује да је упознат да је нарочито забрањено откривање Повјерљивих података тржишним конкурентима Телекома Српске.

V

Оператор корисник се обавезује да ће са Повјерљивим подацима руковати са истим степеном пажње који примјењује на властите повјерљиве материјале. Оператор корисник се обавезује да предузме све потребне мјере да испуни своје, овом Изјавом о повјерљивости преузете обавезе, а у случају кршења тих обавеза, обавезује се да предузме све потребне активности како би заштитио Телеком Српске од могућих правних захтјева трећих страна.

VI

Повјерљиви подаци остају у трајном власништву Телекома Српске.

VII

Оператор корисник не смије без писане сагласности Телекома Српске механички или електронски копирати или на други начин умножавати Повјерљиве податке које је примио према овој Изјави, осим оних копија које би могле бити потребне у сврху утврђену овом Изјавом. Све копије морају имати исте припадајуће ознаке које се налазе на оригиналним Повјерљивим подацима.

VIII

Оператор корисник је сагласан и прихваћа да ће обавезе преузете овом Изјавом о повјерљивости остати на снази и након престанка пословног односа између Телекома Српске и Оператора корисника у вези са Предметом Сарадње.

Након престанка пословног односа са Телекомом Српске у вези са Предметом Сарадње, Оператор корисник се обавезује да престане користити Повјерљиве податке добијене на основу ове Изјаве и да ће на захтјев Телекома Српске вратити Телекому Српске све такве Повјерљиве податке, укључујући њихове копије које су у његовом посједу или под његовом контролом.

IX

У случају повреде обавеза прихваћених овом Изјавом о повјерљивости, Оператор корисник је сагласан и прихваћа да Телеком Српске има право на накнаду штете која укључује све штете и губитке које би Телеком Српске могао претрпјети, посредно или непосредно, због такве повреде. У случају евентуалног спора, уговара се надлежност суда у Бањој Луци.

X

Оператор корисник ову Изјаву о повјерљивости даје слободном вољом и свјестан је свих обавеза и правних посљедица које из ове Изјаве о повјерљивости произилазе.

Ова Изјава о повјерљивости потписана је у два (2) примјерка, од којих Оператор корисник задржава један (1) примјерак, а други задржава Телеком Српске.

У Бањалуци, дана _____ 20__ . године _____

Оператор корисник

8.1.3 Формулар захтјева за приступ издвојеној локалној петљи

Број захтјева:.....

Попуњава Телеком Српске

ЗАХТЈЕВ ЗА ПРИСТУП ИЗДВОЈЕНОЈ ЛОКАЛНОЈ ПЕТЉИ

• **Подаци о подносиоцу захтјева**

Назив подносиоца захтјева:.....

Улица и број:.....

Мјесто:.....

Поштански број:

ЛИБ:

• **Подаци о лицу овлашћеном за заступање**

Име и презиме:.....

Функција:.....

Улица и број:.....

Мјесто:.....

Телефон:.....

Факс:.....

E-mail:.....

• **Локација за коју се тражи приступ (насеље/улица/главни раздјелник)**

.....

• **Да ли је поднесен Захтјев за претходни приступ информацијама?**

да

не

• **Прилози**

1. Овјерена копија Дозволе за пружање фиксних јавних телефонских услуга (Дозволе за пружање интернет услуга) Оператора корисника
2. Овјерена копија рјешења о регистрацији предузећа
3. Увјерење надлежног суда да се против подносиоца захтјева не води стечајни поступак
4. Потписана и овјерена Изјава о повјерљивости

Мјесто и датум

М.П.

Потпис овлашћеног лица

8.1.4 Формулар захтјева за издвајање појединачне локалне петље

Број захтјева:.....

Попуњава Телеком Српске

ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДВАЈАЊЕ ПОЈЕДИНАЧНЕ ЛОКАЛНЕ ПЕТЉЕ

• **Подаци о подносиоцу захтјева**

Назив Оператора корисника:.....
Улица и број:.....
Мјесто:.....
Поштански број:
ЈИБ:

• **Подаци о крајњем кориснику за којег се захтијева приступ издвојеној локалној петљи**

Постојећи корисник Телекома Српске: да не
Категорија корисника: физичко лице правно лице
Назив/име и презиме:.....
Улица и број:.....
Мјесто:.....
Телефонски број (ако постоји):.....
Задржавање постојећег броја: да не

• **Спецификација приступа**

Тражени приступ издвојеној локалној петљи: потпуни приступ
 заједнички приступ
Жељени датум приступа локалној петљи:.....
Врста упредене металне парице:.....
Намјеравана брзина преноса:.....
Подаци о опреми за пренос:.....
.....
.....

Локација посредног раздјелника:.....

Детаљан опис локације мрежне завршне тачке на локацији крајњег корисника (ако се услуга пружа кориснику који није постојећи корисник Телекома Српске):.....
.....
.....

• **Прилози**

1. Потписана Изјава крајњег корисника о намјери склапања уговора са Оператором корисником уз задржавање уговора о претплатничком односу са Телекомом Српске у случају заједничког приступа
2. Потписана Изјава крајњег корисника о намјери склапања уговора са Оператором корисником уз раскидање уговора о претплатничком односу са Телекомом Српске у случају потпуног приступа
3. Потписана и овјерена Изјава Оператора корисника о преузимању измирења дуга претплатника према Телекому Српске

Мјесто и датум

М.П.

Потпис овлашћеног лица

8.1.5 Формулар захтјева за колокацију

Број захтјева:.....

Попуњава Телеком Српске

ЗАХТЈЕВ ЗА КОЛОКАЦИЈУ

• **Подаци о подносиоцу захтјева**

Назив Оператора корисника:.....

Улица и број:.....

Мјесто:.....

Поштански број:

ЈИБ:

• **Подаци о лицу овлашћеном за заступање**

Име и презиме:.....

Функција:.....

Улица и број:.....

Мјесто:.....

Телефон:.....

Факс:.....

E-mail:.....

• **Спецификација услуге**

нова колокација

проширење постојеће колокације

Локација на којој се намјерава остварити колокација (према табели из *Прилога 8.4* RUO документа Телекома Српске):.....

Тражена врста колокације:

Физичка

унутрашња

вањска

Виртуелна

Удаљена:.....

(Улица и број, мјесто удаљеног колокацијског простора)

Величина потребног простора за колокацију:.....m²
Број металних парица за повезивање опреме Оператора корисника са главним
раздјелником Телекома Српске у случају потпуног приступа:.....
Број металних парица за повезивање опреме Оператора корисника са главним
раздјелником Телекома Српске у случају заједничког приступа:.....
Тражени капацитет посредног раздјелника (у корацима од 100 парица):.....
Тип и капацитет посредног кабла између главног раздјелника Телекома Српске и
посредног раздјелника (број предвиђених металних парица у наредних годину
дана):.....
.....
Тип и капацитет спојног кабла између посредног раздјелника и
телекомуникационе опреме Оператора корисника:.....
.....
Тражени датум успостављања колокације:.....
Планирани почетак и завршетак грађевинских радова због израде наставка у
првом окну:.....
Номинална/декларисана снага уређаја који Оператор корисник намјерава
инсталисати:.....

Мјесто и датум

М.П.

Потпис овлашћеног лица

8.1.6 Формулар захтјева за отклањање квара

Број захтјева:.....

Попуњава Телеком Српске

ЗАХТЈЕВ ЗА ОТКЛАЊАЊЕ КВАРА

- **Контакт подаци Телекома Српске** (*биће уписани од стране Телекома Српске*)

- **Контакт подаци Оператора корисника**

Назив Оператора корисника:.....

Контакт особа:.....

Телефон:.....

Факс:.....

- **Спецификација квара**

Број пријаве квара:.....

Локација главног раздјелника:.....

Име, адреса и телефонски број крајњег корисника:.....

Локација на којој се налази мрежна завршна тачка:.....

Опис квара:.....

.....

.....

.....

Мјесто и датум

М.П.

Потпис овлашћеног лица

8.1.7 Формулар изјаве крајњег корисника о намјери склапања уговора са
Оператором корисником уз задржавање уговора о претплатничком
односу са Телекомом Српске

**Изјава крајњег корисника о намјери склапања уговора са Оператором
корисником уз задржавање уговора о претплатничком односу
са Телекомом Српске**

_____ (назив и адреса крајњег корисника) овим изражавам
намјеру склапања уговора о пружању широкопојасних телекомуникационих услуга са
оператором _____ (назив Оператора корисника).

Истовремено, изричито изјављујем да задржавам важећи уговор о
претплатничком односу у фиксној јавној телефонској мрежи, закључен са Телекомом
Српске, те да ћу у складу са истим редовно измиривати све трошкове и мјесечне
обавезе.

Такође, дајем изричито овлаштење горе наведеном оператору да ову изјаву
достави Телекому Српске.

Потпис подносиоца Изјаве

У _____, _____.20____. године
(мјесто и датум подношења Изјаве)

8.1.8 Формулар изјаве крајњег корисника о намјери склапања уговора са
Оператором корисником уз раскидање уговора о претплатничком односу
са Телекомом Српске

**Изјава крајњег корисника о намјери склапања
уговора са Оператором корисником уз раскидање уговора о претплатничком
односу са Телекомом Српске**

_____ (назив и адреса корисника) овим изражавам намјеру
склапања уговора о пружању телекомуникационих услуга са оператором _____ (назив
Оператора корисника).

Истовремено, изричито изјављујем да подносим неопозиви захтјев за раскид
свих важећих уговора о претплатничком односу закључених са Телекомом Српске, те
да ћу у складу са истима измирити све обавезе, закључно са даном раскида
претплатничког односа, а који ступа на снагу са даном преноса упредене металне
парице.

Такође, дајем изричито овлаштење горе наведеном оператору да ову изјаву
достави Телекому Српске

Овим такође изјављујем да постојећи број: _____ задржавам / не задржавам.

Потпис подносиоца Изјаве

У _____, _____.20____. године
(мјесто и датум подношења Изјаве)

8.2 ЦЕНОВНИК

8.2.1 Услуга приступа издвојеној локалној петљи

8.2.1.1 Претходни захтјев - предзахтјев

Оператор корисник може доставити Телекому Српске захтјев за претходни приступ информацијама.

Услуга	Цијена (без ПДВ-а)	Коментар
Достава постојећих података о мрежи према захтјеву Оператора корисника	40,00 КМ	једнократно/по захтјеву (укључена администр. обрада захтјева)
Достава детаљних података за које је потребно вршити техничко испитивање	40,00 КМ	по сату рада особља Телекома Српске

Физички увид у локацију:

Услуга	Цијена (без ПДВ-а)
Физички увид у локацију/по сату обиласка (минимално 1 сат)	30,00 КМ

У вријеме рада укључује се и вријеме утрошено на долазак (одлазак) на локацију.

8.2.1.2 Стављање на располагање и прикључење

Накнаде за пружање услуге приступа издвојеној локалној петљи зависе од врсте приступа издвојеној локалној петљи, па су и цијене базиране на томе.

Врста приступа	Цијена прикључка са укљученим радом на мрежној завршној тачки (без ПДВ-а)
Локална петља - потпуни приступ	90% цијене прикључне таксе према Правилу о моделу ребаланса цијена говорних телефонских услуга у БиХ које је на снази
Локална петља - заједнички приступ	Цијена прикључне таксе према Правилу о моделу ребаланса цијена говорних телефонских услуга у БиХ које је на снази

8.2.1.3 Мјесечна накнада

Врста приступа	Мјесечна накнада (без ПДВ-а)
Локална петља - потпуни приступ	9,80 КМ
Локална петља - заједнички приступ	3,90 КМ

8.2.1.4 Отказивање и искључење

Врста приступа	Цијена (без ПДВ-а)/једнократно
Локална петља - потпуни приступ	40,00 КМ
Локална петља - заједнички приступ	50,00 КМ

Напомена: Отказивање и искључење подразумијева администрацију захтјева за отказивање поједине упредене металне парице, укључујући израду и слање припадајућег радног налога, као и физичко одспајање упредене металне парице на главном раздјелнику Телекома Српске.

8.2.1.5 Повлачење захтјева

У случају да Оператор корисник повуче захтјев за приступ издвојеној локалној петљи, дужан је да плати Телекому Српске сљедећу накнаду:

Врста приступа	Цијена (без ПДВ-а)/једнократно
Локална петља - потпуни приступ	60,00 КМ
Локална петља - заједнички приступ	60,00 КМ

8.2.1.6 Прелазак са заједничког на потпуни приступ

Услуга	Цијена (без ПДВ-а)/једнократно
Прелазак са заједничког на потпуни приступ	25,00 КМ

8.2.2 Остале услуге повезане са услугом приступа издвојеној локалној петљи

8.2.2.1 Наплате према утрошеном времену и материјалу

Врсте радова	Цијена без ПДВ-а (по сату и врсти рада, најмање 1 сат по запосленом)
<p>а) радови на монтажи, изградњи, увлачењу и полагању кабла, спајања, мјерења, примопредаја изведених радова, грађевински радови, пратња при посјети локације</p> <p>б) радови на отклањању сметњи по захтјеву Оператора корисника</p>	40 КМ
надзор, израда техничких рјешења, планирање, провјера компатибилности мреже	70 КМ

У вријеме рада укључује се и вријеме утрошено на долазак (одлазак) на локацију. Коначни трошак утрошене опреме и материјала зависи од тржишних цијена добављача опреме које Телеком Српске плаћа за наведену опрему, односно материјал.

Испитивањем компатибилности мреже обезбјеђује се квалитетно функционисање кориштених услуга, а нарочито квалитетно функционисање говорних услуга, ISDN-а и ADSL-а. У случају оперативних или техничких сметњи, као и сметњи које се односе на пружање услуге, Телеком Српске и Оператор корисник ће међусобно договорити обим испитивања, дефинисање испитивања и мрежне елементе у сваком појединачном случају.

8.2.2.2 Неоснован захтјев за отклањања квара

Ако током отклањања квара Телеком Српске утврди да разлог квара није у подручју одговорности његове мреже, Оператор корисник ће морати да плати сваки неосновани захтјев за поправку квара и то:

Услуга	Цијена (без ПДВ-а)/једнократно/ по захтјеву
Неоснован захтјев за отклањање квара	90,00 KM

8.2.3 Услуга колокације

8.2.3.1 Уопштено

Цијене које се плаћају у склопу пружања услуге колокације (нпр. израда техничких рјешења и израда сваке понуде за колокацију, побољшање колокацијског простора и враћање колокацијског простора у пријашње стање) одређују се на темељу утрошеног времена и материјала.

8.2.3.2 Израда понуде

У случају прихваћања понуде за колокацију, трошкови израде техничких рјешења улазе у рачун за стављање колокацијског простора на располагање. У случају одбијања понуде за колокацију, трошкови израде техничких рјешења се посебно обрачунавају на основу утрошеног времена и материјала (цијене дефинисане тачком 8.2.2.1. овог Цјеновника).

8.2.3.3 Припрема и стављање на располагање колокацијског простора

Оператор корисник који први затражи колокацијски простор плаћа 100% трошкове за припрему колокацијског простора и стављање истог на располагање. Оператор корисник те укупне трошкове плаћа у виду аванса, прије почетка извођења радова. Уколико се простор за колокацију припрема за више Оператора корисника, трошкови се дијеле између њих, сразмјерно површини изнајмљеног простора за колокацију.

Трошкови зависе од услова и постојећих околности везаних за сваку појединачну колокацију, а израчунавају се на бази утрошеног времена и материјала. Предрачун трошкова се даје у понуди за колокацију. Ови трошкови могу укључивати трошкове грађевинских радова укључујући и материјал (нпр. уређење подова, зидова, врата,

прозора, бушења, демонтаже постојећих инсталација, изношење ускладиштених ствари, фарбање, чишћење, електроинсталацијски радови, инсталација противпожарне заштите и сл.). За израчунавање трошкова узете се у обзир накнаде из тачке 8.2.2.1. овог Цјеновника, односно накнаде обрачунате од стране вањског извођача - добављача опреме у случају да је Телеком Српске те радове повјерио трећим лицима.

Оператору кориснику ће се рефундирати износ који плати у виду аванса, тако што ће бити ослобођен плаћања мјесечних трошкова све док не поврати уложени износ. Број мјесеци за које ће Оператор корисник бити ослобођен плаћања мјесечних трошкова израчунава се на сљедећи начин:

број мјесеци=укупни трошак за припрему колокац. простора/мјесечни трошкови

8.2.3.4 Мјесечна накнада за закуп и одржавање колокацијског простора

Мјесечна накнада за закуп и одржавање колокацијског простора одређује се у оквиру Понуде. Сваки Оператор корисник плаћа мјесечну закупнину по m^2 за коришћени колокацијски простор, а минимална величина колокацијског простора износи $2 m^2$. Одржавање колокацијског простора обухвата чишћење, одржавање расвјете и климе, као и физичко обезбјеђење простора.

Мјесечна закупнина по m^2 одређује се према тржишној цијени мјесечног закупа простора (пословног простора или земљишта) на локацији на којој се налази колокацијски простор.

8.2.3.5 Напајање електричном енергијом

Потрошена електрична енергија плаћа се од датума примопредаје колокацијског простора на мјесечном нивоу, а на основу декларисане снаге уређаја. У случају да више Оператора корисника дијели колокацијски простор, трошкови електричне енергије се пропорционално дијеле између њих према декларисаној снази уређаја.

Цијена по kWh за Оператора корисника иста је као и за Телеком Српске. Стварна потрошња се обрачунава једном годишње, када се врши и сравање потрошње. Оператор корисник плаћа и обезбјеђење резервног напајања у висини од 10% од цијене мјесечне потрошње електричне енергије (на мјестима гдје постоји додатно напајање).

8.2.3.6 Трошкови набавке и монтаже опреме и уређаја

Оператор корисник у потпуности надокнађује Телекому Српске трошкове набавке и монтаже опреме и уређаја, како је дефинисано у поглављу 3 овог RUO документа. Трошкови се обрачунавају на основу утрошеног времена и материјала (дефинисано тачком 8.2.2.1. овог Цјеновника). Цијена опреме и уређаја је цијена по којој Телеком Српске набавља исте од својих добављача, а Оператор корисник плаћа ове трошкове у цијелости у виду аванса.

8.2.3.7 Накнада за приступ колокацијском простору

Накнада за приступ колокацијском простору за редовне посјете од стране овлаштеног особља Оператора корисника одређује се према утрошеном времену (табела 8.2.2.1), с тим да се сваки започети сат рачуна као пуни сат. Једна редовна посјета мјесечно, у трајању до 2 сата, је бесплатна.

Накнаде за ванредне посјете, у које се укључују и све хитне посјете, обрачунавају се по сату боравка (најмање 1 сат) према табели 8.2.2.1, с тим да се цијена увећава за 30 % (тј. 52,00 КМ по сату боравка).

У случају физичке колокације са посебним улазом, гдје није потребна пратња стручног особља Телекома Српске, посјете се не наплаћују.

8.2.3.8 Накнада за управљање уговором о колокацији

Годишња накнада за управљање уговором о колокацији, која представља одржавање датотеке и наплата за сваки колокацијски простор (не зависи од величине колокацијског простора), износи 50,00 КМ (без ПДВ-а) по сваком уговору.

8.2.3.9 Враћање у пријашње стање

У случају отказивања колокације, Оператор корисник мора платити трошкове враћања колокацијског простора у пријашње стање.

Код физичке колокације трошкове враћања колокацијског простора у првобитно стање плаћа Оператор корисник који задњи напушта простор, а на бази утрошеног времена и материјала.

Ови трошкови се наплаћују само у случају када нема других Оператора корисника који се истовремено користе колокацијским простором.

8.3 НАКНАДЕ У СЛУЧАЈУ КАШЊЕЊА С ИСПОРУКОМ УСЛУГА

8.3.1 Уопштено

Након склапања Уговора о приступу издвојеној локалној петљи, Телеком Српске ће настојати да реализује услуге у роковима прописаним овим RUO документом. Накнаде наведене у овом *Прилогу* примјењиваће се у сваком појединачном случају и то:

- на кашњење у испоруци услуга приступа издвојеној локалној петљи након истека прописаног рока и
- на кашњење у испоруци услуга колокације након истека прописаног рока.

8.3.2 Накнаде за кашњење у испоруци појединачне упредене металне парице

У случају кашњења при испоруци локалне петље, Телеком Српске је дужан да надокнади сваки дан кашњења Оператору кориснику (након истека рока предвиђеног овим RUO документом) у виду следећих накнада:

	првих 5 дана кашњења	од 6. до 15. дана кашњења	од 16. дана кашњења
Кашњење у пружању услуге приступа појединачној локалној петљи	5% цијене прикључка за сваки дан кашњења	7,5% цијене прикључка за сваки дан кашњења	10% цијене прикључка за сваки дан кашњења

8.3.3 Накнаде за кашњење у реализацији колокације

Ако Телеком Српске не достави Оператору кориснику понуду за колокацију у предвиђеном року, Телеком Српске ће за сваки дан кашњења исплатити следећу накнаду Оператору кориснику:

	до 15 дана кашњења	више од 15 дана кашњења
Кашњење за достављање понуде	70,00 КМ по дану кашњења	140,00 КМ по дану кашњења

За сваки дан кашњења у успостављању колокације, а након истека рока предвиђеног овим RUO документом, Телеком Српске ће исплатити следећу накнаду Оператору кориснику:

	Накнада
Кашњење у успостављању колокације	дневни износ закупнине (закупнина без осталих мјесечних трошкова) за наручени колокацијски простор, за сваки дан кашњења

8.3.4 Накнаде за кашњење у испоруци проширења колокације

У случају да Телеком Српске не достави Оператору кориснику понуду за проширење колокације у року предвиђеном у овом RUO документу, Телеком Српске је дужан да Оператору кориснику исплати следећу накнаду за сваки дан кашњења:

	до 15 дана кашњења	више од 15 дана кашњења
Кашњење за достављање понуде за проширење колокације	70,00 КМ по дану кашњења	140,00 КМ по дану кашњења

За сваки дан кашњења у успостављању проширења колокације, а након истека рока предвиђеног овим RUO документом, Телеком Српске ће исплатити следећу накнаду Оператору кориснику:

	Накнада
Кашњење у успостављању проширења колокације	дневни износ закупнине (закупнина без осталих мјесечних трошкова) за наручени колокацијски простор, за сваки дан кашњења

8.3.5 Накнаде за кашњење у отклањању кварова

Ако Телеком Српске не отклони квар у предвиђеном року, дужан је да исплати накнаду Оператору кориснику за сваки дан кашњења и то:

	за кашњење у отклањању квара у року до 48 сати од истека рока за отклањање квара	за кашњење у отклањању квара у року дужем од 48 сати од истека рока за отклањање квара
Накнада за кашњење	износ 50% мјесечне накнаде за кориштење издвојене локалне петље, по дану кашњења	износ 1 мјесечне накнаде за кориштење издвојене локалне петље, по дану кашњења

Оператор корисник нема право на предметну накнаду ако је кашњење у отклањању квара наступило усљед:

- више силе (нпр. елементарне непогоде, прекид кабла усљед дејства трећих лица и сл.),
- квара на кућној телекомуникационој инсталацији,
- постојања других објективних разлога који су изван контроле Телекома Српске (нпр. немогућност Телекома Српске да приступи објекту на локацији крајњег корисника и сл.).

8.3.6 Накнаде за накнадна одбијања претходно прихваћених захтјева

У случају да Телеком Српске накнадно одбије раније прихваћени Захтјев, дужан је да плати Оператору кориснику накнаду у висини од 80,00 КМ по сваком одбијеном Захтјеву.

Напомена: Све цијене су изражене без ПДВ-а.

8.4 ЛОКАЦИЈЕ ГЛАВНИХ РАЗДЈЕЛНИКА

ИЈ БАЊА ЛУКА

Бања Лука (LE1,LE2)	Ада	Верићи	Барловци	Љубатовци	Шњеготиња Средња	Србац	Прњавор	Ратковац
Бања Лука (LE3)	Врбања	Доња Кола	Инцел	Слатина	Бабићи	Разбој	Шибовска	Лишња
Обилићево	Лазарево	Голеш	Трн	Кришковци	Кнежево	Ножичко	Смртићи	Поточани
Лауш	Дракулић	Десна Новоселија	Лакташи	Челинац	Живинице	Ситнеш	Г.Штрпци	Хрвањани
Сарачица	Мотике	Карановац	Мрчевци	Бојићи	Котор Варош	Повелич	Кремна	Кокори
Бистрица	Залужани	Кола	Александровац	Јошавка	Масловаре	Срђевићи	Кулаши	В.Илова
Борковићи	Драгочај	Рекавице	Јакуповци	Бранешци	Врбањци	Кобаш	Дренова	Брестово
Доња Пискавица	Мишин Хан	Крупа на Врбасу	Чардачани	Шњеготиња Доња	Забрђе	Кукуље	Г.Мравица	Мусе-Ружевци
Горња Пискавица	Поткозарје	Бочац	Друговићи	Поповац	Грабовица	Бардача	Д.Вијачани	Подгајци
Бр.Мајдан	Горњи Карајзовци	Петрићевац	Кадинањани	Стара Дубрава	Шипраге	Каоци	Г.Галиповци	Шаринци
Старчевица	Машићи	Доњи Подградци	Козинци	Бок Јанковац	Долина	Горњи Подградци	Дубраве	Нова Топола
Турјак	Јошик	Градишка	Чатрња	Орахова	Крушик	Брестовчина	Грбавци	Ламинци
Гусак-Гајеви	Просјек	Гложић	М.Град (зграда Поште)	Подбрдо	Превија	Пљева	Бјелајце	Рибник (Пошта)
Ситница (Пошта)	Герзово (Пошта)	Подрашница (Дом МЗ)	Језеро	Шипово (зграда Поште)	Мајдан	Бараћи (Пошта)	Чађавица	Граци
Дринић (Општина)								

Референтна понуда за приступ издвојеној локалној петљи

ИЈ ПРИЈЕДОР

Приједор	Трнопоље	Јеличка	Доња Ламовита	Оштра Лука	Копривна	Врбице	Пољавнице	Рудице
Љубија	Ракелићи	Чиркин Поље	Петров Гај	Југовци	Гомјеница	Бишћани	Нови Град	Сводна
Гаревци	Саничани	Брезичани	Драготиња	Марићка	Урије	Чараково	Доње Водичево	Петковац
Козаруша	Расавци	Чејреци	Велико Паланчиште	Буснови	Козарац	Пејићи	Добљин	Равнице
Омарска	Градина	Ламовита	Горњи Јеловац	Томашица	Воћњак	Мљечаница	Благна	Костајница
Слабиња	Кнежица	Драксенић	Комленац	Ђолови	Петриња	Коз. Дубица	Међувође	Агинци
Јохова	Моштаница							

ИЈ ДОБОЈ

Добој	Мала Буковица	Сјенина	Петрово	Скугрић	Ново насеље 1,2	Бања Врућица	Липље	Ђулићи
Шеварлије	Осјечани	Суво поље	Какмуж	Милошевац	Вукозавље-Јакеш	Доња Чечава	Горња Шњеготина	Каменица
Которско	Подновље	Бољанић	Порјечина	Гнионица	Гаревац	Чечава	Лукавац	Теслић Град
Придјел	Љескове Воде	Драгаловци	Сочковац	Врањак	Брод	Горња Радња	Прибинић	Теслић
Витковци	Стријежевица	Станари	Модрича	Копривна	Лијешће	Горњи Ружевић	Булетић	Дервента
Церовица	Мајавец	Грапска	Дуго Поље	Коп.Требава	Блатница	Доњи Ранковић	Горњи Теслић	Модран
Мишковци	Лужани	Осиња	Калндеровци	Мишинци	Трстенци			

ИЈ БРЧКО

Брчко	Чађавац	Брезик	Лончари	Сандићи	Пелагићево	Поточари	Аризона	Тишна
Грбавица	Кланац	Диздаруша	Бузекара	Брод	Поребрице	Доњи Жабар	Шамац	Видаци

Референтна понуда за приступ издвојеној локалној петљи

Брезово Поље	Д.Слатина	Обудовац	Корница	Црквина	Крепшић
--------------	-----------	----------	---------	---------	---------

ИЈ БИЈЕЉИНА

Објекат ТЦ-а Бијељина	Објекат МЗ Бродац	Објекат RSS-а Дворови	Објекат RSS-а Крушевље	Објекат RSS-а Велика Обарска	Објекат МЗ Суво Поље	Објекат МЗ Ченгић	Објекат RSS-а Пељаве	Објекат Пошт.С Прибој
Објекат RSS-а Амајлије	Објекат МЗ Буковица	Објекат МЗ Глоговац	Објекат МЗ Љељенча	Објекат RSS-а Патковача	Објекат МЗ Трњаци	Објекат Телекома Бањица	Објекат Пошт.С Пипери	Објекат МЗ Малешевци
Објекат МЗ Балатун	Објекат МЗ Црњелово	Објекат RSS-а Крушик	Објекат МЗ Магнојевић	Објекат МЗ Попови	Објекат Пошт.С Јања	Објекат Пошт.С Угљевик	Објекат МЗ Тутњевац	Објекат МЗ Мртвица
Објекат RSS-а Батковић	Објекат RSS-а Драгаљевац	Објекат RSS-а Хасе	Објекат МЗ Модран	Објекат Упр.Ц.Т. РАЧА	Објекат МЗ Главичице	Објекат Пошт.С Лопаре	Објекат МЗ Тобут	Објекат МЗ Коренита
Објекат RSS-а Корај	Објекат RSS-а Угљевик Село	Објекат МЗ Вршани	Објекат МЗ Чађавица	Објекат RSS-а Јања Лугови	Објекат RSS-а Доња Љељенча			

ИЈ ЗВОРНИК

Зворник	Ораховац	Тршић	Осмаци	Душаново	Тишћа	Грабовица	Папраћа	Брањево
Доња Каменица	Дрињача	Рођевић	Власеница	Дервента	Братунац	Малешић	Челопек	Тулући
Кисељак	Козлук	Сребреница	Миличи	Шековићи	Кравица	Шепак	Каракај	Снагово
Пилица	Цапарде	Скелани	Локањ					

ИЈ И.САРАЈЕВО

Пале	Подвitez	Хреша	Добриња	Војковићи	Д.Младице	Калиновик	Соколац	Равна Романија
Мокро	Булози	Јахорина	Лукавица	Миљевићи	Трново	Подграб	Кнежина	Хан Пјесак
Врхпрача								

ИЈ ФОЧА

Фоца	Миљевина	Тјентиште	Ново Горажде	Вишеград	Миљено	Рудо	Вардиште	Миоче
Брод н/Д	Јошаница	Рогатица	Борике	Увац	Чајнице	Бијело Брдо	Добрун	

ИЈ ТРЕБИЊЕ

Требиње	Брегови	Ластва	Невесиње	Билећа	Балци	Гацко
Горица	Петрово Поље	Љубиње	Брежине	Бијела Рудина	Берковићи	

8.5 СПИСАК ЛОКАЛНИХ ЦЕНТРАЛА И УДАЉЕНИХ ПРЕТПЛАТНИЧКИХ СТЕПЕНА

ИЈ БАЊА ЛУКА

БР.МАЈДАН (АХЕ 810)	КОЗИНЦИ (АХЕ 10)	АЛЕКСАНДРОВАЦ (ЕWSD)
САРАЧИЦА (АХЕ 810)	ЛАМИНЦИ (АХЕ 10)	КРИШКОВЦИ (ЕWSD)
МОТИКЕ (АХЕ 810)	МАШИЋИ (АХЕ 10)	СЛАТИНА (ЕWSD)
ГОЛЕШИ (АХЕ 810)	ДОЛИНА (АХЕ 10)	КАДИЊАНИ (ЕWSD)
БИСТРИЦА (АХЕ 810)	ЧАТРЂА (АХЕ 10)	ШЊЕГОТИНА ДОЊА (ЕWSD)
БОРКОВИЋИ (АХЕ 810)	БРЕСТОВЧИНА (АХЕ 10)	ЧЕЛИНАЦ (ЕWSD)
ДОЊА КОЛА (АХЕ 810)	ГРЂАВЦИ (АХЕ 10)	БАБИЋИ (ЕWSD)
ЛАУШ (АХЕ 810)	ГОРЊИ ПОДГРАДЦИ (АХЕ 10)	ШЊЕГОТИНА СРЕДЊА (ЕWSD)
ПЕТРИЋЕВАЦ (АХЕ 810)	СТАРЧЕВИЦА (ЕWSD)	КНЕЖЕВО (ЕWSD)
ЛАЗАРЕВО (АХЕ 810)	КОЛА (ЕWSD)	ЖИВИНИЦЕ (ЕWSD)
ДРАКУЛИЋ (АХЕ 810)	РЕКАВИЦЕ (ЕWSD)	БАЊА ЛУКА (SI2000)
СРПСКЕ ТОПЛИЦЕ (АХЕ 810)	БОЧАЦ (ЕWSD)	БАЊА ЛУКА (SI2000)
КРУПА НА ВРБАСУ (АХЕ 810)	БАРЛОВЦИ-КУЉАНИ (ЕWSD)	ОБИЛИЋЕВО РГ (SI 2000)
КАРАНОВАЦ (АХЕ 810)	ЗАЛУЖАНИ (АХЕ 810)	ЛИШЊА (SI 2000)
АДА (АХЕ 810)	ДОЊА ПИСКАВИЦА (ЕWSD)	СИТНЕШИ (SI 2000)
ОБИЛИЋЕВО (АХЕ 810)	ДРАГОЧАЈ (ЕWSD)	ШИПРАГЕ (SI 2000)
ТРН (АХЕ 810)	ПОТКОЗАРЈЕ (ЕWSD)	СРБАЦ 2 (SI 2000)
ТУРЈАК (АХЕ 10)	МИШИН ХАН (ЕWSD)	ГРАБОВИЦА (SI 2000)
ОРАХОВА (АХЕ 10)	ВРЂАЊА (ЕWSD)	
НОВА ТОПОЛА (АХЕ 10)	ЧАРДАЧАНИ (ЕWSD)	
ДОЊИ ПОДГРАДЦИ (АХЕ 10)	ДРУГОВИЋИ (ЕWSD)	
БОК ЈАНКОВАЦ (АХЕ 10)	ЉУБАТОВЦИ (ЕWSD)	
КРУШИК (АХЕ 10)	ЛАКТАШИ (ЕWSD)	
ДУБРАВЕ (АХЕ 10)	МРЧЕВЦИ (ЕWSD)	
ГОРЊИ КАРАЈЗОВЦИ (АХЕ 10)	ЈАКУПОВЦИ (ЕWSD)	

МРКОЊИЋ ГРАД (MSAN)	БОРИК 3 А (MSAN)	ПОТОЧАНИ (MSAN)
ПОДРАШНИЦА (MSAN)	БОРИК 4 (MSAN)	ПРОСЈЕК (MSAN)
ПОДБРДО (MSAN)	БОРИК 5 (MSAN)	КОКОРИ (MSAN)
ЈЕЗЕРО (MSAN)	БОРИК 6 (MSAN)	ШИБОВСКА (MSAN)
ПРЕВИЈА (MSAN)	ТРОНИК (MSAN)	Д. ВИЈАЧАНИ (MSAN)
ШИПОВО (MSAN)	СТАРА ДУБРАВА (MSAN)	ГУСАК ГАЈЕВИ (MSAN)
ПЉЕВА (MSAN)	ЈОШАВКА (MSAN)	Г. МРАВИЦА (MSAN)
МАЈДАН (MSAN)	БОЈИЋИ (MSAN)	КРЕМНА (MSAN)
БЈЕЛАЈЦЕ (MSAN)	БРАНЕШЦИ (MSAN)	ДРЕНОВА (MSAN)
БАРАЋИ (MSAN)	ПОПОВАЦ (MSAN)	КОБАШИ (MSAN)
РИБНИК (MSAN)	РОМАНОВЦИ (MSAN)	СРЂЕВИЋИ (MSAN)
ЧАЂАВИЦА (MSAN)	БАКИНЦИ (MSAN)	НОЖИЧКО (MSAN)
СИТНИЦА (MSAN)	ПРЂАВОР ЗАПАД (MSAN)	КУКУЉЕ (MSAN)
ГРАЦИ (MSAN)	ПРЂАВОР ИСТОК (MSAN)	РАЗБОЈ (MSAN)
ГЕРЗОВО (MSAN)	КУЛАШИ (MSAN)	ПОВЕЛИЋ (MSAN)
ДРИНИЋ (MSAN)	РАТКОВАЦ (MSAN)	БАРДАЋА (MSAN)
ЦЕНТАР 2Б (MSAN)	СМРТИЋИ (MSAN)	КАОЦИ (MSAN)
ГОРЊА ПИСКАВИЦА (MSAN)	Г.ШТРЉЦИ (MSAN)	МАС.ЛОВАРЕ (MSAN)
СТАРЧЕВИЦА (MSAN)	ПОДГАЈЦИ (MSAN)	ОБОДНИК (MSAN)
ВЕРИЋИ (MSAN)	РУЖЕВЦИ (MSAN)	ЗАБРЂЕ (MSAN)
ИНЦЕЛ (MSAN)	БРЕСТОВО (MSAN)	ВРЂАЊЦИ (MSAN)
БОРИК 1 (MSAN)	ГАЉИПОВЦИ (MSAN)	КОТОР ВАРОШИ (MSAN)
БОРИК 1А (MSAN)	ШАРИНЦИ (MSAN)	
БОРИК 2 (MSAN)	ВЕЛИКА ИЛОВА (MSAN)	
БОРИК 3 (MSAN)	ХРВАЋАНИ (MSAN)	

ИЈ ПРИЈЕДОР

БРЕЗИЧАНИ (АХЕ 10)	ДОЊА ЛАМОВИТА (АХЕ 810)	КОПРИВНА (SI 2000/224)
БУСНОВИ (АХЕ 10)	КОЗАРАЦ (АХЕ 810)	ЛАМОВИТА (SI 2000/224)
ВЕЛИКО ПАЛАНЧИШТЕ (АХЕ 10)	МАРИЋКА (АХЕ 810)	ЉУБИЈА (SI 2000/224)
ГОМЈЕНИЦА (АХЕ 10)	МОШТАНИЦА (АХЕ 810)	ПЕТРОВ ГАЈ (SI 2000/224)
ГОРЊИ ЈЕЛОВАЦ (АХЕ 10)	ПЕЈИЋИ (АХЕ 810)	ТРНОПОЉЕ (SI 2000/224)
ДОЊЕ ВОДИЧЕВО (АХЕ 10)	ПОЉАВНИЦЕ (АХЕ 810)	АГИНЦИ (SI 2000 – V5)
ДОБРЉИН (АХЕ 10)	УРИЈЕ (АХЕ 810)	ДРАКСЕНИЋ (ДЕМИРОВАЦ) (SI 2000 – V5)
МЉЕЧАНИЦА (АХЕ 810)	ЧАРАКОВО (АХЕ 810)	МЕЂУВОЂЕ (SI 2000 – V5)
ОМАРСКА (АХЕ 10)	ЧЕЈРЕЦИ (АХЕ 810)	СЛАБИЊА (SI 2000 – V5)
ОШТРА ЛУКА (АХЕ 10)	БЛАТНА (DKTS21)	
РАКЕЛИЋИ (АХЕ 10)	РУДИЦЕ (DKTS21)	
РАСАВЦИ (АХЕ 10)	ПЕТКОВАЦ (DKTS21)	
САНИЧАНИ (АХЕ 10)	РАВНИЦЕ (DKTS21)	
ТОМАШИЦА (АХЕ 10)	ГРАДИНА (SI 2000/224)	
ЋИРКИН ПОЉЕ (АХЕ 10)	ДРАГОТИЊА (SI 2000/224)	
БИШЋАНИ (АХЕ 810)	ЈЕЛИЋКА (SI 2000/224)	
ВОЊЊАК (АХЕ 810)	ЈУГОВЦИ (SI 2000/224)	
ВРБИЦЕ (АХЕ 810)	КОЗАРУША (SI 2000/224)	
ГАРЕВЦИ (АХЕ 810)		

ДОЊА ГРАДИНА (MSAN)	К. ДУБИЦА 2 (MSAN)	НОВИ ГРАД (MSAN)
ЂОЛОВИ (MSAN)	К. ДУБИЦА 3 (MSAN)	ПЕТРИЊА (MSAN)
ЈОХОВА (MSAN)	К. ДУБИЦА 4 (MSAN)	ПУХАРСКА (MSAN)
КАМИЧАНИ (MSAN)	К. ДУБИЦА 5 (MSAN)	СВОДНА (MSAN)
КНЕЖИЦА (MSAN)	КОМЛЕНАЦ (MSAN)	ТУКОВИ (MSAN)
К. ДУБИЦА 1 (MSAN)	КОСТАЈНИЦА (MSAN)	

ИЈ ДОБОЈ

МАЛА БУКОВИЦА (EWSД)	СТРИЈЕЖЕВИЦА (ЕТС 960)	СИЈЕКОВАЦ (MSAN)
ОСЈЕЧАНИ (EWSД)	ДРАГАЛОВЦИ (ЕТС 960)	ТЕСЛИЋ (MSAN)
ПОДНОВЉЕ (EWSД)	СОЧКОВАЦ (ЕТС 960)	ГОРЊИ ТЕСЛИЋ (MSAN)
СЈЕНИНА (EWSД)	ВРАЊАК (ЕТС 960)	БУЛЕТИЋ (MSAN)
ГРАПСКА (EWSД)	ОСЈЕЧАНИ (ЕТС 960)	ПРИБИНИЋ (MSAN)
ЉЕСКОВЕ ВОДЕ (EWSД)	ОСИЊА (SI 2000)	ДОЊИ РАНКОВИЋ (MSAN)
КОТОРСКО (EWSД)	КАЛЕНДЕРОВЦИ (SI 2000)	ЛУКАВАЦ (MSAN)
СТАНАРИ (EWSД)	МИШИЊЦИ (SI 2000)	БЛАТНИЦА (MSAN)
СУВО ПОЉЕ (EWSД)	ПЕТРОВО (SI 2000/214)	ДОЊА ЧЕЧАВА-СТУПЕ (MSAN)
ШЕВАРЛИЈЕ (EWSД)	МАЛА БУКОВИЦА (SI 2000/224)	ГОРЊА РАДЊА (MSAN)
ПЕТРОВО (EWSД)	БОЉАНИЋ (SI 2000/224)	ГОРЊИ РУЖЕВИЋ (MSAN)
ПРИДЈЕЛ (EWSД)	ГНИОНИЦА (SI 2000/224)	БАЊА ВРУЋИЦА (MSAN)
ПОРЈЕЧИНА (EWSД)	КОСТАЈНИЦА (MSAN)	ГОРЊА ШЊЕГОТИНА (MSAN)
МОДРИЧА (EWSД)	МАЈЕВАЦ (MSAN)	ЛИПЉЕ (MSAN)
ВИШЊИК (EWSД)	МИЉКОВАЦ (MSAN)	
НОВО НАСЕЉЕ (EWSД)	БОЉАНИЋ (MSAN)	
ГАРЕВАЦ (EWSД)	ДЕРВЕНТА (MSAN)	
ДУГО ПОЉЕ (EWSД)	ОСИЊА (MSAN)	
СКУГРИЋ (EWSД)	ЛУЖАНИ (MSAN)	
ВУКОСАВЉЕ-ЈАКЕШ (EWSД)	КАЛЕНДЕРОВЦИ (MSAN)	
СПИСКИ БРОД (EWSД)	МИШИЊЦИ (MSAN)	
ЛИЈЕШЋЕ (EWSД)	МИШКОВЦИ (MSAN)	
КАМЕНИЦА (EWSД)	ТРСТЕНЦИ (MSAN)	
ЦЕРОВИЦА (DKTS)	МОДРАН (MSAN)	
КОПРИВНА (DKTS)	МИЛОШЕВАЦ (MSAN)	
КОПРИВСКА ТРЕБАВА (DKTS)	МОДРИЧКИ ЛУГ (MSAN)	
ВИТКОВЦИ (DKTS 22)	БУЛИЊИ (MSAN)	
КАКМУЖ (ЕТС 960)	ЧЕЧАВА (MSAN)	

ИЈ БРЧКО

ОБУДОВАЦ (АХЕ 10)	БУЗЕКАРА (АХЕ 10)	КРЕПШИЋ (АХЕ 10)
ГРБАВИЦА (АХЕ 10)	САНДИЋИ (АХЕ 10)	ШАМАЦ (АХЕ 10)
БРЕЗОВО ПОЉЕ (АХЕ 10)	Д.СЛАТИНА (АХЕ 10)	ТИШИНА (АХЕ 10)
ЧАЋАВАЦ (АХЕ 10)	ПЕЛАГИЋЕВО (АХЕ 10)	ВИДАЦИ (АХЕ 10)
КЛАНАЦ (АХЕ 10)	ПОРЕБРИЦЕ (АХЕ 10)	КОРНИЦА (АХЕ 10)
БРЕЗИК (АХЕ 10)	ПОТОЧАРИ (АХЕ 10)	ЦРКВИНА (АХЕ 10)
ДИЗДАРУША (АХЕ 10)	ДОЊИ ЖАБАР (АХЕ 10)	БРОД 1 (MSAN)
ЛОНЧАРИ (АХЕ 10)	АРИЗОНА (АХЕ 10)	ШАМАЦ (MSAN)

ИЈ БИЈЕЉИНА

АМАЈЛИЈА (АХЕ10)	ГРАД 2 (АХЕ10)	ТУЊЕВАЦ (SI 2000)
БАЛАТУН (АХЕ10)	ПОПОВИ (АХЕ10)	ТОБУТ (SI 2000)
БАТКОВИЋ (АХЕ10)	РАЧА (АХЕ10)	МАЛЕШЕВЦИ (SI 2000)
БРОДАЦ (АХЕ10)	ТРЊАЦИ (АХЕ10)	МРТВИЦА (SI 2000)
БУКОВИЦА (АХЕ10)	ВРШАНИ (АХЕ10)	
ЦРЊЕЛОВО (АХЕ10)	ЧАЋАВИЦА (АХЕ10)	
ДРАГАЉЕВАЦ (АХЕ10)	ОБАРСКА 2 (ДОЊА ЉЕЉЕНЧА) (АХЕ10)	
ДВОРОВИ (АХЕ10)	ВРШАНИ (АХЕ10)	
ГРАД 1 (АХЕ10)	ГЛОГОВАЦ (АХЕ10)	
ХАСЕ (АХЕ10)	МОДРАН (АХЕ10)	
КРУШЕВЉЕ (АХЕ10)	ЈАЊА ЛУГОВИ (АХЕ10)	
ЉЕЉЕНЧА (АХЕ10)	СУВО ПОЉЕ (АХЕ10)	
МАГНОЈЕВИЋ (АХЕ10)	КОРЕНИТА (SI 2000)	
ОБАРСКА (АХЕ10)	ЛОПАРЕ (SI 2000)	

УГЉЕВИК 1 (MSAN)	ГЛАВИЧИЦЕ (MSAN)	ЈАЊА 2 (MSAN)
УГЉЕВИК 2 (MSAN)	ЧЕНГИЋ (MSAN)	ИНТЕРГАЈ (MSAN)
ПРИБОЈ (MSAN)	БАЊИЦА (MSAN)	ДЦ (MSAN)
ПИПЕРИ (MSAN)	БИЈЕЉИНА ЈУГ (MSAN)	БИЈЕЉИНА СЈЕВЕР (MSAN)
ПЕЉАВЕ (MSAN)	ПАТКОВАЧА (MSAN)	БИЈЕЉИНА 1 (MSAN)
КОРАЈ (MSAN)	УГЉЕВИЧКА ОБРИЈЕЖ (MSAN)	БИЈЕЉИНА 2 (MSAN)
УГЉЕВИК СЕЛО (MSAN)	ЈАЊА 1 (MSAN)	БИЈЕЉИНА 3 (MSAN)

ИЈ ЗВОРНИК

ДОЊА КАМЕНИЦА (EWSД)	МИЛИЋИ (EWSД)	СКЕЛАНИ (DKTS)
КИСЕЉАК (EWSД)	НОВА КАСАБА-Душаново (EWSД)	БУЛИЋИ -Брница (I 500A/1000)
ОРАХОВАЦ (EWSД)	ДЕРВЕНТА (EWSД)	
МАЛЕШИЋ (EWSД)	ШЕКОВИЋИ (EWSД)	ПИЛИЦА (MSAN)
КОЗЛУК (EWSД)	ТИШЋА (EWSД)	ЛОКАЊ (MSAN)
ТРИШИЋ (EWSД)	БРАТУНАЦ (EWSД)	
РОЂЕВИЋ (EWSД)	КРАВИЦА (EWSД)	
СРЕБРЕНИЦА (EWSД)	ГРАБОВИЦА (EWSД)	
ОСМАЦИ (EWSД)	ЧЕЛОПЕК (EWSД)	
ВЛАСЕНИЦА (EWSД)	КАРАКАЈ (EWSД)	
ШЕПАК (EWSД)	БРАЂЕВО (EWSД)	
ПАПРАЂА (EWSД)	ЧЕЛОПЕК (EWSД)	

ИЈ И.САРАЈЕВО

МОКРО (АХЕ 10)	ВОЈКОВИЋ (АХЕ 10)	СОКОЛАЦ (RAS 1000)
ПОДВИТЕЗ (АХЕ 10)	МИЉЕВИЋИ (АХЕ 10)	
БУЛОЗИ (АХЕ 10)	Д.МЛАДИЦЕ (АХЕ 10)	
ХРЕША (АХЕ 10)	ТРНОВО (АХЕ 10)	
ЈАХОРИНА (АХЕ 10)	КАЛИНОВНИК (АХЕ 10)	
ДОБРИЊА (АХЕ 10)	ПОДГРАБ (АХЕ 10)	
ЛУКАВИЦА (АХЕ 10)	ВРХ ПРАЧА (АХЕ 10)	

СОКОЛАЦ (MSAN)	РЕПЦА (MSAN)	ЛУКАВИЦА (MSAN)
КНЕЖИНА (MSAN)	Х.ПИЈЕСАК (MSAN)	
Р. РОМАНИЈА (MSAN)	Х. ДЕРВЕНТА (MSAN)	

ИЈ ФОЧА

БРОД н/Д (EWSД)	БОРИКЕ (EWSД)	БИЈЕЛО БРДО (EWSД)
МИЉЕВИНА (EWSД)	ВИШЕГРАД (EWSД)	
ЈОШАНИЦА (EWSД)	УВАЦ (EWSД)	ВАРДИШТЕ (MSAN)
ТЈЕНТИШТЕ (EWSД)	МИЉЕНО (EWSД)	ДОБРУН (MSAN)
РОГАТИЦА (EWSД)	ЧАЈНИЧЕ (EWSД)	МИОЧЕ (MSAN)
НОВО ГОРАЖДЕ (EWSД)	РУДО (EWSД)	

ИЈ ТРЕБИЊЕ

ГОРИЦА (АХЕ 10)	БИЈЕЛА РУДИНА (АХЕ 10)	БАЊЕВЦИ (MSAN)
БРЕГОВИ (АХЕ 10)	БАЉЦИ (АХЕ 10)	АРАНЂЕЛОВО (MSAN)
ПЕТРОВО ПОЉЕ (АХЕ 10)	БЕРКОВИЋИ (АХЕ 10)	
ЛАСТВА (АХЕ 10)	ГАЦКО (АХЕ 10)	
ЉУБИЊЕ (АХЕ 10)		
НЕВЕСИЊЕ (АХЕ 10)	ГАЦКО (MSAN)	
БРЕЖИНЕ (АХЕ 10)	РАСТОЦИ (MSAN)	
БИЛЕЋА (АХЕ 10)	ТОДОРИЋИ (MSAN)	